

INFORMATIVNO-POLITIČKI TIJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

DONACIJA HRVATSKE
ZAJEDNICE STAROJ BINGULI

BROJ
625

Subotica, 3. travnja 2015. Cijena 50 dinara

KNJIGE NA HRVATSKOM
ZA SOMBORSKU KNJIZNICU

U SUSRET OTVARANJU
POGLAVLJA 23 I 24

OBNAVLJANJE KALVARIJE
U BAJMAKU

INTERVJU
STJEPAN VIDAK

SRETAN USKRS

Sretan Uskrs!

VOJVODANSKA
Svaštara

AKCIJA!

5G

internet

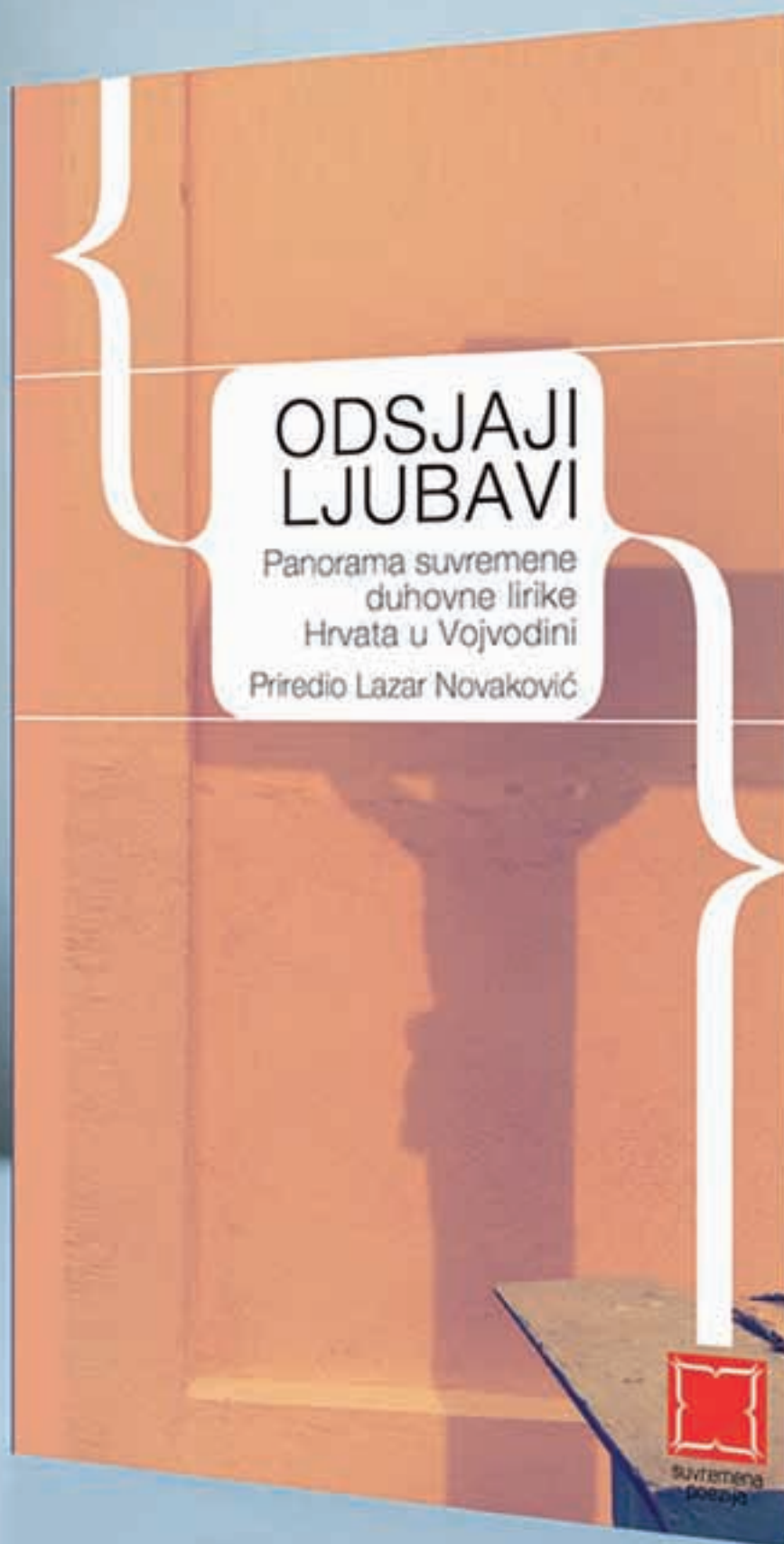
već od

649 din

KARADORDEV PUT 2.
SUBOTICA
TEL:024/555765
WWW.TIPPNET.RS

***Lijepa lica dobre književnosti!
Nova knjiga u nakladi NIU »Hrvatska riječ«.***

Knjiga se može nabaviti u NIU »Hrvatska riječ« po cijeni od 600 dinara.

AKTUALNO

Smisleno financirati nacionalna vijeća.....6

TEMA

Srbija i Europska unija: U susret otvaranju poglavlja 23 i 24

Pitaju li se nacionalne manjine o svojim pravima 10-11

Knjige na hrvatskom jeziku za somborsku knjižnicu

Darovano više od 500 knjiga..... 15

INTERVJU

Otac Stjepan Vidak, prior Karmelićanskog samostana u Somboru

Stvoreni smo jer nas Bog ljubi 12-14

SUBOTICA

Izvanredna sjednica Skupštine grada za tri točke i dva direktora

Partijska trakavica i balada o radiju.. 18

ŠIROM VOJVODINE

Donacije hrvatske zajednice staroj Binguli

Dječje igralište na dar 24

Bakteriološki neispravna voda u Sotu

Živjeti kao sav normalan svijet ... 26-27

KULTURA

Sastanak u HKPD *Matija Gubec* u Rumi

Pripreme za manifestaciju *Srijemci Srijemu* 35

SPORT

Sportska večer u HKUD-u *Vladimir Nazor* u Somboru

Aktivni sportaši..... 55

**SVIM ČITATELJIMA,
SURADNICIMA, POSLOVNIM
PARTNERIMA I PRIJATELJIMA
ŽELIMO SRETAN USKRS!**

Umjesto slanja pojedinačnih čestitki
NIU »Hrvatska riječ« će novac uplatiti u humanitarne svrhe

PREPRISTUPNI FONDOVI EU

Program IPARD za ruralni razvoj

Poljoprivrednici u Srbiji će do početka 2016. godine dobiti mogućnost izravno koristiti prepristupne fondove EU. Kako je najavljeno na predstavljanju IPARDA, Programa prepristupne pomoći za ruralni razvoj, poljoprivrednici će moći dobiti potporu od 5.000 do dva milijuna eura. Budući da je riječ o striktnim procedurama za korištenje novca, bit će organizirane i obuke poljoprivrednika kako bi se osposobili za korištenje tih sredstava, prenosi euractiv.rs.

Iako je Srbija i ranije dobijala sredstva za poljoprivredu iz europskih IPA fondova, IPARD će donijeti nove mogućnosti jer je usmjeren na ruralni razvoj i omogućava direktnu podršku poljoprivrednicima.

Ova sredstva su namijenjena za razvoj konkurentnosti, prilagođavanje europskim zahtjevima u pogledu sigurnosti hrane, veterine, zaštite životnog okoliša, kao i za razvoj raznovrsnih sektora u ruralnoj privredi. Iz IPARD-a se može financirati i udruživanje proizvođača, izgradnja ruralne infrastrukture, kao i obuke i konzultantske usluge.

Europska komisija je u strateškom dokumentu za korištenje prepristupne pomoći u Srbiji u periodu 2014. – 2020. godine ukazala da srpskoj poljoprivredi nedostaje izvor povoljnih kredita. Zbog toga je, kako je istaknuto u tom dokumentu, potrebno kombinirati IPARD, međunarodne donacije i izvore u samoj zemlji.

Na predstavljanju IPARD-a 23. ožujka, ministarka poljoprivrede **Snežana Bogosavljević** rekla je da će poljoprivrednicima biti na raspolaganju i *Nacionalni program ruralnog razvoja* i dodala da su ta dva programa za razvoj komplementarna.

Ona je precizirala da je u proračunskom periodu 2014. – 2020. iz IPARD-a Srbiji na raspolaganju 175 milijuna eura i da će poljoprivrednici taj novac moći koristiti krajem ove ili početkom sljedeće godine.

Prema informacijama koje je prethodno iznijela ministarka za europske integracije **Jadranka Joksimović**, za 2016. je predviđeno 15 milijuna eura, nakon čega će se taj iznos svake godine povećavati za po pet milijuna. Ona je navela i da će se u početku novac odobravati poljoprivrednicima za nabavku mehanizacije, poput traktora i unapređenja tehnologija proizvodnje, dok će se kasnije koristiti i za druge namjene.

Sredstvima IPARD će se podržati ratarstvo, proizvodnja mesa i mlijeka, voćarstvo, povrtarstvo i organska proizvodnja. Poljoprivrednicima će kroz IPARD biti na raspolaganju od 5.000 eura do dva milijuna eura, ovisno o programu za koji se opredijele, kao i starosti podnositelja zahtjeva i područja gdje radi. Povraćaj sredstava kretat će se od 60 do 70 posto.

FORUM ZA ETNIČKE ODNOS

Politike integracija

Organizaciji Foruma za etničke odnose, u Beogradu je 31. ožujka održan okrugli stol na kojem su predstavljeni Principi politike integracija nacionalnih manjina u Republici Srbiji.

Kao glavne probleme na putu integracije manjina, predsjednik Bošnjačkog nacionalnog vijeća **Ugljanin** je istaknuo lošu implementaciju zakona, nepoštivanje izborne volje Bošnjaka, uporno nametanje režimu bliskih »političkih predstavnika«, kao i suspendiranje Ustava Republike Srbije i zakona prilikom izbora nacionalnih vijeća.

»Odnos države prema manjinama i njihovim legitimnim pred-

stavnicima ima za cilj da potpuno izbaci manjine iz političkog života Srbije. Rješenje je da država i njeni predstavnici uvažavaju izbornu volju manjina i njihove predstavnike«, istaknuo je predsjednik Ugljanin. Na ovom okruglom stolu sudjelovao je i predsjednik IO HNV-a **Darko Sarić Lukendić**.

Forum za etničke odnose je započeo rad na nacrtu nacionalne strategije za integraciju nacionalnih manjina s motivom da se javnosti i Vladi Republike Srbije predlože politike za stvaranje okvira koji će osigurati viši stupanj integracije nacionalnih manjina i njihovo efikasnije ostvarivanje prava zagarantiranih Ustavom i zakonima Republike Srbije.

Izrada principa politika integracije nacionalnih manjina predstavlja jedan od instrumenata koji može poslužiti kao polazna osnova u radu na izradi Akcionog plana integracije nacionalnih manjina u okviru poglavlja 23 – Pravosuđe i osnovna prava, tijekom pregovora s Europskom unijom.

Smisleno financirati nacionalna vijeća

Beogradski centar za ljudska prava i UrbanIn iz novog Pazara održali su u Beogradu okrugli stol čija je tema bila *Financiranje rada nacionalnih vijeća*, a hrvatsku zajednicu predstavljao je predsjednik Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća **Darko Sarić Lukendić**.

On je ukazao kako neravnopravnost u modelu po kojem se obavlja financiranje rada nacionalnih vijeća u Srbiji stavlja brojno veće manjine u privilegirani položaj spram onih koje imaju manji broj pripadnika.

»Cijeli sustav postavljen je na način da potiče simulaciju i falsificiranje stanja u pogledu infrastrukturne izgrađenosti pojedinih nacionalnih zajednica. Nije jasno kome to ide u prilog jer institucije utemeljene na taj način ne služe ničemu, a najmanje onome za što su utemeljene«, komentirao je Sarić Lukendić.

Dr. sc. **Goran Bašić** iz Centra za istraživanje etniciteta ukazao je na problem nedefiniranosti institucionalnog položaja nacionalnih vijeća. Također i da nacionalna vijeća u Vojvodini imaju sredstva iz pokrajinskog proračuna koja ne dobivaju nacionalna vijeća sa sjedištem izvan AP Vojvodine.

Tajništvo za poljoprivredu i zaštitu životnog okoliša Odsjek za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj, Gradske uprave Subotica, temeljem članka 10. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (*Službeni Glasnik RS* br. 135/04, 36/09) objavljuje:

OBAVIJEST

Nositelj projekta MASTERPLAST YU D. O. O.; Ferenc Bodrogvarija br. 172 Subotica, planira na katastarskoj parceli 25044/3 ko KO Stari Grad izgradnju proizvodne hale i magacina u kome se planira tkanje staklene mreže u funkciji demit izolacije. Podaci i dokumentacija iz zahtjeva nositelja projekta mogu se dobiti na uvid u prostorijama Gradske kuće (II. kat, soba 226), radnim danom od 10 do 12 sati u periodu od 3. 4. 2015 do 13. 4. 2015. godine.

Svi zainteresirani u navedenom roku mogu izvršiti uvid u dokumentaciju i dostaviti svoje mišljenje u pisanoj formi na adresu Gradska uprava, Odsjek za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj – Trg slobode br. 1, Subotica, vezano za potrebu izrade Studije o procjeni utjecaja na životni okoliš predmetnog projekta.

Također je upozoreno da nacionalna vijeća nisu niti izravni niti neizravni korisnici proračunskih sredstava, nisu državna tijela i upisani su u Agenciji za privredne registre. Čak je i Ustavni sud zaključio da je riječ o nedržavnim tijelima s državnim ovlastima.

Jednako tako, arbitrarna uloga Ureda za ljudska i manjinska prava, kako u pogledu distribucije finansijskih sredstava, tako i u pogledu kontrole njihova namjenskog trošenja donekle je nedefinirana, čak upitna, upozorio je Sarić Lukendić.

Izvor: Ured HNV

Uskrsna čestitka Petra Kuntića, predsjednika DSHV-a

Povodom Uskrsa, najvećeg kršćanskog blagdana, svim vjernicima koji Uskrs proslavljaju po Gregorijanskom kalendaru i svim ljudima dobre volje želim da provedu ovaj blagdan u miru, ozračju ljubavi i sreće u krugu svojih obitelji.

Vjerujemo da će nam Uskrsli dati nadu da u ovim teškim vremenima nađemo najbolja rješenja, kako bi izašli iz svih zamki ovih vremena izabравši pravi put, put uvažavanja, europskih integracija i suživota sa svim ljudima i narodima.

Svima Vama sretan i blagoslovljen Uskrs.

Petar Kuntić, predsjednik DSHV-a

ZA SURADNJU SRBIJE I HRVATSKE 3,6 MILIJUNA EURA

Prioritet – sanacija posljedica poplava

Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske i Delegacija Europske unije u Republici Srbiji objavili su javni poziv za prikupljanje projektnih prijedloga u okviru IPA prekograničnog programa Hrvatska Srbija 2007. – 2013. To je treći i posljednji poziv iz prethodnog proračunskog perioda. IPA – Instrument pretprijetne pomoći, europski je program namijenjen pružanju pomoći državama kandidatkinjama i potencijalnim kandidatkinjama za članstvo u EU kako bi usvojile njezine standarde. Sredstva koja se dodjeljuju su bespovratna.

»U svibnju 2014. godine i Srbija i Hrvatska bile su pogođene jakim kišama, koje su uzrokovale jedne od najgorih poplava. Najmanje 60 ljudi je izgubilo život, a oko 40.000 tisuća je moralo biti evakuirano iz svojih domova u Srbiji i 15.000 u Hrvatskoj. Poplave su prouzročile veliku materijalnu štetu. Početne procjene pokazuju da je više od 10.000 četvornih kilometara potopljeno, a lokalna infrastruktura, komunalni objekti, javne zgrade su uništene ili oštećene. Zato je specifičnost u odnosu na ranije programe upravo u tome što će prednost imati projekti namijenjeni saniranju posljedica poplava i preveniranju da do takvih poplava više ne dođe. Naravno i dalje su ostali projekti iz oblasti zaštite okoliša i promoviranje dobrih međususjedskih odnosa između Srbije i Hrvatske«, kazala je prilikom prezentacije u Somboru Tatjana Guberinić suradnica na programu prekogranične suradnje sa srbijanske strane. »Za svaku od zemalja partnera iznosi su isti i Srbija i Hrvatska po ovom trećem pozivu IPA prekogranične suradnje mogu računati na po 1,8 milijuna eura«, kazala je Matilda Copic iz Agencije za regionalni Razvoj Republike Hrvatske.

U odnosu na prva dva javna poziva novina je i povećanje pojedinačnih iznosa za projekte, pa se tako po projektu minimal-

no može odobriti 300.000 eura, a maksimalno 600.000 eura. Ovi iznosi odnose se na, kao je definirano, prihvatljiva područja, a to su Vukovarsko-srijemska i Osječko-baranjska županija s hrvatske strane i Sjevernobački, Zapadnobački, Južnobački i Srijemski okrug u Srbiji.

Ukupno po 360.000 eura mogu potrošiti, ukoliko im prođu projekti, oni iz Brodsko-posavske i Požeško-slavonske županije i Mačvanskog okruga. Kako je navedeno na prezentaciji u prihvatljive projekta spada prekogranična suradnja organizacija koje se bave zaštitom okoliša, zajedničke akcije na razvoju sustava upravljanja čvrstim otpadom, zajedničko očuvanje vodnih resursa, čišćenje divljih deponija, unapređenje uporabe obnovljivih izvora energije, zajedničko pružanje zdravstvenih usluga, poticanje prekogranične suradnje ustanova koje se bave socijalnim uslugama...

Z. Vasiljević

PRIPREME ZA OTVARANJE POGLAVLJA

Završen skrining u pregovorima Srbija-EU

Srbija je završila prvu fazu u pregovorima o članstvu Srbije u EU – skrining ili analizu uklađenosti zakonodavstva s europskom pravnom stečevinom u oblastima svrstanim u 35 poglavlja. Taj proces je trajao godinu i pol dana i sljedeći korak bi trebao biti otvaranje prvih poglavlja u pregovorima, što Srbija očekuje do kraja godine. To će zavisiti od ispunjavanja tehničkih uvjeta, odnosno izrade kvalitetnih akcijskih planova nužnih za otvaranje pojedinih poglavlja, ali i političkih uvjeta poput primjene dogovora koji su do sada sklopljeni s Prištinom, u poglavlju 35. Takođe, u EU još ne postoji konsenzus o tome da li će se to poglavlje otvarati prvo ili paralelno s drugim poglavljima.

Skrining u pregovorima Srbije i EU je počeo u rujnu 2013. analizom usklađenosti u poglavlju 23 - pravosuđe i osnovna prava, i 24 - pravda, sloboda i sigurnost, a završen je 24. ožujka 2015. skriningom poglavlja 33 o proračunskim finansijskim pitanjima.

Šefica srpskog pregovaračkog tima Srbije Tanja Mišćević je 24. ožujka izjavila po završetku skrininga da Srbija priprema izmjenu nacionalnog plana usklađivanja s pravnim stečevinama Europske unije. Analiza tokom skrininga pruža osnovu za izradu pregovaračkih pozicija zemlje kandidata, dok je za Europsku komisiju pokazatelj spremnosti države kandidata za otvaranje pojedinih pregovaračkih poglavlja. Mišćević je rekla da sada slijede pripreme za otvaranje 34 pregovaračka poglavlja, a »izvještaji o jednom broju poglavlja kao što su sloboda kretanja, roba, sloboda pružanja usluga, poljoprivreda i ruralni razvoj, javne nabavke, industrijska politika, prosvjeta, obrazovanje i kultura, našli su se već u komitetu za Zapadni Balkan, kako bi se dobila ocjena kakva je trenutno situacija u Srbiji«.

Po završetku skrininga za neko poglavlje Europska komisija izrađuje izvještaje tome. Ako se ocjeni da zemlja kandidat nije spremna da otvori određeno pregovaračko poglavlje, postavljaju se mjerilaza to. Riječ je uglavnom o preporukama za usvajanje strategija, zakona i podzakonskih akata i ispunjavanje ugovornih obveza sa EU, a zemlja kandidat priprema akcijske planove u kojima predstavlja način na koji će ispuniti te uvjete. Zatim se priprema pregovaračka pozicija koja uglavnom sadrži stav o tempu kojim će kandidat za članstvo usvajati europske standarde i eventualnim prijelaznim periodima, odnosno odlaganjima primjene. Prije otvaranja poglavlja potrebno je da obje strane, i EU i kandidat za članstvo, usvoje taj dokument. Odluku o otvaranju i zatvaranju poglavlja donose jednoglasno članice EU.

Izvor: www.euraktiv.rs

USKRSNA PORUKA DR. IVANA PENZEŠA, SUBOTIČKOG BISKUPA

Bolje upoznajmo Pisma

Kršćanska braćo i sestre! Suprotno činjenici smrtnog mira i nepomičnosti kojim odiše svako groblje, uskršnji evanđeoski odlomak pun je radnje, događanja, trčanja i neobičnih preokreta. Marija otkriva otvoren i prazan grob, trči javiti učenicima, Petar i Ivan trče prema Isusovu grobu, jedan drugoga prestiže. Nitko od likova iz evanđelja nije smrtno miran i tih – čak ni pokopani Isus! Preokret uskrsnog jutra rađa pokretom, užur-

banošću, trčanjem, zbivanjem i događanjem. Nisu mogli shvatiti što se zbiva, jer još ne upoznaje Pisma da Isus treba ustati od mrtvih. Istina je da se ne možemo pretvarati i na sprovodima naših pokojnika ponašati kao da nismo tužni i da nam oni ne nedostaju. Svaki sprovod boli i na svakom sprovodu je teško. Ipak, ne bismo li se trebali barem sjetiti Pisma – temeljne istine vjere koju nas ona uče. One istine koja je rasvijetlila smrt i donijela novu svjetlost u život svakom čovjeku. Isus je uskrsnuo! Marija je u tami uskrsnog jutra, vidjevši da je kamen s groba dignut, pomislila na ono najgore što bi se moglo dogoditi. A što je drugo i mogla u svojoj tuzi i jadu? Ne samo da je bila lišena druženja sa živim Gospodinom, nego joj je sad i njegovo mrtvo tijelo oduzeto. Sad više nije imala mogućnosti iskazati Gospodinu ni ono malo poštovanja, da posjećuje i štuje njegove posmrtnje ostatke, da mu tijelo pomaže, okiti

grob, postavi spomenik, zapali svijeću... Ni apostoli do kojih je trkom stigla, zaslijepljeni bolom i strahom, nisu shvatili značenje praznog groba, jer još ne upoznaje Pisma. I Mariji i njima bilo je potrebno susresti uskrsloga Isusa, razgovarati s njime, dotaknuti ga, kako bi povjerovali u istinu uskrsnuća. Tek kad je na putu u Emaus Isus učenicima razjasnio Pisma, shvatili su i povjerovali da je uskrsnuo. Nama, koji smo se na uskršni dan okupili na euharistijsko slavlje, dana su Pisma na temelju kojih se zasniva naša vjera u uskrsloga Krista. Ta vjera je na poseban način zatamnjena u trenucima susreta sa smrću, u trenucima kad sami stojimo kraj grobnih humaka i spomenika ispod kojih leže tijela naših pokojnika. Briga koju iskazujemo za uređenje grobova naših pokojnika proizlazi iz ljubavi prema njima. To je svakako potrebno. Poštovanje prema našim pokojnicima povezano je sa zahvalnošću za njihov život.

Međutim, umjesto traženja mira pred grobnim humcima naših pokojnika, osnaženi vjerom u uskrsllog Krista, valjalo bi nam prionuti proučavanju Pisma i poruke života Isusa Krista. Vjera u uskrsnuće Kristovo i naše, vjera u ponovni susret s našim pokojnicima neće nas ostaviti ukočenima od boli i beznađa, nego će nas potaknuti na pokret i aktivnost, na trčanje i razglašavanje radosti uskrsnoga jutra. Upoznajmo i družimo se sa Svetim pismom. Čitajmo i slušajmo evanđeoske izvještaje, Pisma, koja su nam ostala kao zapis vjere prve Crkve. Ona svjedoče da Isus treba uskrsnuti od mrtvih. Ako želimo biti iskreni, upravo je ta usmjerenost prema vječnosti u nas usađena kao duboka čežnja našeg srca i nemirno je srce naše ako zalutamo drugim putem i kao cilj tražimo nešto drugo. Ovim mislima želim svima sretan Uskrs i obilje blagoslova od uskrsllog Spasitelja!

Ivan biskup

SRETAN USKRS!

NAJVEĆI KRŠĆANSKI BLAGDAN – USKRS – SVIMA NAMA OSVJETLJAVA PUT PREMA ZAJEDNIČKOM DOBRU, TEMELJENOM NA KRŠĆANSKIM VRIJEDNOSTIMA MIRA, PRAVDE I DOSTOJANSTVA ČOVJEKA. NEKA NAM RADOST USKRSA OŽIVI ZAJEDNIŠTVO U OBITELJIMA I BUDE OHRABRENJE NAŠEM NARODU U SVEMU ŠTO NAM ŽIVOT DONOSI.

HRVATSKO NACIONALNO VIJEĆE

USKRSNA PASTIRSKA PORUKA 2015. GODINE

»Ja sam Prvi i Posljednji, i Živi!«

(Iv 20,27).

Draga braćo svećenici, redovnici, časte sestre redovnice i svi vjernici!

Slavimo Uskrs, početak novoga svijeta. Ispovijedamo vjeru u Isusovo uskrsnuće od mrtvih, jer da Isus nije uskrsnuo uzalud bi bila naša vjera (usp. 1 Kor 15,14). No, nije snaga vjere u Isusovo uskrsnuće u tome što je On za sebe pobijedio smrt, nego što ju je pobijedio i za nas.

Krist je u događajima svoga života, a to su posebno muka, smrt, uskrsnuće, uzašašće i dolazak Duha Svetoga, savršeno očitovao Očevu ljubav, nadvladao grijeh svijeta, pobijedio smrt i ušao kao čovjek u Očevu slavu te poslao svojim Duha Svetoga. Ti događaji označuju početak posljednjih vremena u kojima vlada ljubav. To otajstvo koje je Krist osobno ostvario, ima se ostvariti i na svakom koji vjeruje u Krista. Svi su kršćani pozvani da nadvladaju grijeh i tako žive novim životom.

Naš Spasitelj ustajući iz groba veli: »Ja sam Prvi i Posljednji, i Živi! Mrtav bijah, a evo živim u vijeke vjekova, te imam ključeve Smrti i Podzemlja« (Otk 1,18). Ovo je nešto nečuveno i sasvim novo u odnosu na sve druge nagovještaje. Bog se u uskrsnuću Isusovu pokazuje kao vlasnik života, i zemaljskoga i vječnoga. Ovaj naš zemaljski život obnavlja se po primjeru Isusova zemaljskog života i nauka, a otvaraju se i vrata života vječnoga. Zato Bog poučava Ivana apostola o sebi i svojim namjerama: »Evo, sve činim novo!« (Otk 21,5). To potvrđuje prazan grob s anđelima tumačima i apostolsko svjedočenje o susretima s Uskrsim. O toj novoj stvarnosti kazuju nam apostoli: »Iščekujemo nova nebesa i zemlju novu, gdje pra-

vednost prebiva« – tako Petar (2 Pt 3,13). Vidjeh »ново nebo i novu zemlju... i sveti grad, Novi Jeruzalem vidjeh... Slava ga Božja obasjala i svjetiljka mu Jaganjac« – izvješćuje Ivan (Otk 21,1.22). A Pavao uči: »Onaj Jeruzalem gore... on je majka naša« (Gal 4,26).

Isusov zemaljski put apostoli su stavili u jednu rečenicu: »Prošao je zemljom čineći dobro« (Dj 10,38). A dobro se dobrim vraća i ljubav se ljubavlju plaća. Zato, veli apostol Pavao: »Ne živimo više sebi, već Njemu koji za nas umrije i uskrsnu« (2 Kor 5,15). Nasljedovanje Krista je naš zemaljski zadatak, naša sreća i to po Blaženstvima koja odgovaraju urođenoj čežnji za srećom. Nasljedovati Isusa možemo ostvarujući darovane talente. Svatko je od Boga dobio posebne sposobnosti da bude na korist drugima. To su talenti o kojima govori Isus u evanđeljima (Mt 25,14-30): »Neke Bog postavi... prvo za apostole, drugo za proroke, treće za učitelje« – i tako redom uči Pavao (1 Kor 12,28). Svatko treba koristiti svoje talente. To su plodovi Duha Isusova: »Ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrota, vjernost, blagost, uzdržljivost« (Gal 5,22 sl).

Po plodovima Duha Isusova nastaje novi svijet, događa se Uskrs. Po njima mi sudjelujemo u Isusovoj pobjedi. Stoga se Uskrs događa u svima koji priznaju Isusa vječnim Sinom Očevim; u svima koji vjeruju u vječnu budućnost čovjeka stvorena na sliku i priliku Božju (usp. Post 1,26). Uskrs je utjeha svim patnicima koji tjelesno boluju ili im je duša žalosna; Uskrs je snaga svima koji gladuju i žedaju

pravednosti; nada svima milosrdnima, krepost čistima srcem, odvažnost mirotvorcima i strpljivost progonjenima zbog pravednosti (usp. Mt 5,3-10). Uskrs je svjetlo života svim ljudima dobre volje koji traže istinu i smisao svoga postojanja i koji čine dobro ljudima na bilo koji način i u bilo kojem pozivu.

Svima Vama, draga braćo i sestre, draga braćo svećenici, redovnici i sestre redovnice, dragi vjeroučitelji i dragi župni suradnici, koji se trudite donijeti uskrsnu blagovijest svim ljudima dobre volje, od srca čestitam i želim sretan Uskrs.

Srijemska biskupija, o Uskrsu 2015.

Duro Gašparović, biskup

SRBIJA I EUROPSKA UNIJA: U SUSRET OTVARANJU POGLAVLJA 23 I 24

Pitaju li se nacionalne manjine o svojim pravima?

Nacrt Akcijskog plana za poglavlje 23 urađen bez konzultacija s nacionalnim vijećima

Dosadašnja iskustva u pregovorima za članstvo u Eurpskoj uniji pokazala su da su poglavlja 23 – reforma pravosuđa i osnovna prava i 24 – pravda, sloboda i sigurnost ključna pri donošenju odluka o primanju novih država u europsku obitelj naroda. Zbog iznimne važnosti ova se poglavlja prva otvaraju i posljednja zatvaraju. Da podsjetimo, Europski savjet je odluku o otvaranju pregovora o članstvu Srbije u EU donio 28. lipnja 2013. godine, no do sada nije otvoreno još ni jedno od 35 poglavlja. Šefica pregovaračkog tima Srbije u pregovorima s EU **Tanja Mišćević** izjavila je kako bi »bilo lijepo da se u prvoj polovici godine otvore poglavlja 23 i 24«.

AKCIJSKI PLAN BEZ ONIH KOJIH SE TIČE

Kada je riječ o osnovnim pravima (poglavlje 23), inzistira se da se Srbija u posebnom planu pozabavi zaštitom nacionalnih manjina i da predvidi mjere u oblasti obrazovanja, uporabe jezika, omogućavanja pristupu medijima i vjerskim službama na maternjem jeziku, kao i mjere za odgovarajuću zastupljenost u tijelima javne uprave. No, sve što je do sada rađeno vezano za poglavlje 23 rađeno je bez predstavnika nacionalnih manjina. Državni tajnik u Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave **Ivan Bošnjak** sada najavljuje da će biti formirana radna skupina koja će se, u okviru Akcijskog plana za pregovaračko poglavlje 23, baviti i manjinskim pitanjima. Očekuje se sjedni-

ca Republičkog savjeta nacionalnih manjina, u čijem radu bi sudjelovali predstavnici vlasti kao i čelnici novoformiranih nacionalnih vijeća nacionalnih manjina. Upravo to sudjelovanje onih na koje se direktno odnosi ono je što očekuju predstav-

ni Akcijski plan koji se fokusira isključivo na manjine i to je Srbija prihvatila uraditi. Pitanje samog uključivanja jeste bitno i sve politike koje Srbija provodi moraju biti uz konzultacije onih kojih se tiče, bilo da su to građani ili u ovom slučaju nacional-

vite izbore. Sam taj čin pisanja akcijskog plana, koji se izravno dotiče ostvarivanja prava nacionalnih manjina, u vrijeme kada su nacionalne manjine u izbornom ciklusu, nije primjer dobre prakse. Ako zaista mislite u djelo provesti Akcijski plan onda ga

EKSPERTNA MISIJA VIJEĆA EUROPE U HNV-U

Hrvatsko nacionalno vijeće je prošle srijede posjetila ekspertna misija Vijeća Europe – **Rainer Hoffman**, ekspert, **Dita Kudelova** iz Vijeća Europe za proširenje EU, **Ana Milenić** iz Delegacije EU u Srbiji i **Vlado Radulović** iz Ureda za ljudska i manjinska prava Vlade Republike Srbije. Oni su s predstavnicima hrvatske zajednice u Srbiji razgovarali na temu ostvarivanja prava nacionalnih manjina.

Predsjednik HNV-a dr. **Slaven Bačić** kaže kako je ovom prilikom istaknuto da pojedina otvorena pitanja već sada mogu biti riješena, a odnose se na primjenu međunarodnih dokumenata koje je Srbija ratificirala, a to su Okvirna konvencija za zaštitu manjina, Europska povelja o regionalnim manjinskim jezicima i Bilateralni sporazum o zaštiti manjina s Republikom Hrvatskom. Pravni okvir glede manjinskih prava je, istaknuo je, relativno zadovoljavajući, ali je neophodno poboljšati implementaciju postojećih rješenja. Predstavnici hrvatske zajednice posebno su zatražili da država, kao što se ne miješa u sporove pojedinih vjerskih zajednica, jednako zadrži neutralnost i u pogledu identitetskih sporova, naglasio je Bačić. Istaknuo je i da nedostaju jasni statistički pokazatelji o zastupljenosti nacionalnih manjina u državnim i javnim službama, te niz drugih nedostataka.

nici nacionalnih manjina, tim prije što prošle godine prilikom izrade Nacrta Akcijskog plana za poglavlje 23 nisu ni na koji način bili uključeni. »U ovom slučaju Srbija mora jasno pokazati da stoji na stajalištu zaštite manjinskih prava, da uključuje manjinske zajednice u kreiranje politika. Vi kažete da predstavnici nacionalnih manjinskih zajednica nisu bili uključeni u izradu Akcijskog plana i baš zbog toga je Europska komisija zahtjevala da se Akcijski plan doradi, odnosno da se pored njega izra-

ne manjine«, kaže za *Hrvatsku riječ* **Milan Antonijević**, direktor YUCOM-a.

MANJKAVOSTI

Predsjednik Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća **Darko Sarić Lukendić** također smatra da nacionalna vijeća nacionalnih zajednica moraju biti uključeni u izradu Akcijskog plana za poglavlje 23. »Izrada Nacrta Akcijskog plana počela je prošle godine u vrijeme kada su sva nacionalna vijeća imala redo-

pišete tako da uzmete u obzir sve one faktore koji mogu utjecati na njegovu realizaciju. Nacionalna vijeća *de facto* jesu faktori koji mogu utjecati kako na realizaciju samog Akcijskog plana, tako i na primjedbe koje će Europska komisija i druge institucije EU u procesu pridruživanja davati na sam taj Akcijski plan. Dakle, isključivanjem nas, već u prvom koraku, došlo se do toga da je sam dokument manjkav, nepotpun. To može rezultirati brojnim izmjenama u kasnijim fazama, što može otežati realizaciju tog

Akcijskog plana i na koncu može usporiti proces pristupanja EU, bar u ovom segmentu. Budući da su nacionalna vijeća nacionalnih manjina zainteresirana da Srbija što brže napreduje k EU, onda svakako mislim da je naš poziv i naša molba da se predstavnici nacionalnih vijeća uključe u sve aktivnosti koje imaju veze s poglavljem 23 naš mali doprinos ukupnim pristupnim pregovorima i ukupnim aktivnostima u procesu pristupanja Srbije Europskoj uniji», kaže Sarić Lukendić. Naš sugovornik iz HNV-a još ističe da nacionalna vijeća uopće nisu pozvana i da su brojne primjedbe dane na Nacrt Akcijskog plana. To potvrđuje da Akcijski plan koji je urađen bez konzultiranja s nacionalnim vijećima mora biti vraćen na doradu. »Kada je u pitanju Akcijski plan za poglavlje 23 u fokusu je ostvarivanje mnogo ciljeva: etnički sastav uposlenih javnom sektoru (državna uprava i policija),

rana u njegovoj izradi, jer se ovaj plan bavi esencijalnim pitanjima i preporukama za unapređenje položaja nacionalnih manjina u Republici Srbiji. Ovdje je vidljiv još jedan problem, a to je nedovoljna vidljivost, odnosno uključenost, nacionalnih vijeća u pregovore koji se odnose na pristupanje Srbije Europskoj uniji«, kaže za naš list **Andrijana Bauer Živković**, dopredsjednica Nacionalnog vijeća Njemaca.

OTVORENA PITANJA

Sarić Lukendić podsjeća na sastanak koji je prethodio tjedna s predstavnicima nacionalnih vijeća nacionalnih manjina održala **Anne Brasseur**, predsjednica Parlamentarne skupštine Vijeća Europe i kojoj je HNV priopćio okolnosti vezane za izradu Akcijskih planova. Na stajalištu da se nacionalna vijeća moraju uključiti u aktivnosti u svezi s Akcijskim planom 23 bili su i

kako su na tom sastanku predložena i druga otvorena pitanja u kontekstu položaja nacionalnih manjina u Srbiji. »Tu prije svega mislim na pitanje neadekvatnog sudjelovanja pripadnika nacionalnih manjina u javnom i političkom životu u Srbiji. Da podsjetim Srbija je jedna od rijetkih država u okruženju koja nema na adekvatan način regulirano pitanje izbora nacionalnih manjina u predstavničkim tijelima, dakle u republičku, pokrajinsku i lokalnu skupštinu. Primjerice

nje miješanja pojedinih institucija Republike Srbije u identitetska pitanja, a to je u slučaju Hrvata pitanje Bunjevaca Hrvata i Bunjevaca ne Hrvata i različit odnos državnih institucija i tijela spram Hrvata i onih Bunjevaca koji negiraju svoju hrvatsku pripadnost. »Isti problemi postoje i na relaciji Rumunji i Vlasi koji se izjašnjavaju ne-Rumunjima i kod Aškalija i Egipćana koji negiraju svoju pripadnost romskom narodu. U tom smislu HNV vodi paralelne razgovore s pred-

UKLJUČITI NACIONALNE MANJINE

Ekspertna misija Europske komisije boravila je u Srbiji od 23. do 27. ožujka zbog akcijskih planova koji su vezani za prava nacionalnih manjina. Tijekom petodnevnog radnog posjeta razgovarali su s predstavnicima državne uprave, pokrajinskih i lokalnih vlasti, nacionalnih vijeća nacionalnih manjina, savjeta za međunacionalne odnose, kao i s nevladinim organizacijama.

Ekspertna misija se sastala u Beogradu s državnim tajnikom u Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave Ivanom Bošnjakom i predstavnicima državne uprave i neovisnih državnih tijela gdje se razgovaralo na ovu temu. Bošnjak je istaknuo da je država poduzela potrebne mjere koje će omogućiti integraciju nacionalnih manjina kako bi sačuvali osobenost, gradeći demokratsko društvo pri čemu integracija manjina ne znači asimilaciju te je napomenuo da prema popisu stanovništva iz 2011. godine 11,96 posto od ukupnog broja stanovništva čine nacionalne manjine. Član ekspertne misije, prof. Rainer Hoffman, izrazio je zadovoljstvo zbog organizacije ovakvog sastanka tijekom kojeg je omogućeno targetiranje točaka koje su korisne za razmatranje radne grupe. »Poseban akcent stavljam na pitanje obrazovanja nacionalnih manjina i njihovo uključivanje u izradu prijedloga zakona«, istaknuo je Hoffman.

»U procesu pristupanja Srbije Europskoj uniji mi kanimo primijeniti praksu i iskustva srpske nacionalne manjine u Hrvatskoj spram domicilne države i spram institucija EU. Mehanizmi korišćeni u procesu pristupanja Hrvatske Europskoj uniji jesu mehanizmi i pitanja koja ćemo i mi, dakako prolagođeno našim lokalnim specifičnostima, otvarati i spram Srbije i Europskih institucija. Mislim da je to važno da se zna, jer ako jedan europski standard važi za Hrvatsku, onda isti europski standard mora važiti i za Srbiju«, kaže Sarić Lukendić.

unapređenje rada nacionalnih vijeća i međunacionalne komunikacije, efikasnije postupanje po preporukama zaštitnika građana, pokrajinskog ombudsmana, i povjerenika za zaštitu ravnopravnosti u slučajevima kada su prava nacionalnih manjina povrijeđena, odgovarajućeg nastupanja u slučajevima međunacionalnih incidenata, ali se ovim planom predviđa i službena uporaba jezika i efikasnija primjena medijskih zakona, kojima se osiguravaju medijska prava nacionalnih manjina. Nije dobro što je Nacrt Akcijskog plana urađen, a nacionalna vijeća nisu konzultirani

predstavnici romskog, slovačkog i rumunjskog nacionalnog vijeća. »Aktivnosti se dinamiziraju i ja pozdravljam inicijativu Ivana Bošnjaka da se nacionalna vijeća uključe i konzultiraju kada su u pitanju aktivnosti u svezi s poglavljem 23 i nadam se da nećemo morati ići mnogo koraka unatrag da bi došli do točke na kojoj ćemo moći vršiti korekcije na taj akcijski plan«, kaže Sarić Lukendić.

Prošle srijede Hrvatsko nacionalno vijeće posjetila je Ekspertska misija Europske komisije. Darko Sarić Lukendić u razgovoru za *Hrvatsku riječ* kaže

u Hrvatskoj, Mađarskoj, Crnoj Gori i Rumunjskoj mehanizmi su posve drugačiji i ide se od garantiranih mandata do afirmativnih postotaka prigodom izbornoga procesa. Neka od tih rješenja morat će biti primjenjena i na izorno zakonodavstvo u Srbiji«, kazao je Sarić Lukendić. Još jedno od pitanja koje se aktualizira na svakom sastanku s predstavnicima EU, jeste pita-

stavnicima nacionalnih vijeća Rumunja i Roma u smislu zajedničkih nastupa spram europskih institucija i tijela Republike Srbije«, kaže Sarić Lukendić. Postoje i drugi problemi zajednički za druga nacionalna vijeća, pa će uskoro biti održana sjednica Koordinacije nacionalnih vijeća.

Zlata Vasiljević

OTAC STJEPAN VIDAK, PRIOR KARMELIĆANSKOG SAMOSTANA U SOMBORU

Stvoreni smo jer nas Bog ljubi

Razgovor vodila: Zlata Vasiljević

Karmelska prisutnost od 111 godina na ovim prostorima najznačajnije se očitovala u brizi za bolesnike po gradu i salašima, povjerenima im od samog ustanovljenja samostana, zatim po ispovijedanju, posjećenim korizmenim propovijedima i marijanskim pobožnostima, po mnogobrojnim koncertima, ali po svojoj

otvorenosti prema široj zajednici u kojoj djeluju

HR: U Somboru ste manje od godinu dana. Za svećenika ste zaređeni 2007. godine i do dolaska u Sombor bili ste službom vezani za Hrvatsku. Kako ste se privikli na Sombor?

Od mog prvog dolaska u Sombor 2004. godine, povodom

proslave 100. godišnjice somborskog Karmela, osjetio sam veliku privlačnost prvenstveno spram našeg samostana. No, jednako se tako dobro osjećam i u gradu u kojem već 10-ak godina imam i poznanika i prijatelja. A kroz zadnjih devet mjeseci taj se krug znatno proširio. Kako sam rodom iz Podravine, ravničarskog dijela Hrvatske uz mađarsku granicu između Virovitice i Varaždina, nemam problema niti s prirodnim okruženjem. Isto tako kao redovnik i svećenik prihvatio sam biti poslan tamo gdje moj poglavar smatra da sam potreban. Zbog svega toga, moja zajednica i grad Sombor moj su dom dok ovdje živim i služim.

HR: Došli ste u karmelićanski samostan koji je, zajedno s crkvom Svetog Stjepana kralja, ušao u svoju 111. godinu. Sombor je i mjesto odakle se Karmel širio u Hrvatsku. Kako je do toga došlo i što danas čini hrvatski Karmel?

Karmelićanski samostan u Somboru u razdoblju od 1904. do 1905. izgradila je tadašnja mađarska karmelska polupro-

vincija s ciljem da samostan, uz brigu o vjernicima, osobito bolesnicima, bude i mjesto teoloških studija dotične provincije. Tada je Sombor bio u sklopu Austro-Ugarske Monarhije. Nakon završetka I. svjetskog rata stvorena je nova država Kraljevina SHS. Somborski samostan, osnovan od mađarske poluprovincije, ostaje u drugoj državi, ostaje neko vrijeme u sklopu ugarske redodržave, ali uskoro ga Vrhovna uprava Reda izlučuje i izravno podliježe Generalu bosonogih karmelićana u Rimu. Pokazuje se potreba osnivanja jednog samostana u Hrvatskoj. Neposredno pred II. svjetski rat poglavar somborskog samostana o. Gerard Tomo Stantić odlazi u Zagreb, gdje ga zagrebački nadbiskup i hrvatski metropolit, danas blaženik bl. Alojzije Stepinac, radosno dočekuje i želi da karmelićani što prije dođu u njegovu nadbiskupiju. Ratna zbivanja onemogućuju osnutak, kao i poratna situacija. Osnutak stoji i čeka bolja vremena. Tek 1958. somborski karmelićani dolaze prvo u Hrvatski Leskovac pokraj Zagreba kod sestara karmelićan-

ki Božanskog Srca Isusova te slijeće godine dolaze u Remete, danas dio Zagreba gdje je sjedište Hrvatske karmelske provincije svetoga oca **Josipa**. Danas naša provincija uz somborski i remetski samostan ima zajednice u Splitu, gradu Krku na otoku Krku, u općini Tomislavgrad na obalama Buškog jezera u BiH, u Sofiji u Bugarskoj, te u Grazu u Austriji.

HR: Do 90-tih godina prošlog stoljeća u Somboru je bio i novicijat. Bilo je nekih ideja o ponovnom vraćanju novicijata u Sombor. Hoće li se to doista i dogoditi?

Normalizacijom odnosa između Republike Hrvatske i Republike Srbije otvara se mogućnost da somborski Karmel intenzivnije živi, odnosno, da se kapacitet samostana i ambijent koji on pruža za duhovni život, maksimalno iskoriste. Zbog povećanog broja zvanja u našoj provinciji, pojavio se problem smještaja u Zagrebu. Postoje razne faze u redovničkom odgoju i svaka faza bi se trebala odvijati u jednom drugom samostanu pa smo tražili razna rješenja za smještaj mladića. Nakon Sombora, novicijat je bio par godina u Grazu, u Austriji, zatim od 1996. na Krku. Austrijski karmelićani su nam opet izašli u pomoć 2013. godine pa je trenutno novicijat u Grazu, dok su u Zagrebu bogoslovi i sjemeništarci. Prihvatili smo Graz kao privremeno rješenje s velikom željom da se novicijat, kad se ostvare još neki uvjeti, ipak vrati u Sombor.

No, somborski samostan je ipak od 2014. postao odgojna kuća za naše kandidate i postulante. To je faza koja prethodi novicijatu, faza u kojoj mladići prave prve korake u redovništvu osluškujući Božji poziv. Trenutačno su u samostanu četvorica mladića iz Hrvatske i BiH, kojima sam odgojitelj, a pridružiti će nam se na ljeto i peti član. Oni ostaju ovdje do rujna kad ulaze u novicijat. Početkom listopada započinje novo vrijeme kandidature i očekujemo nove

mladiće. Ima zainteresiranih i s područja Republike Srbije.

HR: U godini smo u kojoj se obilježava 500. obljetnica rođenja svete Terezije Avilske. Kako u obilježavanju te obljetnice sudjeluje Karmel u Somboru?

Ovaj divni jubilej pokušavamo proslaviti na razne načine i na raznim nivoima, već u skladu s mogućnostima. U zajednici na osobnom nivou to činimo iščitavanjem njenih djela, ali na način da nas primjer i iskustvo svete Terezije Avilske potaknu da s još većom odlučnošću prionemo uz Gospodina i njemu što predanije služimo. Na zajedničkom nivou u zajednici za vrijeme objeda čitamo njezin životopis. To znači da jedemo u šutnji i slušamo jedno vrijeme odlomak životopisa koji netko čita.

iskustvom, odvažili na zauzetiji kršćanski život. Ona je priznata kao naučiteljica duhovnoga života i prva je žena naučiteljica Crkve.

General našega Reda, o. **Saverio Canistrá** pokrenuo je jednu predivnu inicijativu kojoj se pridružio i sam papa **Franjo**, a inicijativa je da to bude sv. Tereziji za rođendan: karmelićani i karmelićanke cijeloga svijeta, i cijela karmelska obitelj, pa tako i somborski karmelićani zajedno s OCDS i ostalim vjernicima, molili su 26. ožujka za mir u svijetu. Toliko je ratnih žarišta gdje trpe i stradavaju Božja djeca (ovdje mislim na svako ljudsko biće) i trebamo moliti za mir. Molitva je moćno oružje u našim ustima i ne košta nas ništa. No, Bog želi vidjeti da nam je doista stalo do mira. Kod nas je bila

OTAC STJEPAN

Otac Stjepan Vidak (Stjepan od Duha Svetoga) rođen je 1967. godine u Ferdinandovcima. U remetski Karmel u Zagrebu ušao je 1999. godine, kada je započeo i teološki studij u Zagrebu. Za svećenika je zaređen 2007. godine. Godinu dana bio je župni vikar u župi Oštarije kraj Ogulina. Od 2008. do 2014. godine bio je odgojitelj sjemeništaraca, kandidata i postulanata, odgojitelj bogoslova, uz druge službe u Zajednici u Remetama u Zagrebu.

Na javnom nivou imali smo privilegij imati u samostanu i crkvi relikviju stopala svete Terezije Avilske. Tom prigodom uz euharistijska slavlja koja smo imali, priredili smo u suradnji sa Svjetovnim karmelskim redom (OCDS) molitveni program za vjernike. Jednako tako relikvija je pohodila i Humanitarno udruženje Nijemaca *Gerhard* gdje je bio organiziran duhovni program. Jednako tako teme korizmenih duhovnih večeri koje organizira Duhovni centar o. Gerarda su vezane uz sv. Tereziju Avilsku. Teme pokušavaju približiti život, djelo, nauk i spise sv. Terezije kako bi nam postala bliskija i kako bismo se, potaknuti njenim

zajednička molitva u crkvi od 15 sati nadalje i sve je završilo svetom misom.

Sam dan njenoga rođenja, 28. ožujka, obilježili smo svetim misama. Svakako, kroz vrijeme pred nama, sve do 15. listopada kada se jubilej završava, bit će još prigoda organizirati neka duhovna događanja u Karmelu. Postoji inicijativa da Umjetnički studio UG *Bunjevačko kolo* poradi na dječjim likovnim radovima lika svete Terezije Avilske. Samu svetkovinu u listopadu pokušat ćemo što svečanije proslaviti.

HR: Za karmelićane u Somboru ove godine još je jedna važna obljetnica – 10 godina Duhovnog

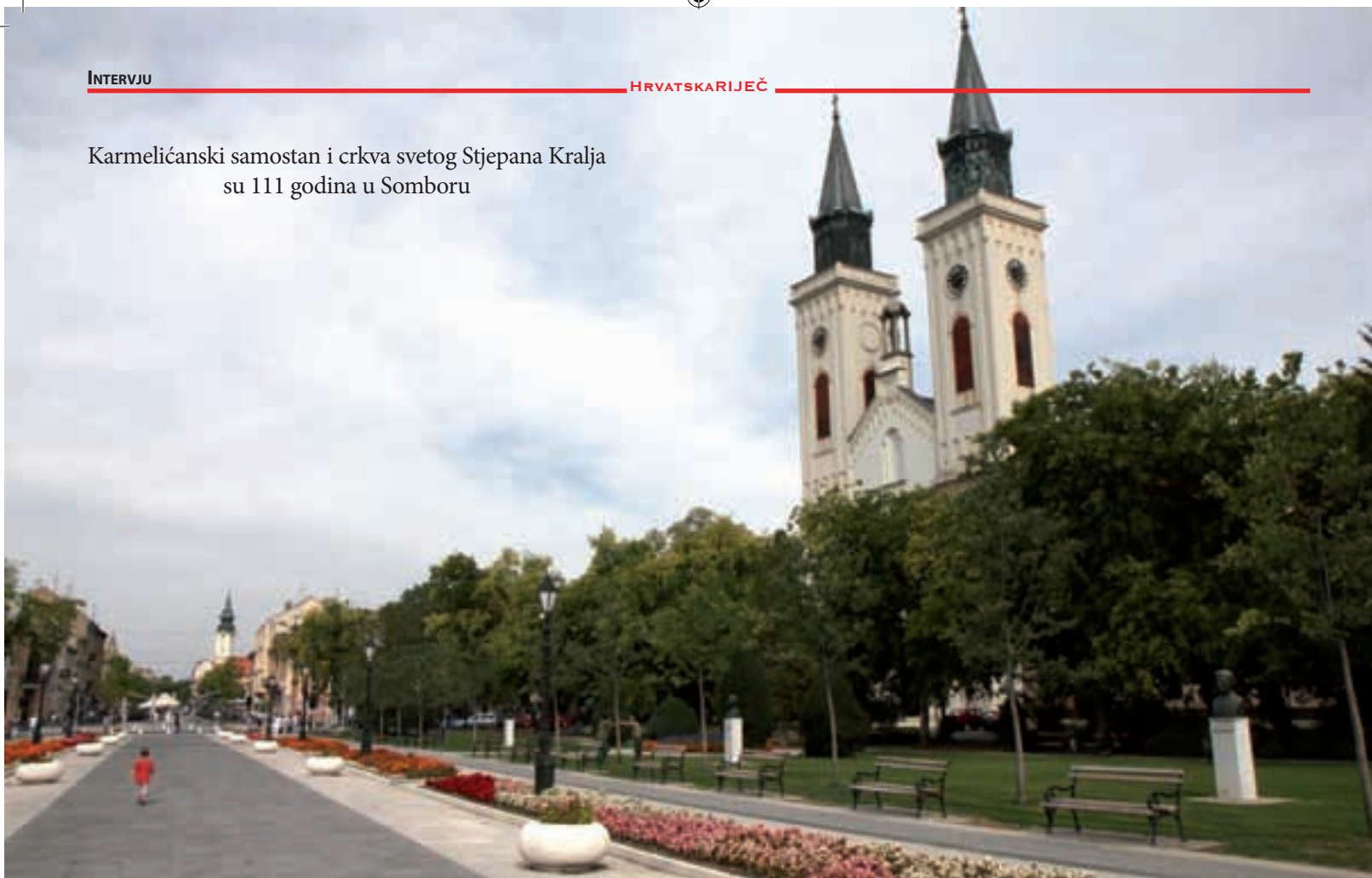
centra oca Gerarda. Otac Gerard je u temeljima somborskog Karmela, zaslužan je i za prve razgovore sa bl. kardinalom Stepincem o utemeljenju Karmela u Hrvatskoj, cio svoj redovnički život dao je vjernicima u Somboru. Kako ćete obilježiti tu obljetnicu?

I ove godine najzgušnjatija događanja će biti oko Dana o. Gerarda 24. lipnja. Tom prigodom imamo devetodnevnu pripravu u kojoj će sudjelovati i naši bogoslovi iz Zagreba, Karmelski svetovni red iz Sombora i Zagreba, zatim karmelićanke Božanskog Srca Isusovog iz Slavenskog Broda, a pokušat ćemo sve obogatiti i nekim glazbenim događanjima. Za ovaj dan djeca se po osnovnim školama, zajedno sa svojim vjeroučiteljima, pripremaju radovima postaja križnoga puta. Najbolji radovi bit će nagrađeni. Već dulji niz godina euharistijsko slavlje na Dan o. Gerarda predvodi subotički biskup, mons. dr. **Ivan Penzeš**.

Potekla je još jedna inicijativa od nadbiskupa beogradskog mons. **Stanislava Hočevara**, a to je da će na dan rođenja o. Gerarda 16. rujna u somborski Karmel hodočastiti biskupi, redovnice i redovnici s područja Republike Srbije. Hodočašće povezuje Godinu posvećenog života i promoviranje lika o. Gerarda na jednoj široj razini. Potrebno je da lik sl. Božjega o. Gerarda Tome Stantića nekako više zaživi i među biskupima i redovništvom kako bi onda oni senzibilizirali vjernike za molitvu i duhovni nauk sluge Božjega. Bez molitve za proglašenje blaženim i bez zagovora koji može dovesti do čudesnog, izvanrednog uslišenja, sluga Božji neće biti uzdignut na čast oltara. Zato bi katolici ove države trebali posegnuti za molitvom i tražiti uslišenja po njegovu zagovoru osobito za situacije ili stanja koja se na naravan, prirodan način ne mogu riješiti.

HR: »Slušajmo Božju riječ ne samo ušima, nego cijelim bićem. Slušajmo kada lijepo cvijeće

Karmelićanski samostan i crkva svetog Stjepana Kralja
su 111 godina u Somboru

gledamo, kada se na suncu grijemo, kada jedemo, spavamo – jer nas Bog i na to nagovara», rekao je otac Gerard. Čujemo li i dopire li danas do nas ta Božja riječ?

Božja riječ je živa i djelotvorna, ona je vječna, trajna, nepromjenjiva. Ta Riječ, koja je ujedno i Sin Božji, postala je Tijelom da bi nam bila vidljiva, bliža. Dobila je lik Isusa Krista. Čujemo li je ili ne, ovisi o nama. Ovisi o tome jesmo li »oprani« uši; želimo ju uopće čuti. Možda je i čujemo, ali ne marimo za nju. U Svetom pismu je to rečeno – Slušaju, a ne čuju! Božju riječ ne slušamo samo tjelesnim ušima, nego »ušima« srca, duha. Bog nas nije ostavio. Progovara nam na svakom koraku, samo smo, uz to što smo gluhi, još i slijepi. Dozvoljavamo da nam loše vijesti kojima smo bombardirani sa svih strana zamagle vid i oštete sluh kako ne bismo prepoznali Boga u sunčanom nebu, pjevu ptica, mirisu cvijeća, šumu vjetrova, ljepoti svemira i morskih dubina, rađanju novoga dana ili novoga života u utrobi majke.

Nisu ovo samo sladunjave fraze, nego stvarnost koja nam promiče jer ne dižemo pogled »gore«, nego ga spuštamo samo dolje. Ne vidimo svjetlo, jer smo zagledani u tamu. A Krist je Svjetlo svijeta.

da čovjeku bude dobro, da živi puninom života, onda je to Bog, Stvoritelj, naš Otac. Sve zlo što se događa u svijetu posljedica je odbacivanja Boga. Bez Boga nestaje i čovjek jer je čovjek egzi-

njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni«. »Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje«. Mi smo plod ljubavi Božje. Nismo stvoreni jer nas Bog treba, nego jer nas ljubi! Ta ljubav je posvjedočena krvlju vlastitoga Sina. Što nam još treba!? Kakav dokaz ljubavi?

Uskrs je blagdan života, blagdan pobjede nad smrću, blagdan pobjede dobra nad zlom. Po Kristovom uskrsnuću znamo da se naš život nastavlja! Znamo da ima jedna druga dimenzija života u kojoj ćemo biti potpuno ostvareni kao čovjek. Hajde, živimo već jednom iz te vjere koju ispovjedamo ustima! Prođimo zemljom čineći dobro, poput Isusa. Isus je najveći čovjekoljubac. Ako se nazivamo kršćanima, trebamo i mi takvi biti. Ljubiti svakoga čovjeka. Znajmo umrijeti sebi i svojim sebičnim prohtjevima kako bismo donijeli mnogostruke plodove, kako bismo opravdali ime koje nosimo – čovjek, stvoren na sliku i priliku Božju!

HAJDE!

Hajde, živimo već jednom iz te vjere koju ispovjedamo ustima! Prođimo zemljom čineći dobro, poput Isusa. Isus je najveći čovjekoljubac. Ako se nazivamo kršćanima, trebamo i mi takvi biti. Ljubiti svakoga čovjeka.

Najžalosnije je da sami vjernici jako slabo čuju Božju riječ. Kad bi je čuli i živjeli po njoj, bilo bi puno više svjetla na ovome svijetu.

HR: Ovaj intervju objavljujemo uoči Uskrsa kada slavimo Isusovo uskrsnuće. Koja bi za taj blagdan bila Vaša poruka vjernicima?

Reći ću ovako: dragi čitatelji, bili vi vjernici ili ne: Bog nije neprijatelj čovjeku. Ako itko želi

stencijalno vezan uz Stvoritelja. Ali ovdje ne govorim o Bogu kao starcu sa sjedom bradom koji živi tamo negdje »gore«, nego o čistom duhovnom Biću koje je bez početka i kraja, a koje ima ime – Ljubav.

Da bi nam postao bliži i pristupačiji Bog se utjelovio: Ljubav je uzela tijelo da nam na ljudski način pokaže kako Bog ljubi. »Uistinu, Bog je tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca da nijedan koji u

KNJIGE NA HRVATSKOM JEZIKU ZA SOMBORSKU KNJIŽNICU

Darovano više od 500 knjiga

Novinsko izdavačka ustanova Hrvatska riječ i Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata darovali su somborskoj gradskoj knjižnici Karlo Bijelicki više od 500 knjiga na hrvatskom jeziku * Osim za centralnu knjižnicu u Somboru knjige su namijenjene i za odjele u selima u kojima žive Hrvati

O tome da u somborskoj knjižnici, iako pokriva područje, na kom živi više od 7.000 Hrvata, gotovo i da nema knjiga tiskanih na hrvatskom jeziku pisali smo na stranicama *Hrvatske riječi* prije dva tjedna. Situacija je sada drugačija, jer su u knjižnicu stigle knjige na hrvatskom čiji su nakladnici NIU *Hrvatska riječ* i Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata. Donaciju su ravnatelju knjižnice **Vladimiru Jerkoviću** uručili ravnatelj NIU *Hrvatska riječ* **Ivan Karan** i menadžerica Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Katarina Čeliković**, a nazočio je i vijećnik Gradskog vijeća zadužen za kulturu **Nemanja Sarač**. »Od vremena kada su tiskane knjige na srpsko-hrvatskom ili hrvatsko-srpskom u 2015. godini prvi je puta da će knjižnica imati mogućnost da svojim čitateljima ponudi i knjige nakladnika koji tiskaju knjige na hrvatskom jeziku«, kazao je Jerković.

BELETRISTKA, ZNANSTVENE I KNJIGE ZA DJECU

U Somboru ima mnogo onih koji vole knjigu, ali ne mogu je svi kupiti, pa je stoga *Hrvatska riječ* svoja izdanja darovala čitateljima gradske knjižnice. »Ovo je način da čitatelji u Somboru, ali i u okolnim selima kao što su Bereg, Monoštor, Bezdan, Stanišić i Lemeš dođu do naših knjiga i da se upoznaju s našom nakladničkom djelatnošću. Poklonili smo 55 naslova, koji su tiskani od 2005. do kraja 2013. Djela tiskana 2014. godine nismo ovoga puta donijeli jer ih nudimo u prodaji, a možda će se gradska knjižnica u Somboru odlučiti i na kupovinu tih naslova i onih

Ivan Karan, Vladimir Jerković, Katarina Čeliković i Nemanja Sarač

koje ćemo tiskati u 2015. godini«, kazao je Karan.

»Kao što *Hrvatska riječ* tiska knjige iz beletrističkog područja tako Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata najveću pozornost pridaje znanosti i književnosti značajnih Hrvata iz naše prošlosti. Somborska knjižnica prepoznala je ovu donaciju kao vrijednu, jer će građani Sombora dobiti kvalitetne knjige. I kao što *Hrvatska riječ* tiska knjige na hrvatskom jeziku i na bunjevačkoj i šokačkoj ikavici mi smo se potrudili da taj segment obradimo znanstveno. Također, doni-

jeli smo i knjige za djecu kako na hrvatskom standardu, tako i na bunjevačkoj ikavici. Među nekoliko stotina knjiga koje smo donijeli nalaze i knjige Hrvatskog akademskog društva i Hrvatske čitaonice«, kazala je Katarina Čeliković.

Uručenje donacije hrvatskih nakladnika bila je prigoda i za uspostavljenje suradnje s knjižnicom u Somboru pa su tako za ovu godinu dogovorena predstavljanja *Hrčka* i nakladničke djelatnosti zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i Hrvatske čitaonice.

Susret nakladnika i knjižničara bio je prigoda da se progovori o još jednom zajedničkom problemu, a to su javne nabave kojima podliježe i kupovina knjiga. »To je nedopustivo i gradske knjižnice bi trebale uložiti prigovor Vladi Srbije. Nedopustivo je da se godinu dana mora čekati da bi se kupile knjige, pa i knjige na jezicima nacionalnih zajednica. Veliki problem je uvoz knjiga sa čime se mi suočavamo kada trebamo uvesti knjige iz Hrvatske«, kazala je Čeliković.

OBVEZA I POTICAJ

Donacija hrvatskih nakladnika, ali i donacija koju je knjižnica u Somboru dobila od Mađarskog nacionalnog vijeća poticaj su za somborsku knjižnicu da prilikom kupovine knjiga kupuje i jedan dio na jezicima nacionalnih zajednica, čulo se od ravnatelja knjižnice. »Sredstva koja imamo za kupovinu knjiga desetak puta su manja od naših potreba, ali postoji mogućnost otkupa knjiga Narodne biblioteke Srbije preko Ministarstva kulture, pa bi u okviru toga mogli potraživati i knjige na hrvatskom nakladnika s područja Srbije. Usmeno se obvezujem da ćemo od naredne godine pokušati veća sredstva osigurati i od našeg osnivača kako bi zadovoljili i čitatelje koji žele čitati knjige na jezicima nacionalnih zajednica«, kazao je Jerković. Na to se nadovezao Karan koji je rekao da se od Ministarstva kulture ne treba puno očekivati, jer je Ministarstvo prošle godine od *Hrvatske riječi* kupilo knjige za 17.000 dinara, a poštari- na je koštala 21.000 dinara. Po Karanovim riječima rješenje bi trebalo tražiti u lokalnoj samoupravi, koja bi mogla odvojiti više sredstava za kupovinu knjiga. On je istaknuo da u hrvatskoj manjinskoj zajednici u Srbiji ima nekoliko nakladnika koji godišnje izdaju tridesetak naslova koji se mogu kupiti za 15.000 dinara i da za grad kao što je Sombor to ne bi trebao biti problem »Na knjižnici je da inicira kupovinu knjiga na jezicima nacionalnih manjina, a svakako će i lokalna zajednica to podržati«, kazao je vijećnik Sarač.

Zlata Vasiljević

Izazovi projektnog financiranja udruga

NEVENKA TUMBAS,
predsjednica Udruge
Naša Djeca

Skromno i dobrovoljno

Udruga *Naša Djeca* je neprofitna nevladina organizacija, a financira se isključivo preko natječaja i donatora. Apliciramo na natječaje Hrvatske, kao i one koje nudi pokrajinsko tajništvo i Hrvatsko nacionalno vijeće. Često nas na otvoreni natječaj uputi **Mario Vrselja** iz HNV-a. Nekad je bilo znatno teže aplicirati na natječaj, s obzirom na to da nisu postojali formulari koje dobivamo prilikom apliciranja. Prije četiri godine je HNV organizirao kraći seminar za udruge s temom kako aplicirati na natječaj. Oko svih poslova za apliciranja na natječaj i prikupljanja potrebne dokumentacije svesrdno pomaže **Miće Skenderović**. Udruga funkcionira s vrlo skromnim sredstvima, te tako i planira utrošak tih sredstava. Racionalni smo, sve se nekoliko puta preračuna prije nego se odluči potrošiti novac. Često smo baš mi, predsjedništvo udruge financijeri, kad nestane novca. Sve poslove oko udruge, pisanje projekata, apliciranje, prikupljanja potrebne dokumentacije, slanje izvješća sponzorima, radimo na dobrovoljnoj bazi, bez ikakve naknade. Godišnje financijsko izvješće i svi knjigovodstveni poslovi rade se na dobrovoljnoj bazi. Da je teško napisati dobar projekt, prikupiti potrebnu dokumentaciju i sve odraditi kako treba, svi znamo, no, da nema natječaja i onih koji su se spremni žrtvovati i napisati projekte, ne bi bilo ni aktivnosti udruge. Cilj nam je jasan, a to je ostvarivanja prava djece na obrazovanje na svom materinjem, hrvatskom jeziku u Srbiji, jačanje nacionalne svijesti od malih nogu, a samim time produljiti opstanak našeg naroda na ovim prostorima.

Ž. V.

IVAN KARAN,
predsjednik HKD
Vladimir Nazor Stanišić

Zadovoljni

Nije problem u raspodjeli sredstava određenim hrvatskim udrugama već u tome što udruge nisu dovoljno osposobljene da apliciraju na natječaje koje raspisuje lokalna samouprava, Pokrajina, Republika. Tako neke udruge u Somboru nisu na natječaj dostavili financijski plan, što znači da se površno prilazi konkuriranju na natječaj. Sljedeći problem je što kriteriji za dodjelu sredstava nisu ujednačeni na nivou Pokrajine, odnosno lokalne samouprave na različite načine raspodjeljuju sredstva za očuvanje nacionalnog identiteta, što je i najinteresantnije našim udrugama. Moram reći da je u Somboru bilo problema oko raspodjele tih sredstava. Kao predsjednik udruge iz Stanišića prijedloge za izmjenu kriterija dostavlja sam dva puta. Prvi puta nisam imao potporu ni od gradske vlasti, a niti od Hrvata koji su sudjelovali u gradskoj vlasti. Prošle godine sam ponovno dostavio prijedlog i počelo se raditi na izmjeni kriterija. Što se tiče sredstava koje je do sada dodjeljivalo Ministarstvo kulture i informiranja i pokrajinska tajništva naša udruga je bila zadovoljna. Zadovoljni smo i sredstvima koje nam je dodjeljivalo HNV. Kada je riječ o HNV-u predložio bih da se značajne manifestacije hrvatskih udruga – *Dužijanca* u Subotici, *Dužionica* u Somboru, *Srijemci Srijemu*, *Šokci i baština* financiraju posebno i da ne ulaze u kvotu od dva milijuna dinara. Kao ravnatelj *Hrvatske riječi* udrugama sam nudio pomoć oko pisanja projekata, ali su samo tri udruge to prihvatile. Nekoliko udruga iz Sombora je odbijeno, nekoliko iz Subotice nije sudjelovalo na natječajima te je bilo prostora da tu pomoć prihvate.

Z. V.

ZVONIMIR RAJKOVIĆ,
predsjednik Hrvatske
čitaonice *Ilija Okrugić Zemun*

Uvijek bi moglo više

Hrvatska čitaonica *Ilija Okrugić* iz Zemuna, redovito aplicira za sredstva. Svoje zahtjeve redovito upućujemo Hrvatskom nacionalnom vijeću, ali ono što dobijemo jeste samo simbolika, odnosno nedovoljno nam je da podmirimo najosnovnije potrebe za rad naše udruge. Ono čemu se nadamo, očekujemo i ono šta želimo jeste, da novi saziv Hrvatskog nacionalnog vijeća uspije ubijediti srbijansku vlast da već jednom počne financiranje nacionalnih manjina na bazi reciprociteta. Mi u prošlom ali i u sadašnjem, a nadam se da će tako ostati i u budućem vremenu, redovito dobijamo sredstva i potporu od raznih institucija Republike Hrvatske i veoma smo im zahvalni na tome, jer ta pomoć nam puno znači i na taj način opstajemo ovoliko vremena. Nažalost, u više navrata smo aplicirali i kod nižih nivoa vlasti, međutim bezuspješno. Naša lokalna samouprava u Zemunu ne posjeduje Fond za nacionalne manjine osim za Rome. Nažalost, moram konstatirati da naša općina ignorira naše postojanje i kod njih uvijek nailazimo samo na zatvorena vrata. Međutim opće je poznata stvar da je to tako u Zemunu već godinama i do sada vlast nije nešto imala razumijevanja prema hrvatskoj nacionalnoj zajednici koja živi ovdje na ovim prostorima, tako da se u tom smislu nemamo baš čemu nadati. Što se tiče pomoći pri apliciranju na razne natječaje, posebice kada se radi o kompliciranoj proceduri, u svakom slučaju bi nam pomoć dobro došla i siguran sam da ćemo u tom smislu pomoć dobiti od Hrvatskog nacionalnog vijeća.

S. D.

**RAZGOVOR POVODOM
USKRSNE IZLOŽBE:**
**LJUBICA VUKOVIĆ DULIĆ, PREDSDJEDNICA GALERIJE PRVE
KOLONIJE NAIVE U TEHNICI SLAME U TAVANKUTU**

Skrb o postojećem fundusu slika i predmeta od slame

Galerija je osnovana 2010. godine, a sadrži brojne radove nastale još u šezdestim godinama prošlog vijeka

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Ivandečić, Marije Dulić, Jozefine Skenderović, Ane Crnković, Ivane Dulić sve do svih današnjih slamarki koje svojim radovima nešto znače na polju stvaranja u tehnici slame.

Kako se Galerija Prve kolonije naive u tehnici slame uklapa u kolorit očuvanja kulturne baštine Tavankuta i doprinosi li svojim djelovanjem razvoju seoskog turizma?

Galerija je prije svega osnovana s ciljem skrbi o postojećoj zbirci, da se napravi jedna manja stalna postavka, i vodi računa o očuvanju cjelokupnog depoa radova od slame. Također, u okviru galerijskog postava postoji i jedan segment namijenjen suvenirnici u kojoj će se prodavati rukotvorine od slame. HKUD *Matija Gubec* je partner Galerije, onaj koji poglavito organizira manifestacije i aplicira za određene kulturne programe, dok je Galerija ta koja na određeni način sugerira određene stvari i pomaže u realizaciji zamišljenih tematskih programa.

Konkretno, jedna od takvih manifestacija je i bila nedavno priređena Uskrsna izložba koja je svečano otvorena u prošli petak.

Na neki način da. Ta izložba je dio godišnjeg programa HKUD *Matija Gubec*, dok je Galerija tu prije svega kao partner i poma-

že pri odabiru suvenira. Napose, u pitanju je jedna komercijalna manifestacija u cilju obilježavanja godišnjih blagdana, ovoga puta dolazećeg Uskrsa.

Koju bi ste još istaknuli manifestaciju Galerije na čijem ste čelu?

Istaknula bih izložbu koju je Galerija Prve kolonije naive u tehnici slame u suradnji s HKUD *Matija Gubec* priređena u Etnografskom muzeju u Zagrebu.

Što je još dio galerijskih događanja u tekućoj kalendarskoj godini?

Galerija je uključena u godišnje programe HKUD *Matije Gubeca*, dio smo suorganiziranja Kolonije slamarki, jesenskih izložbi, a i redovito sudjelujemo u kulturnoj manifestaciji *Noć muzeja*.

Je li Galerija otvorena i za neke druge sadržaje koji nisu vezani samo za slamarsku umjetnost, poput promocije knjige, glazbene manifestacije i dr.?

Što se tiče izložbenih postavki tu smo striktno orijentirani na izlaganje predmeta od slame i nismo željeli miješati druge likovne tehnike, ali s druge strane ono čemu Galerija teži je svakako mogućnost promoviranja i drugih vrsta kulturnih programa poput književnih, glazbenih ili filmskih manifestacija.

Kako ocjenjujete zainteresiranost lokalnog stanovništva

u Tavankutu i okolici za rad Galerije?

Otkad postoji ova stalna postavka u Tavankutu, od 2010. godine, mogu kazati kako je interes u Tavankutu, ali i Subotici porastao, jer mnogi nisu ni bili svjesni što imaju u svojoj neposrednoj blizini. Tijekom njenog postojanja ljudi su se i postupno saživjeli s tim prostorom i čini mi se kako se sve više ponose Galerijom.

Postoji li mogućnost otvaranja i svojevrstne »ispostave« u Subotici, koja bi bila dostupna i turistima?

Postojala su razmišljanja na tu temu, dok je moje stajalište da to ne bi trebalo raditi stoga što je Galerija Prve kolonije naive u tehnici slame utemeljena u jednom autentičnom prostoru. Tavankut nije daleko od Subotice i tko je želi pogledati može doći te nemamo planove nešto tako raditi u budućnosti.

Na koncu što je osnovni cilj i težnja Galerije?

Prije svega očuvanje fundusa slika i predmeta od slame s obzirom na to kako je u pitanju materijal sklon propadanju uslijed vanjskih uvjeta, i nastojanje zaštite prije svega najstarijih eksponata i skrb o svim drugim predmetima koji mogu biti reprezentivi ove specifične umjetnosti.

Prošloga petka u Galeriji Prve kolonije naive u tehnici slame u Tavankutu otvorena je Uskrsna izložba na kojoj su svoje radove izložile članice slamarske sekcije Hrvatskog kulturno umjetničkog društva *Matija Gubec* iz ovog bačkog sela nadomak Subotice. O djelovanju i zadaći ove institucije razgovarali smo s njenom predsjednicom, **Ljubicom Vuković Dulić**.

Kada je osnovana Galerija Prve kolonije naive u tehnici slame u Tavankutu?

Galerija je osnovana 2010. godine nakon promišljanja o tome kako upravljati zbirkom slika i predmeta od slame koje postoji u Tavankutu, a koja je formirana još od šezdestih godina prošloga vijeka. U pitanju je stariji dio zbirke, dok noviji datira od osnutka kolonije naive u tehnici slame od 1986. godine.

Koji sve autori imaju svoja djela pohranjena u fundusu galerije?

Možemo kazati kako gotovo svi relevantni stvaratelji u tehnici slame imaju neka od svojih djela u fundusu naše zbirke, počevši primjerice od najstarijih slamarki: **Kate Rogić, Marije Ivković**

Javni natječaj za provođenje javnih radova

Subotička lokalna samouprava objavila je javni natječaj za organiziranje provođenja javnih radova na teritoriju Subotice u 2015. godini. Natječaj traje do 20. travnja i za njega je iz gradskog proračuna osigurano 17 milijuna dinara. Maksimalna dužina trajanja javnog rada je šest mjeseci, a mogu se organizirati i provoditi u oblastima socijalnih, humanitarnih, kulturnih i drugih djelatnosti, kao i održavanja i zaštite životno okoliša i prirode. Podnositelju prijave, po nezaposlenom licu uključenom u javne radove, Grad Subotica će za svaki mjesec angažiranja isplatiti neto zaradu u visini od 22.500 dinara, uvećanu za iznos pripadajućih poreza i doprinosa, za lica s I. i II. stupnjem stručne spreme. Zarada od 23.000 dinara, uvećana za iznos pripadajućih poreza i doprinosa, isplaćivat će se za lica s III. i IV. stupnjem stručne spreme, a 25.000 dinara za lica sa V. i VI. stupnjem stručne spreme i lica sa stečenim visokim obrazovanjem. Pravo sudjelovanja imaju gospodarska društva i poduzetnici i udruženja građana, a Javni oglas trajat će do 20. travnja ove godine.

Subotički povijesni arhiv predstavljen u Zagrebu

Povijesni arhiv Subotica predstavio je dio vlastite arhivske građe na izložbi u Zagrebu, tijekom tri dana, od četvrtka do subote, 26. i 28. veljače. U Hrvatskom državnom Arhivu predstavili su zanimljivu zbirku fotografija iz Prvog svjetskog rata, vojnog liječnika **Béle Matyasovszkog**, te postavili izložbu *Subotica na starim kartama i mapama*. U Zagrebu je postavljeno 39 izložaka ili panoa, no, uz njih subotički Arhiv je imao i usmeno predstavljanje u vidu izlaganja ravnatelja **Stevana Mačkovića** općenito o Arhivu. **Tatjana Segedinčev** govorila je pak o zbirci fotografija Mačašovski.

Subotički Povijesni arhiv postao je nedavno, sredinom još tekućeg mjeseca, članom ICARUS-a, međunarodnog centra za arhivska istraživanja i treći su arhiv u Srbiji koji se učlanio u ovu organizaciju. Aktivnosti ICARUS-a usmjerene su na omogućavanje online dostupnosti arhivskih izvora i promicanje njihova korištenje od svih vrsta korisnika. Izlošci su načinjeni od kombinacija skeniranih originala koji su zatim štampani. Izložba je otvorena do 20. travnja.

S. J.

Inicijativa za formiranje Poljoprivredne komore

Grupa subotičkih poljoprivrednika ima namjeru osnovati Poljoprivrednu komoru, a isprva će djelovati kroz formiranje grupacije primarnih poljoprivrednih proizvođača pri gospodarskoj komori. Jedan od začetnika ideje formiranja Poljoprivredne komore, poljoprivrednik **Branko Vujić**, kaže da bi one bile organizirane po ugledu na zapadne zemlje, s prilagođavanjem ovdašnjim uvjetima. Njihova zadaća, bila bi briga o primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji kroz uključivanje u donošenje novog zakona o zemljištu, posebno u dijelu izdavanja zemljišta, i borba za izdvajanje više državnih sredstava za podršku ovoj proizvodnji. Prvi korak u ovakvom organiziranju poljoprivrednika trebalo bi biti formiranje grupacije pri gospodarskoj komori, ne samo u Subotici, već i u još 20 do 25 drugih vojvođanskih gradova, odnosno gospodarskih komora. Formiranje prve grupacije očekuje se do 15. svibnja.

Park Palić nabavio vodeni kombajn

Pokrajinska vlada je poduzeću *Park Palić* za 2014. godinu dodijelila sredstva u iznosu od 55 milijuna dinara za sanaciju jezera Palić. Ovo je poduzeće, u skladu s *Platformom za unapređenje ekološkog statusa Paličkog jezera i njegove okolice*, koju je usvojilo Gradsko vijeće Grada Subotice, dio navedenih sredstva, u iznosu od 22 milijuna dinara, iskoristilo za nabavku vodenog kombajna – amfibije s priključnim alatima i prikolicom.

Vodeni kombajn, višenamjensko radno plovilo za rad na vodi i priobalju, sa specijalnom prikolicom za transport stroja s rampom, koja omogućava samoistovar i utovar plovila, koristit će se za unapređenje ekološkog statusa Paličkog jezera i njegove okolice, odnosno za redovno uklanjanje viškova biomase, sječu trske, vađenje podvodne vegetacije, kao i za izmuljavanje priobalnih dijelova jezera.

Elektronička prijava poreza na dohodak građana

Prijava godišnjeg poreza na dohodak građana u Srbiji će od srijede, 1. travnja, biti moguća samo elektroničkim putem, preko elektroničkog servisa Porezne uprave, na internetskoj stranici www.porekskauprava.gov.rs, u dijelu e-Porezi. Pristup elektroničkim servisima Porezne uprave moguć je putem kvalificiranog elektroničkog certifikata s čipom koji je izdalo jedno od certifikacijskih tijela – Gospodarska komora Srbije, Ministarstvo unutarnjih poslova, Pošta Srbije i Halcom. Godišnji porez na dohodak građana dužni su platiti svi koji su u 2014. godini zaradili više od trostrukog iznosa prosječne godišnje zarade u Srbiji, što je 2,2 milijuna dinara (oko 18.000 eura)

Uspješno unatoč problemima

Redovita skupština Hrvatskog kulturnog centra *Bunjevačko kolo* održana je u četvrtak, 26. ožujka, u velikoj dvorani Centra. Predsjednik HKC *Bunjevačko kolo* **Marinko Prčić**, upoznao je nazočne s aktivnostima centra koje su obilježile proteklu godinu. Iako je Centar prolazio kroz ozbiljne probleme, u proteklih više od godinu dana urađeno je puno po pitanju građevinskih radova – sanacija krova, srušen je i ponovno izidan ulični zid, zamijenjeni su dotrajali prozori, presložen je parket, omalana je dvorana za vježbanje, postavljeno je novo zrcalo te je zamijenjena rasvjeta. Kompletно je rekonstruiran sanitarni čvor i svlačionice. Nakon 30 godina renovirana je i garderoba za odlaganje nošnje te su razdvojene plinske instalacije Centra i restorana *Dukat*, koji je također obnovljen. Izvješće o radu u proteklom periodu iznio je **Andrija Bašić Palković** predsjednik IO HKC *Bunjevačko kolo* i voditelj folklornog odjela. Osim folklornog i likovnog odjela koji nisu ni prestajali s radom, obnovljen je rad dramskog odjela, koji je u prosincu prošle godine počeo s radom. Nakon usvajanja izvješća o radu i izvješća nadzornog odbora, usvojen je plan za tekuću godinu. Iste večeri imenovani su novi članovi u Upravni odbor: **Marinko Prčić** predsjednik, **Pavle Kujundžić**, **Tomislav Vojnić Purčar**, **Mirko Čipak**, v.lč. **Dragan Muharem**, **Tanja Dulić**, **Ivana Vukov**, dr. **Tomislav Stantić**, **Jašo Šimić**, **Miroslav Doko**, **Vlatko Vidaković**, **Stanko Krstin** i **Biljana Harangozo**. Ove godine HKC *Bunjevačko kolo* će brojnim nastupima i aktivnostima obilježiti 45. godina svoga postojanja i djelovanja.

Ž. V.

IZVANREDNA SJEDNICA SKUPŠTINE GRADA ZA TRI TOČKE I DVA DIREKTORA

Partijska trakavica i balada o radiju

Sjednicu Skupštine grada obilježio raskol unutar SPS-a i zakašnjela briga za Radio Suboticu

Ostat će do daljnjeg nejasno zbog čega je Skupština grada ulupala 200.000 dinara radi održavanja izvanredne sjednice u subotu, odnosno vrijedi li toga iznosa imenovanja dva direktora javnih poduzeća i prihvatanje dopune i modela i metode privatizacije trećeg? Za vladajuću većinu odgovor je, naravno, potvrđan dok je za malobrojnju oporbu on upitan.

LOKALNA ANESTEZIJA SPS-A

U drugačijim okolnostima pitanje zakonitosti imenovanja **Dragana Božinovića** za direktora *Subotičke pline* i **Derve Ahmetovića** za ravnatelja *Subotičke toplane* svakako bi dobilo mnogo više pozornosti nego što je to bio slučaj u subotu. Uzaludne su, naime, bile primjedbe šefa grupe vijećnika Demokratske stranke **Slavka Paraća** kako je sam natječaj bio farsa, jer je predsjednik komisije unaprijed govorio o tomu tko će biti direktori. Uzaludne su bile i iste primjedbe šefice grupe vijećnika Socijalističke partije Srbije **Tamare Zagorac-Mester** kada je upravo raskol u ovoj stranci postao predmetom zanimanja javnosti, kako na sjednici tako i među novinarima. Naime, bez obzira što je za ovu prigodu pribavila i **Zoltána Tereka** koji je klupe Demokratske stranke zamijenio espeesovskim ni brojčana nadmoć u odnosu na frakciju koju je predvodio **Dušan Stipanović** nije joj bila dovoljna da dobije naklonost brojnih partnera iz Saveza vojvođanskih Mađara i Srpske napredne

stranke. Tako je projekt SNS-a o slabljenju, odnosno uklanjanju SPS-a iz vlasti uspješno proveden u Subotici, naravno uz pomoć SVM-a.

ŽELJE I POZDRAVI

Pokazale su se uzaludnima i jadikovke ujedinjenih vijećnika nad sudbinom Radio Subotice, jer su na koncu ipak izglasali ono što je i bilo predloženo dnevnim redom: dopunu odluke o modelu i metodi privatizacije ove medijske kuće. Ono protivu čega su bili, a ipak su za to glasali, tiče se početne cijene kapitala Radio Subotice koji iznosi dva i pol milijuna dinara. Najdosljedniji u protivljenju privatizaciji Radio Subotice bio je vijećnik koji sjedi u klupama SNS-a **Radmilo Todosijević**. On je, uz neskriveno odobravanje kolega mu iz DS-a preko puta, istaknuo kako je ta cijena s kojim će se izaći pred potencijalnog kupca smiješno mala, jer brend Radio Subotice vrijedi mnogo više.

Sjetio se Todosijević onoga što posljednjih godina nikome od vijećnika nije palo na pamet – recepta za spasavanje Radija, a koji glasi: prenijeti sa Skupštine grada osnivačka prava na, recimo, Turističku organizaciju

Subotice! Predložio je i ex član Srpske radikalne stranke da Gradsko vijeće uputi Vladi zahtjev da se u slučaju Radija napravi izuzeće od privatizacije, s obzirom na to da u okviru ove kuće postoje srpsko, mađarsko i hrvatsko (uf) uredništvo, te da se još emitiraju i emisije na njemačkom jeziku i bunjevačkom govoru. Ponesena valom ideja svog desnog kolege vijećnika DS-a **Đendi Seleši** pozvala je sve u Skupštini da zajednički otvore knjigu za obranu Radija u kojoj bi, osim vijećničkih, stajali i potpisi Subotičana kojima nije u interesu da najstariji elektronički medij u gradu prestane s radom 1. srpnja.

Z. R.

O POLITIČKOJ BUDUĆNOSTI SRBIJE

Debata o temi regionalizacije

Promocija zbornika *Socio-kulturni aspekti regionalizacije Srbije u kontekstu eurointegracija* i razgovor na temu *Regionalizacija – pitanje političke budućnosti Srbije* održat će se u organizaciji Centra za interkulturalnu komunikaciju u subotičkoj Gradskoj knjižnici, 7. travnja, s početkom u 19 sati.

Zbornik tekstova je objavljen pod pokroviteljstvom Fondacije za otvoreno društvo, a autori su: **Latinka Perović, Olivera Milosavljević, Aleksandar Molnar, Laslo Vogel, Duško Radosavljević, Pavel Domonji, Boško Kovačević, Tomislav Žigmanov, Nedim Sejdinović, Dinko Gruhonjić i Miroslav Keveždi**.

Na promociji će govoriti **Boško Kovačević**, politolog, **Milorad Đurić**, sociolog, **Tomislav Žigmanov**, filozof, **Dragan Rokvić**, direktor knjižnice, a moderator će biti **Aleksandra Đurić-Bosnić**.

VRIJEME, LJUDI, DOGAĐAJI

Pripremaju: Lazar Merković i Milovan Miković

KRONOLOGIJA od 3. ožujka do 9. travnja

3. TRAVNJA 1768.

Na prostoru Agine bare, danas područja s istočne strane Mjesne zajednice Kertvaroš, započelo je sustavno pošumljavanje Subotičko-horgoške pješcare u cilju zaštite grada i njegovih žitelja od štetnog djelovanja eolske erozije, odnosno pijeska vijavca i razornih udara njegovih oštrih kristalnih čestica.

4. TRAVNJA 1971.

U središtu grada, sred malog novootvorenog trga na križanju tadašnjih ulica Vladimira Nazora i Borisa Kidriča (gdje je danas tzv. Đinđićev plato) otkrivena je spomen-bista **Ambrozija Boze Šarčevića** (1820. – 1899.) uglednog kulturnog i javnog djelatnika, pravника, jezikoznalca, književnika, prevoditelja, leksikografa, erudite, bliskog suradnika biskupa **Ivana Antunovića**, preporoditelja bunjevačkih i šokačkih Hrvata. Bistu je izradio glasoviti kipar **Ivan Meštrović** na traženje pjesnika, publicista i novinara **Jose Šokčića**. U novije vrijeme Šarčevićeva je brončana bista premještena u park ispred Željezničkog kolodvora.

4. TRAVNJA 1953.

Rođen je **Dragutin Vujković**, bokser, zaslužni sportaš Jugoslavije. Tijekom petnaestogodišnje karijere branio je boje *Spartaka*, banjalučke *Slavije* i beogradskog *Partizana*. Šest puta je osvajao titulu prvaka države, tri puta bio je prvak na Mediteranskim igrama, pet puta na Balkanskim igrama, u dva navrata osvojio je srebrnu kolajnu na svjetskim prvenstvima u boks, u Havani 1974. i u Beogradu 1978.

5. TRAVNJA 1956.

U subotičkoj općini ukinute su otkupne stanice koje su više od jednog desetljeća bile sinonim prinudnog otkupa poljoprivrednih proizvoda od ovdašnjih seljaka.

5. TRAVNJA 1996.

Na Filološkom fakultetu u Novom Sadu otvorena je Katedra za hungarologiju, čiji je čelnik dr. **Sava Babić**, književnik, esejist, kritičar, vrsni prevoditelj s mađarskog jezika. Tom prigodom prikazana je njegova knjiga *Mađarska civilizacija*. Kao plodan prevoditelj Babić je ovdašnjih čitateljima prenio cijeli arhipelag najboljih djela mađarske književnosti. Rođen je na Palić 27. veljače 1933., a preminuo je u Beogradu 24. studenoga 2012.

6. TRAVNJA 1527.

Austrijski car **Ferdinand Habsburški** uputio je pismo **Jovanu Nenadu Crnom** koji se samoproglasio carem. U pismu mu garantira da će ubuduće teritorij kojim vlada biti pod carskom, odnosno bečkom, zaštitom.

6. TRAVNJA 1941.

Dvadeset i četiri divizije njemačkog Wehrmachta, prema zapovijesti **Adolfa Hitlera**, iznenada i bez objave rata, napada Kraljevinu Jugoslaviju. Dio borbenog zrakoplovstva prelijeće preko zračnog prostora Subotice bombardirajući ciljeve na cijelom teritoriju zemlje, a mjestimice i subotičku okolicu. Gradom su zavlada li neizvjesnost, strah...

7. TRAVNJA 1790.

Bačka županija je pozvala Gradsko vijeće Subotice da sve spise u svezi s premjerom zemljišta, pravednijem oporezivanju, popisom življa i dr. otpremi u županijsko sjedište, kako bi se tamo kao glavni razlog raskola između vladara i nacije uništili, odnosno spalili. Izvršavanjem ove zapovijedi nanescena je golem šteta povijesti, znanosti i kulturi Subotice i cijele regije koja je uljudbeno na nju bila upućena.

7. TRAVNJA 1922.

U Suboticu je doputovala Međunarodna komisija za konačno razgraničenje s Mađarskom kod Kelebije. Komisiju čine vojni eksperti Engleske, Francuske, Italije, Japana, Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca te Mađarske.

7. TRAVNJA 1944.

Provodeći holokaust čelnica Subotice prosljeđena je naredba Mađarske vlade o formiranju posebnog logora za Židove radi temeljitog »čišćenja« zemlje, prema kojoj: »Židove treba sprovesti u logore, njihove stanove zaključati, radnje zapečatiti, a novac i dragocjenosti uzeti na čuvanje«. Ne zadugo na prostoru kod nekadašnje Carinarnice, u blizini teretnog kolodvora, okupatorske vlasti ustrojile su geto kroz koji su deportirale oko četr tisuće Subotičana, podrijetlom Židova u monstruozne tvornice smrti – 16. lipnja 1944.

8. TRAVNJA 1861.

Gradsko vijeće je usvojilo pravilnik o gradnji, u kojem se među ostalim navodi: »Osim poštivanja prava graditelja, cilj ovih pravila je gradnja te posve-

ćivanje pune pozornosti sigurnosti rada te skladu stare i nove gradnje, vanjske ljepote i otklanjanje elementarne pogibelji...«

8. TRAVNJA 1941.

Objavljeno je prvo neslužbeno izvješće o bombardiranju Subotice 6. travnja. Prvo se zbilo u 13 i 30 kada je grad nadlijetalo osam lovaca-bombardera i bacalo zapaljive bombe i granate. Drugo je uslijedilo u 14 i 15, tada je osam lovaca tipa Messerschmitt mitraljiralo grad. Poginule su tri osobe, a ranjeno ih je šest.

9. TRAVNJA 1759.

Subotička franjevačka rezidencija, nakon trideset i šest godina proglašena je Kanonski utemeljeni samostan. Za prvog gvardijana samostana naime novan je otac **Daniel Zavodski**, učitelj, kasnije profesor na Gramatikalnoj školi (Gimnaziji), koji su od utemeljenja 1747. vodili franjevci.

9. TRAVNJA 1954.

Reorganizirano je subotičko Narodno kazalište – Népszínház. Broj uposlenika je s 229 sveden na 151. U teatru od tada djeluju Hrvatska drama, Mađarska drama, Orkestar i zbor, administrativno i tehničko osoblje.

9. TRAVNJA 1999.

Umro je **Károly Brindza**, novinar, publicist, spisatelj, pripadnik naprednog radničkog pokreta, sudionik NOP-a, neko vrijeme jedan od urednika dnevnika *Magyar Szó*, potom tjednika *Dolgozók*. Napisao je i objavio desetak knjiga pretežito monografsko-povijesnog karaktera.

POGLED S DRUGE STRANE: KAKO JE IZBLIJEDIO SJAJ PAVLOVCA (2)

Ágnes Szekeres

Nekada naseljeno, danas pusto

Arheološko nalazište na Pavlovcu registrirano je još 1929. godine, a nikada nije istraženo, kao što je slučaj i s drugim sličnim u okruženju

Teritorij Pavlovca u dalekoj prošlosti, kada se i stoljećima pođe u povijest, bio je više naseljen nego što je danas. Podsjetimo: sada još svega jedanaest osoba živi u četiri naseljena salaša, mada ih je na njivama u sezoni znatno više, jer je zemlja kvalitetna i ljudi su zadržali svoje obradive površine i u vrijeme kada su zbog boljih komunalnih i životnih uvjeta svojih obitelji odlučili preseliti se nekoliko kilometara dalje.

Opažanje o znatno većoj naseljenosti Pavlovca kroz različite prošle epohe, u odnosu na aktualno vrijeme, iznijela je arheologinja **Ágnes Szekeres** iz subotičkog Gradskog muzeja, na temelju dostupnih saznanja s arheološkog nalazišta koje se nalazi na ovoj lokaciji. Arheološko nalazište je registrirano, i to još 1929. godine, a nikada istraženo, kao što je slučaj i s drugim sličnim u okruženju. Za detaljnija saznanja o životu ljudi na tim područjima prije mnogo stoljeća – pokazalo se proteklih desetljeća – nikad ne doseže dovoljno novca. Malo je arheoloških iskopavanja (natječe se projektima) i među njima još nema Pavlovca. Ovaj lokalitet je, inače, obilježen na arheološkim kartama.

BROŠ U NJIVAMA

Mnoga potencijalna i registrirana nalazišta u vrijeme preoravanja njiva arheolozi obilaze u poslu koji se zove *rekognosciranje*. Obilaze oranice i traže tragove nalazišta po raznim njivama prepo-

znatljivim tragovima. A ponekad se takva ispitivanja terena rade i detektorom za metal. Jedno je urađeno upravo prije nekoliko tjedana na Pavlovcu. U vrećici prikupljenih nalaza o davnom životu na ovoj lokaciji iz tog obilaska je nekoliko malih predmeta i oni su iz različitih razdoblja. Što je sve nađeno? Rimske fibule (spone,

Jedno od predanja s ovog područja je postojanje pavlinskog samostana prije više od 400 godina. No, istraživanja radi dokumentiranih podataka ovdje još nije bilo.

kopče) koje su služile za zapinjavanje i pričvršćivanje odjeće, što se smatra drevnim oblikom broša, ne samo dekorativnim nego pretežito uporabnim predmetom. Fibule su se prestale koristiti kada su razvijeni gumbi, ali se njihove nasljednice zihalice koriste i danas. Tu je i nekoliko novčića, oni su iz različitih vremenskih

razdoblja, neki su rimski, drugi ugarski, treći habsburški. Evo i naprstka! Oblikom i izgledom isti onom kakve i danas koriste žene prilikom šivanja, ali je prekriven patinom. Možda je netko u skorije vrijeme izgubio naprstak u njivama? Nije. Ovaj potječe još od prije petsto godina i srednjovjekovni je, pojašnjava arheologinja.

kosti. Jer, gdje god je bilo života bilo je i smrti, tj. groblja.

ŠTO JE ISPOD ZEMLJE?

Pod zemljom na Pavlovcu su tragovi građevine, na uzvišenju kraj kraka Krivaje. S obzirom na to da se u obradi zemlje proteklih desetljeća nailazilo na djeliće građevinskog materijala, kao i na kosti, to je znak postojanja nekih građevina ispod. Crkva, oko nje u okolici salaša, tj. naselje, i u blizini crkve groblje – dočarani je mogući krajolik Pavlovca u petnaestom stoljeću, slično onom na Kaponji gdje su arheološka iskopavanja temelja i okruženja srednjovjekovne crkve započeta prije četiri godine.

»Istočno od stanice (željezničke – prim. aut.) su ruševine jedne uništene srednjovjekovne crkve (komadi cigala i zdrobljene ljudske kosti). U blizini ruševina ima i tragova naselja«, napisao je arheolog **László Szekeres** o Pavlovcu u publikaciji o toponimima Subotice objavljenoj 1975. godine. U publikaciji o staroj povijesti Subotice i okoline u razdoblju do srednjeg vijeka, pisanoj tragom podataka s arheoloških nalazišta, čiji su autori Szekeres i **Péter Ricz**, navodi se još jedan podatak – srednjovjekovna crkva na Pavlovcu lokalizirana je još 1929. godine.

Jedno od predanja s ovog područja je postojanje pavlinskog samostana prije više od 400 godina. No, istraživanja radi dokumentiranih podataka ovdje još nije bilo.

Katarina Korponaić

OBNAVLJANJE KALVARIJE U BAJMAKU

Bogu na slavu

Prva bajmačka kalvarija podignuta je potkraj XVIII. stoljeća. Današnja je podignuta 1836., obnovljena 1886. i 1910. Od tada značajnih radova na kalvariji nije bilo sve do konca prošle godine, kada je bajmački župnik **Zsolt Bende** uz suradnju s **Tomislavom Žigmanovom** i u sklopu akcije obnove križeva krajputaša započeo obnovu kalvarije.

UNIŠTENI KORPUSI

»Kalvariju je dugi niz godina održavao bajmački mještatinin **Vince Matković**, a od kako je on umro, 2006. godine, ona je sve više propadala. Organizirao sam s vjernicima nekoliko radnih akcija u međuvremenu, ali za obnovu kalvarije bilo je potrebno puno više od toga. Prošle godine me je kontaktirao Tomislav Žigmanov koji je u sklopu akcije obnove križeva krajputaša već obnovio nekoliko bajmačkih križeva te mi je predložio da obnovimo i postojeća tri križa na kalvariji. Sva tri tijela na križevima su u izrazito lošem stanju, od kojih je najupečatljivija slika Isusa na križu, jer zbog zardane armature i razbijenog betona izgleda kao da mu je netko razbio noge i ruke«, govori nam vlč. Bende.

Korpuse Isusa i dva razbojnika uništila je rđa, odnosno kemija, a njihovu rekonstrukciju uradit će umjetnica iz Banata, **Karolina Bioči**.

FOTO: Augustin Juriga

Osim obnove korpusa križeva što je u planu, vjernici su se udružili i raščistili prostor kalvarije od šiblja i drveća zbog kojega se ona do prije nekoliko mjeseci nije ni vidjela s ceste. Također, intenzivno se radi i na obnavljanju postaja, a u planu je i sadnja nove trave i ukrasnog bilja te sprovođenje struje radi osvjetljenja.

»U početku su ljudi bili skeptični, ali kad su vidjeli prve rezultate našega rada i da su neke postaje već obnovljene i kako to lijepo izgleda javilo se veće inte-

resiranje i sada toliko Bajmačana želi sudjelovati u ovoj obnovi da sam oduševljen. Neke obitelji su spremne izdvojiti novac za obnovu cijele postaje, tako da vjerujem da ćemo uspjeti obnoviti sve. Za sada su obnovljene dvije postaje. Ljudi pomažu novcem, svojim strojevima, traktorima... Skupilo se puno ljudi sa svih strana za kratko vrijeme i zaista nisam to očekivao.

U planu nam je obnoviti i Marijin kip, odnosno Žalosnu Gospu i dva anđela kraj nje, koji se nalaze na malom brdu pokraj

Isusovog raspela, ali su toliko uništeni da se ne može razaznati koju osobu je predstavljao kip.

Mjesna zajednica će također pomoći, riješit će problem struje te će sprovesti rasvjetu na Kalvariju«, priča nam zadovoljni vlč. Bende koji naglašava da ovo nije samo za crkvu i njezine vjernike, nego za cijelo selo.

BOŽJA PROVIDNOST

O inicijativi obnove kalvarije vlč. Bende kaže da je cijela protkana Božjom providnošću: »Kad kreneš u tako veliki zahvat bez para i ideje kako će sve to izgledati izgleda malo suludo i neozbiljno, ali iz ovoga primjera vidimo koliko se možemo pouzdati u Boga. Ima puno primjera u crkvi od redovnika, apostola, običnih ljudi koji su krenuli u nešto, a nisu znali u što se upuštaju i znamo da se na kraju sve dobro završilo jer ih je Bog vodio. Nadam se da će i u Bajmaku tako biti.

Župljani puno pomažu u obnovi i veselim se jer znam da ne rade to radi sebe već Bogu na slavu! Prvenstveno radimo ovo da bi se imali gdje moliti, ali također i da ostavimo trag za nama naraštajima koji dolaze. Bitno je da se vidi da nas ima, da smo katolici, da na križevima stoje natpisi na hrvatskome jeziku... Križevi i kalvarije su naši najljepši spomenici, jer se preko njih vidi vjera našeg naroda.«

J. Dulić Bako

*Križevi i kalvarije su naši najljepši spomenici jer se preko njih vidi vjera našeg naroda * Neke obitelji su spremne izdvojiti novac za obnovu cijele postaje, tako da vjerujem da ćemo uspjeti sve obnoviti*

BLAGOSLOV OBNOVLJENOG POLJAKOVIĆEVOG KRIŽA NA BIKOVU

U novome ruhu

Korizma je vrijeme kada se na poseban način spominjemo Isusove muku koju je podnio za sve nas visi-ći prikovan na križu. Upravo ovo vrijeme bilo je prigodno za obnovu srušenog križa krajputaša. Tako je na Blagovijest, 25. travnja blagoslovljen obnovljeni Poljakovićev križ, koji se nalazi na teritoriju župe Uznesenja Blažene Djevice Marije na Bikovu, u ataru na putu prema Oromu. Križ je obnovljen u sklopu programa *Bunjevački put križa*.

Prije samoga blagoslova slu-žena je sveta misa koju je predvodio tamošnji župnik preč. **Julije Bašić**, a misnome slavlju prethodila je pobožnost križnoga puta. *Bunjevački put križa* autora

Tomislava Žigmanova, predmo-lili su preč. **Julije Bašić**, **Stipan Bašić** i **Lazar Cvijin**. Nakon svete mise, okupljeni vjernici su skupa otišli do samoga križa gdje ga je preč. Bašić i blagoslovio.

puk koji se u njegovom podnožju molio, za njegovu vjeru i vjerski identitet», kazao je Lazar Cvijin i najavio kako je u skorijem planu i obnova križa koji se nalazi kod autoceste.

Poljakovićev križ podignut je 1882. godine, a po riječima Lazara Cvijina križ je u čast svoga pokoj-nog supruga, **Benjamina (Bene) Poljakovića** podigla njegova udo-vica **Julijana Hegediš**. Cvijin je također pojasnio da je križ bio značajno oštećen te da je nedosta-jao korpus, tijelo Isusovo. Obnova križa je financirana iz sredstava koji su prikupljeni kroz fond ini-cijative *Bunjevački put križa*, a mještani su značajno potpomogli kako novčanim sredstvima tako i radom.

Ž. Vukov

POLJAKOVIĆEV KRIŽ

Nakon blagoslova križa, ispred inicijative *Bunjevački put križa* okupljene vjernike je pozdravio Lazar Cvijin, koji je ovom prigo-dom zahvalio svima onima koji su kroz kupovinu knjige *Bunjevački put križa*, grafike, dobrovoljni pri-log ili rad doprinijeli uređenju ovoga križa. »Želimo se brinuti za našu materijalnu i nematerijal-nu baštinu. Materijalna baština je sam križ, a nematerijalna baština je sve ono što je ovaj križ značio za

Mladi s Isusom na Golgoti

Mladi subotičke biskupije i Move godine organizirali su večernji križni put, koji je odr-žan u petak, 27. ožujka. Iako je prvobitna zamisao bila da se ova pobožnost obavi na Subotičkoj kalvariji, zbog lošeg vremena odr-žana je u crkvi Isusova Uskrsnuća u Subotici, a predvodio je mons. **Bela Stantić**.

Sutra dan, 28. ožujka u organi-zaciji Pastoralne mladosti Subotičke biskupije, mladi su sudjelovali na križnome putu koji je po planu trebao biti od župne crkve Marije Majke Crkve do Gospinog sve-tišta Bunarić i nazad, no zbog lošeg vremena križni put je odr-

žan u spomenutoj crkvi. Nakon pobožnosti mladi su sudjelovali

na sv. misi koju je predvodio preč. **Franjo Ivanković**.

Istoga dana, u večernjim sati-ma u kapeli sv. Pavla u Sjemeništu *Paulinum* mladi su se okupili na bdijenju uoči Cvjetnice, koje je ove godine održano po 30. put. Bdijenje je predvodio vlč. **Dražen Dulić**, a kasnije se pri-ključio i subotički biskup mons. **Ivan Penzeš**, koji je održao pri-godnu homiliju i mladima podijeli blagoslovljene grančice s trnjem. Tijekom bdijenja čitala se papina poruka za svjetski dan mladih, a pjevanje su predvodili VIS *Proroci*.

Na ovaj način mladi su se pri-premili za Veliki tjedan i blagdan Uskrsa.

Ž. Vukov

DONACIJA HRVATSKE ZAJEDNICE STAROJ BINGULI

Dječje igralište na dar

Jedino mjesto u Srijemsko-mitrovačkoj općini gdje je skupštinskom odlukom grada uveden hrvatski jezik u službenu uporabu je Stara Bingula. U ovom mjestu smještenom na obroncima Fruške gore, živi oko 160 mještana, a veći dio stanovništva, oko 30 posto, čine pripadnici hrvatske nacionalne zajednice. Do 2010. godine Stara Bingula je bila jedino mjesto u Srijemu koje nije imalo katoličku crkvu, a sada je krasi prelijepa građevina, crkva sv. Petra u središtu sela gdje se redovito okupljaju vjernici na svetim misama. U selu živi dvanaestero djece, a tek njih troje pohađa četverogodišnju školu u selu, a jedno dijete predškolski program. Hrvatska zajednica odlučila ih je obradovati i omogućiti im adekvatan prostor za igru.

JEDNA U NIZU AKCIJA

Kako su prilikom posjeta Staroj Binguli istaknuli predstavnici Hrvatskog nacionalnog vijeća, odazvali su se pozivu predsjednika Mjesne zajednice tog fruškogorskog mjesta i odlučili pomoći u izgradnji dječjeg igrališta. Prostor oko osnovne škole sada krase dječje klackalice, ljuljačke, penjačice, a njihovu izgradnju pomogla je hrvatska zajednica i Grad Srijemska Mitrovica. »Smatrali smo da bi bilo dobro pomoći djeci koja ovdje žive kako bi i oni kao i ostala djeca koja žive u gradu, imala neku razonodu. Hrvatska zajednica je uz pomoć grada Srijemska Mitrovica, prikupila i sredstva kako bi djeci izgradili igralište. Ovo je samo jedna u nizu akcija, a u planu nam je da djeci doniramo računala, nogo-

Andrej Španović

metno igralište, mreže, lopte...«, istaknuo je **Andrej Španović** dopredsjednik HNV-a za Srijem, ističući da su takve vrste donacija od velikog značaja za pripadnike hrvatske zajednice, pogotovo one koji žive u malim mjestima.

Skupština grada Srijemska Mitrovica, svojom odlukom od prije nekoliko godina, uvela je u službenu uporabu hrvatski jezik u Staroj Binguli. Tada su postavljene i dvojezične ploče u selu. Jedan

od glavnih »krivaca« za uvođenje hrvatskog jezika u službenu uporabu, **Nenad Lemajić** vijećnik Skupštine grada Srijemska Mitrovica, kaže: »Zakoni se moraju sprovoditi, ali van zakona najbitniji su ljudi. Nama je u općini Srijemska Mitrovica izuzetno važno da nacionalne zajednice koje su bogatstvo, koje su most prema drugim državama i drugim narodima, ostvaruju svoja prava koja proističu iz Zakona i iz nečeg što se zove, dobri međuljudski i međususjedski odnosi. Vođeni tim principima, ovdje smo u Staru Bingulu, uveli u službenu uporabu hrvatski jezik, zato što ovdje živi značajna zajednica Hrvata, ali smo se također potrudili da hrvatska nacionalna zajednica na teritoriju cijele općine ostvaruje svoja prava. Mislim da ovom gestom

TJEDAN U BAČKOJ

Biti (ili ne) novinar

Možda je neskromno reći ali pridaj m i sebi mali zaslugu za to što je somborska knjižnica dobila vrijednu donaciju knjiga tiskanih na hrvatskom jeziku. Otvorili smo tu temu na stranicama naših novina, a rezultat je više od 500 vrijednih knjiga darovanih čitateljima u Somboru i nekoliko okolnih sela. I upravo je to misija novinarstva. Ukazivati na probleme, poticati odgovorne da ih rješavaju, skrenuti pažnju na nepravdu, biti ustrajan kada se postavljaju pitanja i traže odgovori.

Biti novinar znači i ponovno pokrenuti priču o tome hoće li se poraditi nešto da se izborni predmet Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture uvede i u Somboru. Ne mora to biti u svakoj školi, može biti i u nekom drugom prostoru, ne moraju učenici svih osam godina pohađati ovaj izborni predmet. Neka to bude i godina ili dvije, ali upoznat će povijest hrvatskog naroda i svog bunjevačkog i šokačkog roda. Upoznat će standardni hrvatski jezik, pa makar njime i ne govorili, jer to nije jezik kojim govori njihovo okruženje i nije jezik kojim se govori u njihovim bunjevačkim i šokačkim obiteljima. Upoznat će svoje vršnjake i susjednih hrvatskih mjesta, možda prvi put i otići na hrvatski Jadran, možda prvi put pročitati neku slikovnicu ili knjigu na hrvatskom. Ali i ti mali pomaci značajni su doprinos očuvanju našeg nacionalnog identiteta.

Biti novinar znači ustrajati u dobivanju odgovora na pitanje kako je moguće da osoba »spornog životopisa«, a iza tog spornog se krije – osuđen prije desetak godina za ratne zločine pred Županijskim sudom u Splitu na 20 godina zatvora, bude na čelu stranke koja obnaša vlast u Somboru. A pokušavala sam, nije da nisam. Ostavila sam centrali stranke desetak telefonskih poruka, poslala desetak mailova, ostavila svoj telefon i gospodinu o kome je riječ, ali ništa. Zid šutnje. Ako je za utjehu nisu bolje sreće bile ni kolege iz drugih medija koji su radili tu priču. Možda sam tu pala na ispitu – biti, ili ne, novinar, ali bez druge strane nisam imala ideju kako priču da valjano uradim.

Biti novinar znači ustrajati u traženju odgovora koja je svrha bila raspisivanje natječaja za idejno rješenje uređenja Trga Koste Trifkovića u centru Sombora. Jesu li ta rješenja primjenjiva, koliko će to sve koštati, imali novca za to, kada će početi rekonstrukcija tog rugla centra grada i je li u tom paketu i Graškovićeva palača? Pitala sam sve to, ali su se u putu do nadležnih za odgovore ta pitanja zagubila, a i mene su sustigle neke nove priče.

Z. Vasiljević

Prostor oko osnovne škole, sada krasi dječje klackalice, ljuljačke, penjačice, a njihovu izgradnju pomogla je hrvatska zajednica i Grad Srijemska Mitrovica

Nenad Lemajić

šaljemo pozitivan signal i Hrvatima i svima drugima da dođu ovdje i vide kako se živi u jednom malom mjestu gdje živi veliki broj nacija koji ostvaruju sva svoja nacionalna prava«, rekao je Nenad Lemajić.

MALO MJESTO

Osim Hrvata, u Staroj Binguli žive Rusini, Slovaci i Srbi. Svi skupa se izuzetno lijepo slažu. Uglavnom se bave

voćarstvom i nema mnogo zaposlenih. Dar koji su dobili, za njih je od velikog značaja. »Zahvalni smo na donaciji za djecu. Mala smo Mjesna zajednica i rijetko kada dobijemo neke pomoći, tako da smo se ovome mnogo obradovali, pogotovo oni najmlađi. Također nam je drago što su nas se dobri ljudi sjetili iako nas je malo, kako nas odraslih tako i djece. Mi ovdje skladno živimo, skromnim ali mirnim životom i svi se lijepo slažemo bez obzira ne tešku situaciju. Nadam se da će naša djeca uživati na ovom igralištu«, rekao je prvi čovjek sela, **Goran Barbenik**.

Pravo uživanje bilo je gledati najmlađe koji su se sretni i s osmijesima na licima bezbrižno igrali na novom dječjem igralištu, koje prema obećanjima donatora neće biti jedini dar. U planu su još neki darovi, kako bi ova djeca iako malobrojna, imala adekvatne uvjete za igru i bezbrižno djetinjstvo.

Suzana Darabašić

BAKTERIOLOŠKI NEISPRAVNA VODA U SOTU

Živjeti kao sav normalan svijet

Nagoviještena je sanacija jednog bunara, ali to je samo privremeno.

*Nama treba vodovod, koji nam obećavaju godinama, ali nikada nema dovoljno novca, kaže Milisav Arišić * Kako da ne budem zabrinuta kako za svoje, tako i za zdravlje svih mještana, pita se Vjekoslava Živković*

Zavod za javno zdravlje u Srijemskoj Mitrovici proglasio je bakteriološki neispravnom vodu za piće u mjestu Sot u šidskoj općini. Pored toga, voda je zabranjena za uporabu i za sanitarno-higijenske potrebe, kao i za kupanje. Sot je prethodnog tjedna posjetila i pokrajinska sanitarna inspektorica, nakon čega su na sva četiri bunara odakle se Soćani opskrbljuju vodom za piće, postavljene oznake da voda nije za piće. Mještani Sota se trenutno s vodom za piće opskrbljuju iz cisterne koja dolazi iz Rume, a u tri navrata Crveni križ iz Šida, dopremio je mještanima flaširanu vodu. Iz lokalne samouprave općine Šid, nagoviješteno je skoro rješavanje problema saniranjem jednog od bunara s kojeg bi se Soćani snabdjevali pijaćom vodom. Međutim, to nije trajno rješenje – mještani ovog Fruškogorskog sela s nestrpljenjem iščekuju izgradnju vodovodne mreže koja im je obećana još prije nekoliko godina.

VODOVOD – TRAJNO RJEŠENJE

Jedan od gorućih problema Fruškogorskih sela jeste upravo nepostojanje vodovodne mreže i to u naseljenim mjestima Sot, Privina Glava, Bikić Do, Ljuba i Molovin. Projektna dokumentacija, osim za naseljeno mjesto Molovin postoji, ali je uvijek problem nedostatak sredstava za realizaciju kompletnog projekta. Mještani ovih sela opskrbljuju

se vodom za piće s javnih česmi uglavnom svaka kuća imabunar iz kojega preko hidrofora crpe vodu za svakodnevne životne potrebe. U Sotu postoje četiri klasična seoska bunara preko kojih su se mještani opskrbljuju vodom za piće. Nažalost, u tom selu ne postoji ni kanalizaciona mreža tako da je uslijed pojačane

razine podzemnih voda i velikih padalina, problem u selu postao još veći. »Problem s vodom u Sotu, prisutan je već duži niz godina. Naše selo nema vodovod, a najveći problemi su nastali kada su se počele kopati septičke jame, upotrebljavati umjetno gnojivo u velikim količinama, kao i prskanje kopesticidima. Svi

Analize Zavoda za zdravlje u Srijemskoj Mitrovici pokazale su da voda iz seoskih bunara nije ispravna za piće i da je zagađenje čak fekalnog podrijetla. Zbog te činjenice, mještani je osim za piće, ne smiju upotrebljavati niti za kuhanje, niti za kupanje.

ti otrovi slijevaju se u kanale koji vode do bunara, koji su prilično plitki. Zbog sumnje da voda nije ispravna za piće, pozvao sam Zavod za zdravlje u Srijemskoj Mitrovici i ispostavilo se da su moje sumnje bile opravdane – rezultati su poražavajući. Prema rješenju koje sam dobio, voda sadrži osim ostalih i fekalne bakterije, tako da voda nije ni za kakvu uporabu. Nagoviještena je sanacija jednog bunara, ali to je samo privremeno. Nama treba vodovod, koji nam obećavaju godinama, ali nikada nema dovoljno novca. Svima bi nam puno značilo da živimo kao sav normalan svijet«, rekao je **Milisav Arišić**, predsjednik Mjesne zajednice Sot.

USKORO BUŠENJE NOVOG BUNARA

Prema saznanjima iz lokalne samouprave općine Šid, uskoro bi trebala početi izgradnja novog bunara. Izabran je izvođač radova, a radovi bi prema riječima prvog čovjeka općine trebali početi 14. travnja. Bunar bi se najprije trebao koristiti kao arteški i biti će prijelazno rješenje za situaciju u kojoj se našlo ovo mjesto šidske općine. Do tada će mještanima biti osigurane dovoljne količine vode za uporabu. »Pokušali smo sanirati

Cisterna u centru sela

postojeće bunare, ali je bilo nemoguće. Na jednom bunaru ćemo uraditi tzv. *bajpas*, ali to nije dugoročno rješenje. Iako ti javni bunari nisu u nadležnj JKP *Vodovod*, mi smo kao općina dužni brinuti o mještanima svih sela. Općinskim proračunom za 2014. i 2015. godinu predviđena su sredstva za izgradnju vodovoda. U Ljubi je projekt skoro i završen, ali je uvijek problem nedostatak sredstava. U planu nam je apliciranje kako kod Pokrajinskog tajništva tako i kod Republičkog ministarstva za sredstva koja bi bila iskorištena za izgradnju vodovoda. Procjena je da bi za realizaciju kompletnog projekta bilo potrebno oko 40 milijuna dinara. Nadamo se da ćemo uz podršku viših razina vlasti, uspjeti riješiti taj problem a za sada ćemo uraditi alternativno rješenje kopanjem bunara s kojega će se mještani Sota s vodom«, rekao je **Nikola Vasić**, predsjednik općine Šid.

ZABRINUTI ZA ZDRAVLJE

Neki od mještana i dalje koriste vodu za svakodnevnu uporabu. S obzirom na to da se većina stanovništva u Sotu bavi poljoprivredom, svinjogojstvom i stočarstvom, oni i dalje poje stoku sa svojih bunara, a vodu koriste i za svakodnevnu uporabu. Kažu da su tako navikli. Već godinama koriste tu vodu, a u svoje bunare radi dezi, ponekad ubace zagašeno vapno i rijetko kad nose vodu na analizu. Poslije informacije da je voda bakteriološ-

ki neispravna, najviše su zabrinuti za svoje zdravlje, kao i za zdravlje svoje djece. »Tu vodu pijem od kada znam za sebe. Do sada nisam imao zdravstvenih problema, a vodu s arteškog bunara koristi cijelo selo. I dalje koristim vodu za napajanje stoke, za kuhanje, pranje... Nema mi druge. Naravno da bi nam izgradnja vodovoda puno značila – to bi bilo rješenje. Već se godinama planira, a da se realizira. Krajnje vrijeme da i mi u Sotu živimo kao sav normalan svijet«, kaže mještalinin **Ivan Kiš**. Neispravnost vode teško pada i mladima. I oni se snalaze kako znaju i umiju i kako kažu jedva čekaju vodovod, da žive kao i svi njihovi vršnjaci. »Upoznata sam s cijelom situacijom i znam da voda nije niti za piće niti za kupanje. Trenutno se snalazim, kupujem vodu, ali jedva čekam da se ovaj problem s vodovodom kako kod nas u Sotu tako i u okolnim selima konačno riješi. Živimo u 21. stoljeću, a nemamo vodovod. Sad čak nemamo ni vodu za piće. Kako da ne budem zabrinuta kako za svoje, tako i za zdravlje svih mještana?« ističe **Vjekoslava Živković**.

Dok se problem ne riješi, Soćani će se kao i do sada skupa sa svojim susjedima iz ostalih Fruškogorskih mjesta, snalaziti kako znaju i umiju. Do trajnog rješenja problema i izgradnje vodovoda, proći će još izvjesno vrijeme a do tada, mještanima ne preostaje ništa drugo nego nadati se i čekati neka bolja vremena.

Suzana Darabašić

TJEDAN U SRIJEMU

Hoće li nam ikad biti bolje?

Odgovor na postavljeno pitanje u naslovu ove kolumne može biti različit, barem što se tiče pojedinih dijelova Srijema. Preko medija iz nekih gradova često čujemo optimistične najave, iz nekih se obećanja ispunjavaju barem po pitanju određenih investicija, dok se u nekima niti što obećava, niti što događa.

Ali, da krenem najprije s nešto ljepšim vijestima. U gradu na Savi, Srijemskoj Mitrovici, stižu vijesti da će uskoro novoosnovana kompanija *Floner* zajedničko poduzeće koje su osnovali kompanija *Han Fluren* holding iz Nizozemske i *Kargo* iz Srijemske Mitrovice, početi proizvoditi sadnice konzumnog voća na području Fruške gore. To je dogovoreno u gradskoj kući u Srijemskoj Mitrovici na sastanku na kome je sudjelovao i ministar gospodarstva Republike Srbije, **Željko Sertić**. Riječ je o *grinfild* investiciji za proizvodnju sadnog materijala po najsuvremenijoj nizozemskoj tehnologiji. Početna vrijednost u prvom investicijskom ciklusu od dvije godine je oko 700.000 eura. U prvome ciklusu planirano je zasnivanje proizvodnje 500.000 sadnica s izvoznim potencijalom od milijun eura. Proizvodnja sadnica jabuka, krušaka i breskvi, vršit će se na prostorima sela Šuljam, Grgurevci i Mandelos. Obećanja su optimistična, a sudeći po tomu da je zemlja u Srijemu pogodna za nasade voćki, sigurna sam da ni rezultat neće izostati.

Nešto manje optimističnija vijest također nam stiže iz grada na Savi, a tiče se cijene grijanja. Sezona grijanja je na izmaku, a prema informacijama iz JKP *Toplifikacije* iz Srijemske Mitrovice stižu najave da će cijene grijanja biti skuplje od iduće godine. Priča se kako mnogi Mitrovčani otkazuju grijanje, ali ima i onih koji nemaju drugo rješenje jer u zgradama nemaju dimnjake. Građani su na poledini »mogućeg računa« dobili informaciju da je obračun samo informativan i da građani nemaju obvezu za plaćanje. Tako bi na primjer Mitrovčani za stan površine od 56,18 kvadrata u naselju Stari most trebali plaćati nešto više od 17.000 dinara, što je za onoga tko prima plaću ili mirovinu od 20 do 25.000 dinara, priznat ćete i sami, previše. Pitanje je što će učiniti oni koji nemaju alternativno rješenje?

Na svu sreću u najzapadnijem gradu u Srijemu, onome odakle rijetko kada donosim neke lijepe vijesti, građani zbog cijene grijanja ne moraju brinuti jer u šidskoj općini gasifikacija još uvijek nije završena. Ljudi u ovome dijelu Srijema, čini se kao da su izgubili svaku nadu da će im ikada biti bolje, a što se tiče grijanja mnogi su već sada krenulu u nabavku ogrjeva. Metar po metar, do zime će se nakupiti!

S. Darabašić

Slike, pisanice...

Povodom uskrasnih blagdana protekli tjedan je u vestibulu Gradske kuće otvorena prodajna Uskrsna izložba rukotvorina Likovno-slamarskog odjela Hrvatskog kulturno prosvjetnog društva *Matija Gubec* iz Tavankuta i Likovnog odjela Hrvatskog kulturnog centra *Bunjevačko kolo* iz Subotice. Na izložbi su se mogle kupiti slike, pisanice i ukrašena jaja u tehnici slame, kao i jaja ukrašena nekim drugim tehnikama – dekupaž, oslikavanje, bojanje...

Na otvorenju izložbe, 25. ožujka, slamarka **Jozefina Skenderović** iz Tavankuta podsjetila je da će naredne godine izložba biti otvorenoga tipa i da na njoj tko želi može i sudjelovati. Nazočne je pozdravio i **Ladislav Suknović**, predsjednik HKPD *Matija Gubec*, koji je govorio o ljepoti i sve većoj kreativnosti koja se vidi u uradcima u tehnici slame te je tom prigodom zaželio svima i blagoslovljen Uskrs.

J. D. B.

Jaja ukrašena slamom...

U Galeriji Prve kolonije naive u tehnici slame u Tavankutu, članice slamarskog odjela Hrvatskog kulturno prosvjetnog društva *Matija Gubec* iz Tavankuta otvorile su u petak, 27. ožujka, svoju tradicionalnu, prodajnu Uskrsnu

izložbu. Čestitke, jaja ukrašena slamom te druge prikladne rukotvorine slamarke su prikazale zainteresiranim, koji će izložbu moći posjetiti do kraja blagdana. U programu otvorenja, sudjelovali su učenici OŠ *Matija Gubec*, **Nikola** i **Katarina Vujić**, koji su prisutne pozdravili recitacijama *Sretan Uskrs* i *Pisanica*. Izložbu je otvorila ravnateljica tavankutske škole, **Stanislava Stantić Prčić**.

Uskrsna izložba u Tavankutu realizira se u okviru projekta *Tradicija koja živi*, kojim HKPD *Matija Gubec* podržava i potiče održavanje neka- dašnjih običaja i praksi.

I. D.

Kreacije Nazorovih članica

Klub ljubitelja biljaka *Za sreću veću* Hrvatsko kulturno umjetničkog društva *Vladimir Nazor* iz Sombora organizirao je u subotu, 28. ožujka, sedmu po redu Uskrsnu izložbu i besplatnu razmjenu biljaka.

»Prikazani su prigodni aranžmani, uskrsna jaja oslikana raznim tehnikama, dekoracije pune cvijeća, pilića, zečića, cica-mace... remek djela kreativnih članica i članica sekcije za ručni rad *Somborske ruže* koje djeluju pri Mađarskoj građanskoj kasini i članica UG *Zlatne ruke Somborke*. U kutku rezerviranom za berzu cvijeća mogle su se razmijeniti sadnice biljaka za vrtove i balkone. Za najmlađe atrakcija je bio 'originalni' zečić koji je bombonima napunio gnijezdo od trave, a onda i darivao posjetitelje«, kaže voditeljica Kluba **Klara Šolaja Karas**. Prije izložbe u *Nazoru* Klub ljubitelja biljaka predstavio se na Uskrsnom sajmu u Somboru koji organizira Udruga žena *Zlatne ruke Somborke*.

Klara Šolja Karas najavila je i organiziranje posjete jubilarnoj 50. Međunarodnoj vrtnoj izložbi *Floraart 2015* u Zagreb 30. svibnja.

Z. V.

Kul(uk)tura

Turska riječ kuluk uglavnom metaforički asocira na određeni težak rad protivno svojoj volji. U hrvatskoj verziji ove riječi ona predstavlja određenu tlaku, znači opet naznačenu protuvoljnost spram nečega što se nameće.

Je li današnja kultura za mnoge svojevrsni kuluk?

Na jednoj strani brojni su kulturni uposlenici koji se svojski trude, teško radeći na brojnim zahtjevnim projektima i manifestacijama, dok su na drugoj oni kojima je to sve i namijenjeno, ali oni tu kulturnu ponudu doživljavaju kao već spomenutu tlaku. Jer kako drugačije protumačiti sve slabiju posjetu na kulturnim manifestacijama. Čini se kako prosječnog konzumenta kulturnih događanja gotovo više ništa ne može zainteresirati. Izuzev možda određenih kulturnih događanja u kojima je on sam izravno involviran ili je u pitanju netko iz njegove najuže obitelji.

Je li televizija svojom osebujnom artiljerijom različitih programskih ponuda od najkvalitetnijih do najnekvalitetnijih formata zbilja toliko jača od živih kulturnih događanja?

Nekada se na promocijama knjiga tražila dodatna stolica, izložbe slika su bile ispunjene brojnim ljubiteljima likovne umjetnosti, a kino i kazališne predstave znale biti rasprodane danima unaprijed.

Danas to, nažalost više nije slučaj, i veliko je pitanje kada će ponovno biti.

Ljudima je jednostavno teško doći na određenu manifestaciju, jer to iziskuje određenu pripremu (oblačenje čitaj dotjerivanje), ali i određene dodatne troškove (gorivo, parking i dr.). Plus, udobnost naslonjača ili kauča u neformalnoj, kućnoj sredini treba zamijeniti za strogu formalnost koju iziskuje posjet određenoj kulturnoj priredbi.

I što je lakše?

Opet postoje i mišljenja kako bi možda trebalo osuvremeniti i modernizirati prezentiranje pojedinih kulturnih sadržaja i prilagoditi ih modernom konceptu vremena u kojem živimo. Nove generacije, konačno, predstavljaju budućnost i na njima je nastavak egzistiranja brojnih kulturnih manifestacija.

Jer ukoliko je kultura samo svrha samoj sebi, bez živog povratnog odjeka u publici kojoj bi trebala biti namijenjena, onda će u budućnosti koja je pred nama postati nešto posve drugo.

D. P.

KRALJICE BODROGA GOSTOVALE U ĐAKOVAČKOJ BREZNICI

Pjesma sestrama karmelićankama

Ženska pjevačka skupina Kulturnog umjetničkog društva Hrvata *Bodroga* iz Monoštora *Kraljice Bodroga* sudjelovala je na obilježavanju 500. obljetnice rođenja svete Terezije Avilske u Karmelu svetog Josipa u Breznici Đakovačkoj. Slavlje u povodu rođendana majke i obnoviteljice karmela, sestre karmelićanke u Breznici Đakovačkoj željele su obilježiti euharistijskim slavljem, a njihova želja bile su i *Kraljice Bodroga*.

»Naša župa kada hodočasti u Mariju Bistricu obiđe i samostan svetog Josipa i sestre karmelićanke u Đakovačkoj Breznici i priorica *Ljiljana* poželjela je čuti *Kraljice Bodroga* i pozvala nas«, kazala je voditeljica pjevačke skupine **Marijana Šeremešić**. Koncert je počeo jednom hodočasničkom pjesmom, a onda su slijedile pjesme koje se pjevaju u korizmi. »Te pjesme stare su 100, 150 godina, a pjevale su se na Veliki petak kod križa«, kaže **Marija Kovač**, članica ŽPS *Kraljice*

Kraljice Bodroga i sestre karmelićanke

Bodroga. *Kraljice Bodroga* pjevale su u crkvi poslije svete mise koju je služio prior karmelićanskog samostana u Somboru otac **Stjepan Vidak**. Njihovo gostovanje u Karmelu svetog Josipa bilo je prigoda i za razgovor sa sestrama karmelićankama za koje ne postoji izvanjski svijet, okolica, u njihovom životu u zajednici postoje samo Bog i molitva.

Sestre je interesiralo koliko su stare pjesme koje su pjevale *Kraljice Bodroga*, postoje li notni zapisi za njih, pjevaju li se te pjesme i danas, koliko je stara šokačka nošnja u kojoj su Monoštorke bile obučene... Sestre, njih dvadesetak, gošće su dočekale veselo i srdačno, kao da je riječ o starim znancima, a njihove gošće interesiralo je kako je organiziran dan u samostanu, zašto imaju različito redovničko odjelo, koliko ih je... Dan im počinje u rano jutro, a ispunjen je radom i molitvom. Karmelićanke svoje vrijeme provode u molitvi nekoliko puta dnevno, svaka od njih je zadužena za kuhanje određenog tjedna, u slobodno vrijeme obrađuju vrt, izrađuju suvenire, bave se ručnim radom, slikanjem... Nakon večerja počinje šutnja koja traje do jutra. Svečani zavjet polaže se poslije šest godina kada sestra dobiva crni veo i krunicu oko pojasa. »To je milost poziva, to osjetiš i ne možeš to ne slijediti. Svaka od nas je imala svoju priču i naše je bilo samo to osluhnuti i predati se«, kazala je priorica sestra *Ljiljana* od Duha Svetog Prelić.

Z. V.

U čast skladatelju hrvatske himne

NOVISAD – Nekoliko pjesnika, članova književne sekcije Hrvatskog kulturno umjetničkog društva *Stanislav Preprek*, u četvrtak, 19. ožujka u 15 sati na Uspenskom groblju položilo je cvijeće na grob **Josifa Runjanina**, skladatelja. Odajući čast skladatelju hrvatske himne obilježen je i praznik hrvatske zajednice u Republici Srbiji.

M. L.

Nazorovci u konkurenciji za zonsku smotru

SOMBOR – Predstavu dramske sekcije Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva *Vladimir Nazor Audicija*, koja je rađena po tekstu **Matije Poljakovića**, a u režiji **Ljiljane Tomić Markovinović** ocjenjivao selektor za općinsku smotru amaterskih dramskih društava **Simon Grabovac**. On je pohvalio *Nazorovu* predstavu, a jesu li se plasirali na zonsku smotru znat će se nakon što selektor odgleda sve predstave i donese odluku o tome tko će iz ove regije sudjelovati na zonskoj smotri. Nazorovci su predstavu izveli u Hrvatskom domu 30. ožujka.

Z. V.

Književna večer posvećena Isi Velikanoviću

ŠID – U organizaciji HKD *Šid* iz Šida, u utorak, 31. ožujka, u prostorijama župne kuće u Šidu, održana je književna večer posvećena **Isidoru Isi Velikanoviću**, prevoditelju, satiričaru i komediografu, rođenom 1869. godine u Šidu. Na ovaj način članovi literarne sekcije hrvatske udruge iz Šida skupa s prijateljima pjesnicima, čitajući svoje stihove, obilježili su rođendan Ise Velikanovića. Tijekom godine, HKD *Šid* obilježiti će još jedan od značajnih datuma ovog književnika 75 godina od njegove smrti.

S. D.

Poziv pjesnicima za *Liru naivu* 2015.

SUBOTICA – Hrvatska čitaonica i Bunjevačko-šokačka knjižnica *Ivan Kujundžić* pri Katoličkom društvu za kulturu, povijest i duhovnost *Ivan Antunović* Subotica upućuju poziv za trinaesti susret pjesnika Vojvodine pod nazivom *Lira naiva* 2015.

Zainteresirani pjesnici trebaju poslati 3 do 5 svojih pjesama koje mogu biti pisane standardnim hrvatskim jezikom ili ikavicom (bunjevačkom ili šokačkom), a bit će objavljene u zbirci. Pokrajinski susret pjesnika *Lira naiva* 2015. bit će održan 30. svibnja 2015. godine u Zemunu.

Pjesme i prijavu (s kraćim životopisom te fotografijom/portret), u Wordu, treba poslati do 10. travnja 2015. na adresu: Hrvatska čitaonica, Bele Gabrića 21, 24000 Subotica ili putem elektroničke pošte na adresu: katarina.celikovic@gmail.com.

Detaljnije informacije mogu se dobiti putem telefona: +381/64-211-3186.

Kolokvij Istraživanje tradicijske baštine

SONTA/BAČ – XXXVI. Znanstveni kolokvij Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata na temu Istraživanje tradicijske baštine održat će se u Sonti i Baču, a uvodničarka će biti prof. dr. sc. **Milana Černelić** s Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, voditeljica terenskog etnološkog istraživanja šokačkih Hrvata u Bačkoj. Izlaganje se održava u sklopu terenskog i studijskog istraživanja šokačkih Hrvata koje provode studenti etnologije s Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu pod vodstvom prof. dr. sc. Milane Černelić. Kolokvij će biti održan u srijedu, 8. travnja, s početkom u 18 sati u prostorijama Šokačkog doma u Sonti te u četvrtak, 9. travnja, s početkom u 18 sati u Maloj dvorani Kulturnog centra u Baču.

U travnju, povodom Uskrsa i novosadskog Salona knjiga, traje popust od 50 posto na cijene svih knjiga objavljenih u nakladi NIU »Hrvatska riječ«! Knjige se mogu kupiti u prostorijama NIU »Hrvatska riječ« – Trg cara Jovana Nenada 15/II., u Subotici ili naručiti putem telefona 024/ 553 355.

FRANJO KAŠIK BERTRON, *RIJEČI NASUŠNE*, NIU HRVATSKA RIJEČ, SUBOTICA

Pjesničko nemirenje tek s pukim postojanjem

neke pisane prije nekoliko desetljeća. Knjiga je podijeljena u četiri tematsko-sadržajne cjeline: *Odjeci vlastitosti*, *Preobražaji nevidljivog*, *Riječi s posvetom* i *Raspukle čežnje*.

»Kašik u svojoj poeziji nerijetko promišlja gotovo naglas o smislu života, ne strahujući proniknuti u vlastite dubine, ne mireći se tek s pukim postojanjem, boreći se pri tom sam sa sobom i vlastitim tminama ... Premda često govori o kraju i o smrti: *Život i smrt – kao dan i noć – plešu zagrljeni* (*Ples*, str. 25), nema u tim riječima prikrivenoga straha jer smrt je za pjesnika jasan i nepobitni susret kojem hrlimo«, zapisala je u pogovoru urednica knjige **Željka Želić**.

Dio pjesama u zbirci posvećen je ili inspiriran drugim osobama ili njihovim životom, bilo da se radi »o jednoj nasmiješenoj dami« ili pak o **Džoniju Štuliću**, **Branku Miljkoviću**, **H. Heineu**, **Chateaubriandu**, **Lorci**, **Charlesu Bukowskom** i dr.

»Makar na trenutke oprečna jedna drugoj, pjesničke cjeline u ovoj zbirci pjevaju jednom riječju o postanku i postanju vlastitih mikrosvjetova, o smrti i vječnosti i vječitoj čežnji za neuhvatljivim, nedokučivim, za ljubavlju, dobrotom«, navodi **Željka Želić**.

Knjigu *Riječi nasušne* likovno je opremio **Darko Vuković**, a tiskana je potporom Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje.

Franjo Kašik Bertron (1946., Vrbas), osnovnu i srednju školu završio je u Vrbasu. Diplomirao je na Katedri za engleski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Novom Sadu. Do sada mu je po izboru **Luka Paljetka** objavljeno deset pjesama u časopisu *Dubrovnik* br. 3/2011. te tri prozna rada u br. 2/2012. istoga časopisa, a sudjelovao je i na susretu pučkih pjesnika *Lira naiva*.

D. B. P.

U nakladi NIU *Hrvatska riječ* iz Subotice, nedavno je objavljena zbirka poezije *Riječi nasušne* **Franje Kašika Bertrona**. U pitanju je pjesnički prvi-jenac ovog vojvođanskog autora. U zbirci su objavljene pedeset i tri pjesme, od kojih su

KATALOG NAKLADA NIU HRVATSKA RIJEČ – PRVIH DESET GODINA 2005. – 2014.

Trag našeg postojanja

Prvim tiskanim naslovom, 2005. godine, započela je nakladnička djelatnost Novinsko-izdavačke ustanove *Hrvatska riječ* iz Subotice. Krajem prošle, 2014. godine, navršilo se desetljeće ove djelatnosti, a tim povodom u nakladi Udruge novinara *Cro-info* iz Subotice tiskan je katalog pod nazivom *Naklada NIU Hrvatska riječ – Prvih deset godina 2005. – 2014.*

Katalog donosi kronološki pregled preko šezdeset u tom razdoblju objavljenih naslova, od kojih su neka doživjela i svoje drugo izdanje. Radi se o knjigama različitih književnih rodova, poput poezije, priča, novela, romana, dramskih tekstova, narodne pripovijetke, ali i naslovima znanstvene publicistike, jezikoslovlja, književne povijesti, etnografije, duhovnosti te napose monografijama. Neke od navedenih knjiga objavljene su u sunakladi s drugim hrvatskim nakladnicima iz Vojvodine.

Ova produkcija ostvarena je najvećim dijelom radom bivšeg urednika nakladničke dje-

latnosti, ujedno i predsjednika Nakladničkog vijeća NIU *Hrvatska riječ* u istom razdoblju, **Milovana Mikovića**. Članovi Nakladničkog vijeća NIU *Hrvatska riječ* u tom razdoblju bili su: dr. sc. **Jasna Melvinger**, **Lazar Merковиć**, **Vladimir Bošnjak**, **Petko Vojnić Purčar**, **Vladimir Bošnjak** i **Ilija Žarković**.

Za v. d. urednika nakladničke djelatnosti sredinom 2012. godine imenovan je **Zvonko Sarić**, za predsjednika Nakladničkog vijeća **Tomislav Žigmanov**, a za članove ovog tijela: **Vladan Čutura** (koji je u međuvremenu dao ostavku), **Željka Zelić**, vlč. **Marko Kljajić**, **Marina Balažev** i **Davor Bašić Palković**.

»Nakladnička je djelatnost jedna od najznačajnijih sastavnica očuvanja i razvoja nacionalnog identiteta u oblasti kulture manjinskih zajednica. A što nam govori ovaj dio književne produkcije ovdašnjih Hrvata? Prije svega, to je jedna od potvrda da hrvatska manjinska kultura i književnost postoje u Srbiji, manjinska kultura i književnost koja se naravno nalazi i u sklopu naše jedinstvene, matične, nacionalne

hrvatske kulture, ali i kao opstojan segment u cjelini kulture i književnosti domicilne države. Ovdašnja književna produkcija nas Hrvata jest jedan od legitimnih dokaza i tragova našeg postojanja«, zapisao je u predgovoru knjige **Zvonko Sarić**.

D. B. P.

PRVI POZIV

Ivan Antunović – narodni preporoditelj Hrvata u Ugarskoj

*Međunarodni znanstveno-stručni skup povodom 200. obljetnice rođenja Ivana Antunovića
Subotica, 19. i 20. lipnja 2015.*

Upovodu 200. obljetnice rođenja narodnoga preporoditelja Hrvata u južnoj Ugarskoj **Ivana Antunovića**, ove će godine, u okviru kulturne manifestacije *Dani Ivana Antunovića*, biti organiziran međunarodni znanstveno-stručni skup pod nazivom *Ivan Antunović – narodni preporoditelj Hrvata u Ugarskoj*. Skup će biti održan u Subotici 19. i 20. lipnja 2015., u organizaciji Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, Katoličkoga društva za kulturu, povijest i duhovnost *Ivan Antunović* (Vojvodina, Republika Srbija), Znanstvenoga zavoda Hrvata u Mađarskoj (Republika Mađarska), Filozofskoga fakulteta u Osijeku, Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Đakovu te Filozofskoga fakulteta u Zagrebu (Republika Hrvatska).

Ivan Antunović rođen je u Kunbaji 19. lipnja 1815., a umro u Kalači 13. siječnja 1888. Ovaj kalački kanonik i naslovni biskup bosonski bio je vođom tzv. zakašnjelog preporoda među podunavskim Hrvatima – Bunjevcima i Šokcima te jedna od najznačajnijih osobnosti među Hrvatima u Ugarskoj u XIX. stoljeću. Sudjelovao je u osnivanju više prosvjetnih i gospodarskih institucija, a financijski je pomagao školovanje darovitih mladića iz siromašnih obitelji. Publicističku djelatnost započeo je 1870. pokretanjem *Bunjevačkih i šokačkih novina* s kulturnim prilogom *Bunjevačka i šokačka vila*, koje su tiskane na ono-

dobnom hrvatskom književnom jeziku (jeziku Zagrebačke filološke škole). Nabožna djela (molitvenik *Čovik s Bogom*, Kalača, 1884.), prozu (roman *Odmetnik*, Zagreb 1875.) te publicistička (npr. *Poučne iskricе*, Temišvar, 1872.; *Slavjan*, Kalača, 1875.) i teološka djela (npr. *Bog s čovikom na zemlji*, Vac, 1879.) pisao je poglavito na hrvatskom jeziku, premda ima djela pisanih i na mađarskome i na latinskome jeziku. Snažan biljeg na oblikovanje identiteta i tradicije Bunjevaca i Šokaca ostavila je njegova *Razprava o podunavskih i potisanskih Bunjevcih i Šokcih* (Beč, 1882.), a ukupno njegovo djelo smatra se važnim iskorakom u jezičnoj i nacionalnoj integraciji Bunjevaca i Šokaca iz Ugarske u modernu hrvatsku naciju.

I premda je o njemu relativno dosta pisano (npr. **Andrija Anišić**, **Josip Buljovčić**, **Matija Evetović**, **Ante Sekulić** i dr.), njegovo pisano djelo i društveno djelovanje još uvijek zahtijevaju dodatna istraživanja i tumačenja, napose kada je riječ o novim pristupima i interpretativnim paradigmama. Držimo kako je dvjesto godina od njegova rođenja dobar povod da se u njegovoj rodnoj Bačkoj organizira međunarodni znanstveno-stručni skup s ciljem da se iz perspektive suvremenih znanosti i novih spoznaja valorizira njegovo društveno i kulturno djelovanje te njegovo djelo.

Skup će imati interdisciplinarni karakter i okupit će

teologe, etnologe, jezikoslovce, teoretičare i povjesničare književnosti te historiografe i kulturologe. Radni jezik skupa bit će hrvatski, a radovi će se izlagati u okviru sljedećih tematskih cjelina: teologija, književnost i jezik te povijest, etnologija i kulturološke teme.

Ovim se pozivaju znanstvenici koji su zainteresirani za izlaganje na međunarodnom znanstveno-stručnom skupu da

prijave svoje sudjelovanje.

Napominjemo kako organizatori osiguravaju smještaj i ishranu, a troškove prijevoza snose sudionici.

Popunjenu prijavnicu (u prilogu) i sažetak potrebno je dostaviti do 1. svibnja 2015. na adresu e-pošte: tzigmanov@zkhv.org.rs. Nakon skupa predviđeno je i objavljivanje zbornika radova sa skupa, koji bi imao međunarodnu recenziju.

NASTAVAK ISTRAŽIVANJA TRADICIJE PODUNAVSKIH ŠOKACA

Potvrđene predložene teme

Znanstvena istraživanja tradicijske baštine šokačkih Hrvata, započeta jesenas u Somboru, Bregu i Monoštoru, nastavljaju se u tjednu poslije Uskrsa. Studenti Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, pod mentorskim vodstvom prof. **Milane Černelić**, nastavit će s prikupljanjem informacija o nekadašnjem životu Šokaca na područjima Sonte, Bača, Vajske, Plavne i Bođana. Rezultati do sada istraženoga predstavljeni su u organizaciji Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i suorganizaciji KUDH Bodrog kroz XXXIV. znanstveni kolokvij o tradicijskoj baštini šokačkih Hrvata u Bačkoj,

Zvonko Tadijan, Ruža Silađev, Tomislav Žigmanov, Katarina Čeliković, vlč. Josip Kujundžić

održan u studenome 2014. u Monoštoru.

Pripremni sastanci ravnatelja ZKVH-a **Tomislava Žigmanova** i menadžerice **Katarine Čeliković** s domaćinima terenskih istraživanja održani su u četvrtak, 26. ožujka, u Sonti i

u Baču. Prvi dio sastanka održan je u Sonti, u uredu ravnatelja OŠ **Ivan Goran Kovačić Zvonka Tadijana**, koji je i predsjednik KPZH *Šokadija*, a sudjelovali su još sončanski župnik vlč. **Josip Kujundžić**, **Ruža Silađev** i **Ivan Andrašić**.

Drugi dio sastanka održan je u župnom uredu u Baču, a osim navedenih dužnosnika ZKVH sudjelovali su župnik Bača i Plavne vlč. **Josip Štefković**, **Stanka Čoban**, **Kata** i **Zvonimir Pelajić**, **Željko Pakledinac** i **Josip Dumendžić**. Na sastancima su potvrđene ranije predložene teme iz tradicijske kulture, poput arhitekture, vjerovanja, običaja, starih zanata i slično. Uz konstruktivnu suradnju sudionika sastanaka utvrđeni su i svi organizacijski i tehnički detalji glede boravka istraživača u Sonti i naseljenim mjestima općine Bač. Osim već navedenih pojedinaca, u organizaciju će biti aktivno uključeni župni domovi i kulturne institucije Hrvata u ovim mjestima.

K. P.

KOLONIJA MLADIH U ERNESTINOVU

Tavankućanke plesom o sreći

Međunarodna kolonija mladih, koja je ove godine u 9 radionica okupila 160 djece iz Hrvatske, Slovenije i Srbije održana je od 30. ožujka do 1. travnja u Ernestinovu. Najviše djece je bilo iz Osječko-baranjske županije ali i ostatka Hrvatske, od samih početaka organiziranja manifestacije prisutni su mladi iz Viškova, također iz sv. Filipa i Jakova, a ove godine ponovno su bili i Zagrepčani, mladi iz Tavankute i iz Črnomelja, Slovenije.

U tri dana djeca su se družila, educirala i stvarala na zadanu temu – sreća. Zbilja je sreća i blistala na licima djece, od kojih neki dolaze na koloniju već po treći, četvrti put.

Koloniju je otvorio načelnik općine Ernestinovo **Matija Greif** i izrazio zadovoljstvo da

ova kolonija mladih traje već punih 12 godina. »Kada nešto traje dugo, onda to nešto i vrijedi. Drago mi je da je ova 'mala' kolonija izdanak naše velike kolonije koja se održala više od 40 puta

pa je na neki način jamstvo da će kulturni izričaj Ernestinova trajati još dugo«, rekao je Greif.

Irena Bando, koordinatori- ca kolonije mladih, njen idejni začetnik i voditeljica jedne od

radionica (batik) istaknula je da su mladi svoj doprinos na temu kolonije – sreća, dali kroz ples, dramski izražaj i novinarstvo, kroz kiparski ili keramičarski izričaj ili na slikarskom platnu.

Radionica

3. travnja 2015.

S prošle manifestacije

SASTANAK U HKPD MATIJA GUBEC U RUMI

Pripreme za manifestaciju Srijemci Srijemu

Program je baziran na temelju predstavljanja hrvatske baštine i bit će veoma šarolik

Druzi sastanak predstavnika hrvatskih udruga iz Srijema i Hrvatskog nacionalnog vijeća održan je u srijedu, 25. ožujka, u prostorijama Hrvatskog kulturno prosvjetnog društva *Matija Gubec* u Rumi, a dogovoreni su svi detalji vezani za treću po redu manifestaciju *Srijemci Srijemu*, koja će ove godine biti održana 25. travnja u Kulturnom centru u Rumi. Poslije Srijemske Mitrovice i Šida, ove godine domaćin sada već tradicionalne manifestacije bit će grad Ruma i HKPD *Matija Gubec*. Kako je dogovoreno, na manifestaciji će se predstaviti 8 hrvatskih kulturnih udruga iz Srijema i jedna gostujuća udruga, koja će prema riječima organizatora biti iznenađenje.

PREDSTAVLJANJE BAŠTINE

Organizator sada već tradicionalne manifestacije *Srijemci Srijemu* su hrvatske udruge iz Srijema pod pokroviteljstvom Hrvatskog nacionalnog vijeća

koje će i ove godine pomoći realiziranju ove vrlo važne manifestacije za sve pripadnike hrvatske nacionalne zajednice. »Organiziranje takve manifestacije sada je već uhodana priča i stav svih nas ovdje je jedinstven – želimo reprezentativnu manifestaciju, na kojoj će se hrvatske udruge predstaviti s onime čime se bave i što najbolje znaju. Program je baziran na temelju predstavljanja hrvatske baštine i bit će veoma šarolik – predstaviti će se tamburaški orkestri, folklorne skupine, zborovi i klapa. Mislim da će biti jako lijepo i ovim putem bih pozvao sve pripadnike hrvatske zajednice kao i sve ostale, da dođu i uživaju u programu«, rekao je **Zlatko Načev** član IO HNV zadužen za kulturu. Rumljani kao ovogodišnji domaćini imaju veliku čast i zadovoljstvo što ove godine imaju priliku ugostiti svoje Srijemce i goste iz susjednih mjesta. »Nadam se da će publika imati priliku uživati u onome što će predstaviti naše hrvat-

ske udruge. Želim svima ugodan boravak u Rumi 25. travnja i vjerujem da ćemo biti dobri domaćini, jer već imamo dosta iskustva pri organiziranju sličnih manifestacija«, istaknuo je **Pavle Škrobot** predsjednik HKPD *Matija Gubec* Ruma.

ŠAROLIKI PROGRAM

Ove godine predstaviti će se osam hrvatskih udruga Srijema – iz Rume, Zemuna, Srijemske Mitrovice, Golubinaca, Šida, Ljube, Petrovaradina. Svaka udruga će nastupati s onime što najbolje zna, bit će tamburaških skladbi, folklora, pjevanja, a gledatelji će imati priliku uživati i u nečemu novom – klapskim izvedbama. **Petar Pifat**, predsjednik Hrvatskog kulturnog prosvjetnog društva *Jelačić* iz Petrovaradina rekao je da će se društvo ove godine predstaviti klapskom izvedbom tri dalmatinske skladbe. »Namjera nam je naše skladbe malo osvježiti i predstaviti drugi vid stvaralaštva

u nadi da ćemo i srijemsku glazbu obojiti klapskom interpretacijom u budućnosti. Vjerujem da će to dati novi ton ovoj manifestaciji«, istaknuo je Pifat. A po drugi puta predstaviti će se i najmlađa hrvatska udruga iz Srijema, Hrvatsko kulturno društvo *Ljuba* iz Ljube: »Veoma nam je značajno sudjelovati na ovoj manifestaciji. Predstaviti ćemo se koreografijom *Divan je kičeni Srijem*. S obzirom na to da smo jedna od najmlađih udruga, puno nam znači svako gostovanje, a pogotovo na ovoj manifestaciji«, rekla je **Željka Donković** potpredsjednica Društva.

Svi detalji oko održavanja manifestacije *Srijemci Srijemu* u Rumi, uglavnom su dogovoreni, a već se zna da će sljedeće godine domaćin biti HKPD *Jelačić* iz Petrovaradina. Očekivanja su, kako organizatora tako i hrvatskih udruga, da će ovogodišnja manifestacija ispuniti očekivanja svih i da će se tradicija održavanja nastaviti još dugi niz godina.

S. Darabašić

Također je svaki sudionik napisao po jedno pismo u koje je napisao što je za njega sreća, je li ona dugoročno održiva i što mlade čini sretnima.

Iz Tavankuta su na koloniji sudjelovale dvije učenice tavan-kutske Osnovne škole *Matija Gubec* – **Maja Vuković**, učenica VII. a i **Matea Milojević**, učenica VII. b razreda. Obje su članice HKPD *Matija Gubec* i obje idu

Sudionici iz Tavankuta

na slamarsku sekciju. Na koloniji su bile uključene u plesnu radionicu. Prvi puta su bile u Ernestinovu i dopale su im se skulpture na seoskim ulicama. Iz Tavankuta je prisutna bila i ravnateljica škole **Stanislava Stantić Prčić** te **Kristina Kovačić**, voditeljica slamarske sekcije i nastavnica Glazbene kulture i izbornog predmeta Narodna tradicija.

S. Žebić

KORIZMENE DUHOVNE VEČERI U SOMBORU

Promjenu čovjeka donosi ustrajna molitva

U Duhovnom centru oca Gerarda, 30. ožujka održana je posljednja u nizu ovogodišnja Korizmena duhovna večer. Predavač je bio otac **Franjo Podgorelec**, iz samostana Majke Božje remetske iz Zagreba, koji je govorio o Terezijinoj molitvenoj pedagogiji. »Doći do prijateljskog saveza s Bogom je želja sv. Terezije, koja hoće da se taj prijelaz ka kršćanstvu, bude prijateljski razgovor s Bogom, prijateljstvo s Bogom. Ona će čak reći da je molitva prijateljstvo s Bogom. Ništa drugo molitva nije, do susret s najvišim, najdražim, najuzvišenijim i najljepšim bićem«, kazao je otac Podgorelec. On je iznio još jedno Terezijino promišljanje o molitvi »Oni koji malo mole idu putom na vlastiti trošak, plaćaju sami svoje putovanje, a tko moli ide na Božji trošak, Bog plaća putovanje, Bog sve čini i Bog ulazi u čovjekovo srce i milošću svojom mijenja čovjekovo srce. Za Tereziju je važna ustrajna molitva i samo ustrajna molitva donosi konačnu preobrazbu i promjenu čovjeka. Molitva su vrata da primimo Božje milosti i ukoliko su ta vrata zatvorena milosti ne mogu doći.«

Z. V.

Cvijetnica u Srijemskim Karlovcima

Nedjelja muke Gospodnje – Cvijetnica, kada se Crkva spominje Kristovog svečanog ulaska u Jeruzalem i spomena Muke Gospodnje, kojom započinje Veliki tjedan, svečano je proslavljena 29. ožujka 2015. godine blagoslovom grančica i euharistijskim slavljem u crkvi Presvetog Trojstva u Srijemskim Karlovcima. I ove godine kao i stoljećima Nedjelja Muke Gospodnje uvodi vjernike u otajstva vjere Velikoga tjedna, koja se na najsvetiji način proživljavaju i slave misom večere Gospodnje, obredima Velikoga petka, bdijenjem na Veliku subotu i Nedjeljom Uskrsnuća Gospodinova. Obred blagoslova grančica je predvodio župnik **Marko Lončar**, uz sudjelovanje vjernika ispred ulaza u crkvu. Nakon toga u crkvi je vlč. Lončar predvodio misno slavlje. Evanđelje Muke Gospodina Isusa Krista, pjevali su župnik i župni zbor crkve Presvetog Trojstva, čiji su članovi predvodili pjevanje te sudjelovali u interpretaciji Muke. Predvoditelj misnog slavlja u propovijedi je poručio da kršćani shvaćaju da se s mukom Kristovom navješćuje i nastupa pobjeda nad zlom, pobjeda neba. I da ova veličina ljubavi Kristove, koja se otkriva preko njegove žrtve, je u biti sav misterij života. Sve muke moguće je živjeti ako gledamo križ i Božju ljubav koja sve pobjeđuje, svemu se nada i sve podnosi. Isusova muka i smrt postaju glavna motivacija i snaga za naše preobraženje. Zato ako ne znamo trpjeti, znači da ne znamo ni ljubiti, naglasio je vlč. Lončar.

T. M.

Nedjelja Muke Gospodnje

U nedjelju, 29. ožujka, kada se Crkva spominje Kristovog svečanog ulaska u Jeruzalem i spomena Muke Gospodnje kojom započinje Veliki tjedan, svečano je proslavljena Cvijetnica, Nedjelja

muke Gospodnje blagoslovom grančica, procesijom i euharistijskim slavljem u katedrali sv. Dimitrija, đakona i mučenika u Srijemskoj Mitrovici. Obred blagoslova grančica i svetu misu predvodio je biskup srijemski mons. **Đuro Gasparović** u zajedništvu s tamošnjim župnikom mons. **Eduardom Španovićem** te velikim brojem vjernika. Svečanom procesijom sudionici slavlja su ušli u katedralu i time obilježili Isusov svečani ulazak u Jeruzalem prije njegove muke. Na početku blagoslova grančica biskup je pozvao vjernike da svjesno sudjeluju u slavlju ovoga dana. Nakon korizme, rekao je biskup, kada smo se pripremali pokorom i djelima ljubavi za Uskrs, danas ulazimo u slavlje vazmenog otajstva našega Gospodina. U euharistijskom slavlju katedralni i župni zbor Sveta Cecilija i solisti u katedrali su, pod ravnanjem s. **Cecilije Tomkić**, otpjevali Muku Isusovu. Na koncu euharistijskog slavlja župnik Španović je pozvao vjernike da u Velikom tjednu pronađu mjesta sabranosti i vremena da slijede Isusa kroz njegovo trpljenje, muku i smrt do uskrsnuća.

M. P.

Uskrsni susret kod sv. Antuna

Mjesečno okupljanje vjernika kod franjevacu u Subotici dobilo je svoje ime te će se od sada zvati *Susret kod svetog Antuna*. Susret s temom *Radost Uskrsa* održan je 31. ožujka u blagovaonici franjevačkog samostana u Subotici, koja je ovoga puta primila lijep broj vjernika. U uvodnom dijelu o samom blagdanu Uskrsa govorili su p. **Ivan Holetić**, p. **Marijan Kovačević**, fra **Otto Barany** i na koncu duhovnog dijela p. **Zdenko Gruber**.

Moderator večeri, kao i idejni tvorac ovih susreta **Dražen Prčić** potaknuo je okupljene vjernike na razgovor o najvećem kršćanskom blagdanu, Uskrsu. Prisutni su govorili o svom viđenju Uskrsa i susret je u potpunosti ispunio svoju osnovnu svrhu jer se u jednoj neposrednoj i bliskoj atmosferi govorilo o svemu što svakom pojedincu predstojeći Uskrsni blagdani znače. Zbor sv. Cecilije pod ravnanjem s. **Mirjam Pandžić** uveličao je ovaj *Susret kod sv. Antuna* s dvije prigodne uskrsne pjesme.

Slijedeći susret zakazan je za 24. travnja u 18.15 sati.

Ž. V.

VIJESTI

Ređenje i Mlada misa

Polaganjem ruku subotičkog biskupa mons. **Ivana Penzeša** u ponedjeljak, 6. travnja u katedrali bazilici sv. Terezije Avilske s početkom u 16 sati, za svećenika subotičke biskupije bit će zaređen **Siniša Tumbas Loketić**. Svoju mladu misu, mladomnik će slaviti u župnoj crkvi Isusova Uskrsnuća u Subotici u nedjelju, 12. travnja, s početkom u 17 sati.

Uskrsni koncert

Tradicionalni uskrsni koncert u Subotici bit će održan u srijedu, 8. travnja, u Franjevačkoj crkvi sv. Mihovila u Subotici. Na koncertu će nastupiti zbor Sveta Cecilija i Subotički tamburaški orkestar. Početak je u 19 sati, a ulaz je slobodan.

Papa u Sarajevu

Kao što smo već objavili, papa **Franjo** 6. lipnja ove godine pohodit će Sarajevo. Tom prigodom Subotička biskupija organizira odlazak na susret sa svetim Ocem. Polazak autobusa za Sarajevo planira se 5. lipnja oko 20 sati. Cijena puta je 20 eura, a svi zainteresirani se mogu javiti svojim župnicima. Od putnih ispava dovoljna je samo važeća osobna iskaznica.

Ž. V.

Piše: dipl. theol. **Ana Hodak**

Križ po Isusu Kristu od sredstva mučenja postaje sredstvo spasenja, od drveta smrti postaje drvo života. On nas podsjeća da se prije Uskrsa dogodio Veliki petak, da su i patnja i proslava sastavni dio našeg spasenja.

ČUDO VELIKOG PETKA

Isus je uskrsnuo od mrtvih, ali prije je morao umrijeti. Cijele korizme smo u pobožnosti križnog puta razmatrali njegovu muku, želeći otrgnuti od ljudskog zaborava žrtvu koju je Sin Božji podnio za ljudsko spasenje. Svih četrnaest postaja križnog puta dio su istog dana, onog dana kojeg ni Isusovi učenici nisu razumjeli, već su preplavljeni strahom, zbunjeni i iznenađeni pobjegli, jer takav ishod nisu očekivali, a još manje su pretpostavljali što će nakon toga uslijediti.

Veliki petak je dan obilježen krvlju, mukom i križem. Dan koji je iz ljudske perspektive izgledao kao dan potpunog Isusovog poraza, vrhunac neuspjeha. No, to je zapravo bio dan pobjede. To je dan koji nam na najočitiji način pokazuje da su ljudska i Božja perspektiva potpuno drukčije. Svi oni koji su u ljudskim očima izgledali kao pobjednici, poput Pilata, Heroda, velikog vijeća ili rimskih vojnika, zapravo su bili gubitnici, a onaj jedini poraženi ustvari je jedini koji je pobijedio. Svi ti koji su se Isusu narugali, koji su na njemu željeli pokazati svoju moć

Pobjeda Raspeta

već nakon tri dana obilježeni su kao izvršitelji strašne muke Božjeg Sina kojom on spašava svijet. Tako oni koji su ga ponizili zapravo su ga uzvisili.

Preko ovog velikog dana koji je ljudima izgledao kao dan u kojem je Isus doživio potpuni fijasko, Bog zahvaća u ljudsku povijest tako da ljudskom umu nemoguće čini mogućim. Dopustivši da njegov Ljubljani Sin umre poput najvećeg grešnika on spašava grešnike, a simbol sramote pretvara u znamenje kojim će se dičiti kršćani, simbol prokletstva i odbačenosti od Boga postaje simbol pripadnosti Bogu.

Zato biti kršćanin znači i nositi križ. Pripadati Bogu znači ići njegovim stopama, stopama križnog puta. To je put ispunjen padovima i ustajanjima, odbačenosti i patnjom duhovnom više nego tjelesnom. Križ je težak, ali vodi u spasenje, zato Isus kaže: »Ako tko želi ići za mnom, neka se odreče samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka me slijedi« (Mk 8, 34). Biti kršćanin znači prigriliti križ i njime biti označen u svijetu. To je ono što nas od svijeta razlikuje, jer križ znači promjenu. Krist nije nosio križ bez posebnog razloga, već zato jer nas je ljubio. Tako i mi, ne smijemo se štedjeti nego se davati za druge, ne plašeći se križa koji iz toga dolazi. Ljubav i solidarnost za nas znače često teret i patnju, ali kršćanin slijedi svog Boga u svemu, pa i u trpljenju za druge. To je put do Uskrsa.

NAKON SMRTI USKRSNUĆE

Učenici, narod, vlast, svi nakon Velikog petka misle to je kraj. Jedni osjećaju da su pobijedili, drugi pak misle da je njihov Učitelj pobijeđen, a tako i oni

kao njegovi nasljedovatelji. No, Bog ne ostavlja svoga Sina u tami groba, već ga svojom snagom uzdiže na novi život. Bez Uskrsa Veliki petak značio bi Isusov poraz, bez njega kršćanstvo ne bi imalo smisla, niti bi naše spasenje bilo konačno dovršeno. Uskrs je radost za sav ljudski rod, jer znamo da smo spašeni.

Andeo na uskrsno jutro šalje žene da jave Isusovim učenicima kako on više nije u grobu, nego je uskrsnuo (usp. Mk 16, 6-7). Tu radosnu vijest treba brzo razglasiti, a ne čuvati je za sebe. Tako smo i mi u suvremenom svijetu poslani nanovo razglasiti vijest Kristova uskrsnuća. U ono vrijeme mnogi o tome nisu znali, a danas su mnogi na to zaboravili. Naše nas kršćanstvo i naša blizina s Uskrsim obvezuje da vijest o spasenju donesemo do onih koji na svoje spasenje ne misle, koji su Krista zane-marili. I kao što su žene bile upućene da poruče učenicima da odu u Galileju kako bi se susreli s Uskrsim, tako smo i mi poslani modernom čovjeku prenijeti gdje to može susresti svog Spasitelja.

Isusovo uskrsnuće naše je spasenje, Uskrs je zato za kršćanina najveća radost, ali i zadatak da svjetlo uskrsnuća nosi kroz tamu ovoga svijeta. Kao što u uskrsnoj noći svijetla razgoni tamu, tako svako od nas mora u svijetu biti poput svijeće. To zahtjeva križ koji nam se može učiniti pretežak, ali križ vodi u spasenje. U žrtvi da radosnu vijest donese svijetu nema boljeg uzora od sv. Pavla koji kliče: »Ja sam daleko od toga da se ičim ponosim, osim križem Gospodina našega Isusa Krista, po kome je meni razapet svijet i ja svijetu« (Gal 6, 14).

MINI INTERVJU: MARINKO VUJKOVIĆ LAMIĆ, MOTORIST

Vožnja je moj način života

Jedan od najpoznatijih subotičkih dimnjačara **Marinko Vujković Lamić** za vrijeme svog radnog vremena brine se o čistoći brojnih gradskih dimnjaka. To je njegova profesija, ali kada skine crnu uniformu i opere gar s lica i ruku, u trenucima slobodnog vremena najradije voli sjesti za svoj motorkotač i skupa sa suprugom **Ljubicom** krstariti po zemlji i inozemstvu.

Kada si počeo voziti motorkotač?

S petnaest godina sam, prvo počeo voziti mali motorkotač, a s dvadeset godina sam položio ispit A kategorije i prešao na veće i jače moto strojeve.

Koliko si motorkotača od tada promijenio i kojega sada voziš?

Recimo da ih je od onda bilo pet, a sada vozim *Suzuki GSX 750 F*.

Zanimljivo je kako na svoja moto putovanja ideš skupa sa suprugom Ljubicom.

Jeste. Bez supruge Ljubice ni ne idem na duga putovanja u inozemstvo. Nekad se za put pripremamo i nekoliko mjeseci unaprijed, a nekada nam samo dođe ideja i eto nas već na putu.

Jedan od vaših putova vodio je sve do Pule. Kako ste putovali i kako vam je bilo u Istri?

Putovali smo skoro cijeli dan, jer nikada ne žurimo i putom stanemo nekoliko puta. U Puli i Istri nam je bilo super, jer smo tijekom desetak dana svako jutro vadili kartu i poslije doručka vozili se i do Rovinja, Poreča i brojnih drugih lijepih mjesta u ovom dijelu hrvatskog primorja.

Zašto voliš voziti motorkotač?

Vožnja je jednostavno moj način života. Privlači me ta sloboda kretanja i avanturistički pristup svakom novom putovanju. Jer s automobilom ne možeš voziti i stati baš bilo gdje, dok je to s motorkotačem znatno lakše i jednostavnije.

KUTAK ZA IGRICE

MONOPOLY

Monopoly je društvena igra na ploči za dva do šest igrača. Cilj igre je kupnjom posjeda, njegovog iznajmljivanja, preprodavanja steći što više novca i do kraja igre postati jedini igrač na ploči, odnosno postati vlasnikom svih posjeda. Igra se unaprijed utvrđenim redom, a igrači pomiču svoje figure za onoliko mjesta na ploči koliko dobiju zbrajanjem bodova bacanjem dviju kocki.

Dijelovi igre: ploča, figurice za igru, kockice, kartice imanja, kućice, hoteli, kartica »Šansa«, kartica »Iznenadenje« novčanice u različitim iznosima (nominalnim vrijednostima).

Igračima se prije igre podijeli određeni novčani iznos kako bi mogli njime raspolagati tijekom igre. Igrač koji prvi igra pomiče se za onoliko mjesta na ploči koliko dobije zbrajanjem brojeva dviju bačenih kockica. Ukoliko stane:

- na posjed, može se odlučiti kupiti ga ili ne. Ako ga kupi, plaća za njega onoliko koliko piše na posjedu na koji je stao.
 - na polje plaćanja poreza - plaća navedeni iznos u blagajnu (u nekim verzijama stavlja novac na sredinu ploče)
 - na polje šansa ili iznenadenje - vuče karticu i čini ono što piše na kartici
 - na parkiralište (opcionarno) - uzima novac sa sredine ploče sebi
- Ukoliko bacanjem kocki igrač dobije dva ista broja, vuče potez, ali odmah poslije toga igra ponovno. Ukoliko ne, iza njega igra igrač sljedeći po redu. Svaki igrač ponavlja isto, i tako redom.

Dva ili tri polja na ploči obojana su istom bojom. Ukoliko jedan igrač posjeduje sve posjede s istom bojom, oni postaju vrjedniji i na tim posjedima može graditi kuće, a kasnije i hotel. Ukoliko ne, može se mijenjati s drugim igračima ukoliko oni to žele. To je stvar trgovanja, jer ponekad igrači ne žele da drugi igrač kompletira posjede kako ne bi morao plaćati višestruko veće iznose ako stane na njih. Naravno da igrač može povući i taktički potez, tako što će osloboditi plaćanja onog igrača koji će mu te kartice predati ili dati u zamjenu.

Igra se završava kada ostane samo jedan igrač za pločom, tj. kada ostali igrači ostanu bez novca i posjeda. Dodatno, ako se igrači dogovore ili ako uputstva dana uz igru tako nalažu, igra se može završiti nakon određenog vremenskog razdoblja (45 minuta, 2 sata, itd.), i pobjednik je onaj koji ima najveću vrijednost u tom trenutku (vrijednost novca zbrojena s vrijednošću posjeda). U slučaju da se vremensko ograničenje ne odredi, igra često zna trajati po nekoliko sati (čak i dana), tako što u jednom trenutku neki igrači gube a drugi dobijaju, a u drugom trenutku bude obratno. Stoga je igru često dobro vremenski ograničiti.

TV PREPORUKA

NEDJELJA, 5. TRAVNJA HRT 1 20.05

Most na kraju svijeta, hrvatski film

Napeti triler prepun emocija, nastao prema scenariju književnika **Josipa Mlakića**, vraća nas u atmosferu kasnih devedesetih. Sela bosanskih Hrvata su uništena i oni su nastanjeni u kućama hrvatskih Srba. Posebnom državnom uredbom, u srpske kuće trebaju se početi vraćati njihovi vlasnici, a Hrvate koji žive u njima čeka neizvjesnost. U toj jezivoj atmosferi dogodi se misteriozni nestanak starca, pa policajac Filip (**Aleksandar Bogdanović**), i sam nastanjen u srpskoj kući, kreće u predanu istragu tijekom koje se suočava s vlastitim demonima prošlosti, a sve se vrti oko Mosta na kraju svijeta, kao simbola koji bi ih sve trebao spajati, a ne razdvajati. *Most na kraju svijeta* drugi je dugometražni igrani film redatelja **Branka Ištvančića**, snimljen u koprodukciji

ciji s Hrvatskom radiotelevizijom, Srbijom, Bosnom i Hercegovinom i Francuskom i uz potporu Hrvatskog audiovizualnog centra. Premijerno je prikazan na festivalu u Puli, međunarodnu premijeru je imao na festivalu A kategorije u Montrealu, a sudjelovao je i na nekim od uglednih svjetskih festivala kao npr. u Stockholmu, Houstonu i dr. Uloge: Aleksandar Bogdanović, Sanja Radišić, Slaven Knezović, Jelena Perčin, Vlatko Dulić, Nela Kocsis, Boro Stjepanović, Slobodan Ćustić, Bora Nenić, Miralem Zubčević, Đorđe Kukuljica, Anita Schmidt, Ivan Brkić, Darko Milas, Nikša Kušelj, Rada Mrkšić, Mile Ognjenović, Asim Ugljen, Draško Zidar, Siniša Ružić, Jasmin Telalović, Mijo Pavelko, Hrvoje Zalar, Jelena Jokić, Marinko Leš, Vinko Kraljević, Areta Ćurković, Vesna Tominac, Gordana Džepina, Jana Škrgulja, Ivan Džaja, Semir Sammy Hasić.

Redatelj: Branko Ištvančić

3. travnja 2015.

VRIJEDI PROČITATI

HRVOJE ŠALKOVIĆ

PALA KARTA

Naklada Ljevak, 2012

Autor romana **Hrvoje Šalković** je jedan od najpoznatijih hrvatskih putnika koji je do sada prošao stotinama država ovog našeg planeta. *Pala karta* je njegov prvijenac, prema kritici možda pomalo i tehnički nesavršen, ali mnogi njegovi fanovi će ga izdvojiti kao zasigurno najdraži. Putopisna storija nastala je kao logičan slijed njegovih zapisa s putovanja tzv. *week* reporta koje autor godinama šalje svojim prijateljima u vidu opisa skitalačkih pohoda. Knjiga opisuje njegove doživljaje s glasovitog karnevala *Mardi Grass* u New Orleansu, let do Chicaga, autobusno putovanje do Colorada i mnoge dr. Ipak specifikum ovog literarnog uradka ogleda se u odličnom prijenosu emocije koji je Šalković uspio proslijediti čitateljstvu, opisanom kroz trenutke osobne samoće i otuđenosti.

PJESMA ZA DUŠU:

Zora bila

Tomislav Bralić i klapa Intrade

Valjalo bi poći leći
svi su drugi davno pošli,
tvoja mati usnula je,
čekajući kad ćeš doći.

Svi su drugi davno legli,
ugašene sve su sviće,
ja bi opet tija s tobon,
gledat zoru kako sviće.

Nije meni nikad dosta,
tvoji ruku, tvoga tila,
opet će nas zagrljene,
naći skupa zora bila.

Nije meni nikad dosta,
prilipa si moja vila,
opet će nas zagrljene
naći skupa zora bila.

Svi su drugi davno legli,
ugašene sve su sviće,
ja bi opet tija s tobon,
gledat zoru kako sviće.

Od vazalne kneževine do Kraljevine Srbije

Postupnim osamostaljivanjem Srbije, u početku kao vazalne turske kneževine 1830., neovisnosti 1878., do kraljevine 1882. jačaju veze s ostalim južnoslavenskim narodima u susjedstvu, ali i želja Srbije za teritorijalnim proširenjem te da se stavi na čelo južnoslavenskog ujedinjenja pod svojom krunom. Nakon zabrane ilirskoga imena u Monarhiji ilirci su objavljivali list *Branislav* u Beogradu 1844., međutim ilirska ideja ne nailazi na velik odjek u Srbiji, svakako i zbog njezina sve samostalnijeg položaja. U isto vrijeme nastaje **Garašaninovo Načertanije**, tajni plan prema kojem se upravljala vanjska politika Srbije. Također, knjiga **Vuka Stefanovića Karadžića** *Kovčezice za istoriju, jezik i običaje Srba sva tri zakona* (1849.) utjecala je na odnos prema svim štokavcima u susjedstvu Srbije (pravoslavcima, katolicima i muslimanima), koji su prema Karadžiću Srbi. Tako »Srbi katolici« sebe, tvrdi Karadžić, zovu raznim imenima (Bunjevci, Šokci, Krašovani, Iliri, Latini, Bosanci, Slavonci, Dalmatinci, Dubrovčani).

DOSELJAVANJE

Srbi u Habsburškoj Monarhiji sve su se više okretali prema Beogradu, ali i neki pripadnici Hrvata iz Južne Ugarske (**Kalor Milodanović** iz Subotice), Dubrovnika (**Matija Ban**, **Medo Pucić**) i drugih krajeva teritorijalno bližih Kraljevini Srbiji (npr. iz Bosne i Hercegovine). Neki su preseljavanjem u Srbiju i Beograd prihvaćali srpsku nacionalnu svijest. **Josip Pančić**, rođen u Ugrinama kod

Katolička crkva u Nišu,
Uzvišenje svetog Križa

Bribira u Hrvatskom primorju, školovao se u Gospiću, Rijeci, Zagrebu i Pešti, najveći je dio života proveo u Srbiji i postao je prvi predsjednik Srpske kraljevske akademije. Austrofilaska orijentacija Srbije krajem XIX. stoljeća pogodovala je porastu broja austrougarskih građana na njezinom teritoriju, među njima i Hrvata. Naročito su bili prisutni u Beogradu, Smederevu, Nišu itd. Razvijanjem ekonomskih veza između Srbije i Austro-Ugarske i gradnjom željeznice Beograd – Niš – Vranje, osam-

desetih godina XIX. stoljeća u Srbiju dolaze stručnjaci i radnici katolici raznorodnog podrijetla. Na području Kraljevine Srbije u to vrijeme postojale su tri župe, u Beogradu, Nišu i Kragujevcu. Broj katolika u to vrijeme se kretao oko 10.000 (u Beogradu više od polovice tog broja). Veći broj katolika bio je u Nišu (preko 1.000) i u Kragujevcu (oko 600) gdje su većinom bili uposljeni u tvornici oružja. Prisutnost sve većeg broja katolika, koji je u kontinuitetu rastao od sredine XIX. stoljeća, nametnuo je pita-

nje konkordata između Vatikana i Srbije koji je postignut tek 1914. godine, nakon što je Srbija izašla osnažena iz balkanskih ratova. Iste godine ustanovljena je Beogradska nadbiskupija. Srbija je nakon Balkanskih ratova izašla osnažena i teritorijalno proširena. Teritorijalnim proširenjem raste i broj pripadnika drugih naroda i pripadnika drugih konfesija, katolika, muslimana, židova. Od tog razdoblja u njezinim su granicama i Hrvati s Kosova (naselja Janjevo, Letnica, Vitina i okolna sela).

PROSTORNA, POLITIČKA I ETNIČKA BLISKOST

Zbog blizine Srijema, napose Zemuna srpskoj prijestolnici, žive su veze na tom prostoru. U Srbiju i Beograd na prijelazu XIX. na XX. stoljeće dolaze brojni stručnjaci, politički nezadovoljnici, bjegunci, novinari. Među njima su i poznate osobe hrvatskog političkog i kulturnog života **Antun Gustav Matoš**, **Stjepan Radić**, **Augustin (Tin) Ujević**, **Ivo Vojnović** i drugi. Pojedinci među mladom hrvatskom inteligencijom zagovaraju jedinstvo Hrvata, Srba i ostalih južnih Slavena, npr. Tin Ujević u godinama pred Prvi svjetski rat dolazi u Beograd gdje agitira protiv Austro-Ugarske. Za vrijeme Prvog svjetskoga rata mnogi Hrvati se prijavljuju kao dobrovoljci u srpsku vojsku, često i iz iseljništva u preokooceanskim zemljama, i sudjeluju na solunskom frontu. Najpoznatiji je svakako bio **Alojzije Stepinac**, kasniji zagrebački nadbiskup.

(Preuzeto sa sajta Hrvatskog nacionalnog vijeća)

Svećenje *ila* o Uskrsu

Slika ministranta (moje malenosti) stara je preko 60 godina, potječe s obreda svećenja *ila* u Maloj crkvi u Subotici 1954. godine. U to doba je u Maloj crkvi bio župnik **Matiša Zvekanović**, a obred svećenja *ila* se odvijao na sljedeći način. Na Veliku subotu na starinskom štednjaku se kuhalo šunku, jaja, kobasice, u pećnici pekao uskrсни kolač, a iz vrta se vadio mladi luk, rotkvice, hren, bralo svježe proljetno cvijeće. Tijekom Velikog tjedna žene i djevojke su šaranjem ukrašavale jaja čime se od davnina čuvala umjetnička tradicija. Svu pripremljenu hranu za posvetilište domaćica je pomno slagala na veliki porculanski tanjur te gotovo ritualno polagala u košar. Na vrhu košara je položila uskrсни kolač umiješen i pečen u obliku pletenice, umotan u bijelu svježe uglačanu maramu. Na poslijetku je cijeli košar prekrila s lijepo vezenim bijelim platnom.

Dvojica jačih članova obitelji su nosila košar do crkve, a ostali članovi, roditelji i još mala djeca iz obitelji, išli su za njima.

BLAGOSLOV

Obred u Maloj crkvi na Veliku subotu je započinjao blagoslovom jela već u 13 sati. Kako su župljani dolazili sa svojim kotaricama, tako su žene obučene u svečane haljine zauzimale mjesto jedna do druge u dvoredu uz klupe u središnjem dijelu crkve, a kotarice su stavljale na pod ispred sebe. Najprije se u obliku dvoreda ili špalira popunjavao najviđeniji središnji prostor crkve, a zatim prostori s lijeve strane, pa s desne strane oko klupa unutar crkve. Kada u crkvi više nije

bilo mjesta, špalir se tada oblikovao u novi dvored u još većem krugu oko crkve, u lijepo uređenom parku. Dok se čekao početak obreda, stotine žena stojeći iza svojih mirisavih kotarica, ogledale su onako, ispod oka, tuđe kotarice i odmjeravale čiji su vezeni pokrivači bili ljepši. Bio je to ponos marljivih bunjevačkih domaćica. Župnik je svećenje *ila* predvodio pristupnom obrednom molitvom u crkvi ispred glavnog oltara, a svima prisutnima uokolo crkve u parku dan je znak zvonom da svećenje počinje. Nakon obredne pristupne molitve župnik se u pratnji brojnih ministranata (među kojima sam bio i ja) uputio s blagoslovljenom vodom od kotarice do kotarice, od obitelji do obitelji, žene su otkrivalle svoje zavežljaje kako bi na njihove jestvine pala blagoslovljena voda. Kad je blagoslovio dvorede s lijeve i desne strane unutar crkve, uputio se tada izvan nje i vijugavim dvoredom nekoliko puta oko crkve, kroz park. Nakon škropljenja, župnik i ministranti su se vratili u crkvu i započimali molitvu blagoslova tamjana. Župnik je tada nanovo krenuo s ministrantima zavojitim špalirima unutar crkve, a zatim oko nje blagoslivljati jela kâdom. Nakon ophoda s kađenjem žene su prekrivale jelo u kotaricama, a župnik se s ministrantima vratio u crkvu, gdje je molitvom zahvalnicom okončao obred svećenja *ila*. Cijeli je taj obred trajao oko jedan sat.

DARIVANJE SIROMAHA

Poslije svećenja *ila* narod se počeo razilaziti. Međutim, prolazeći kroz park, uz drvore se oblikovao još jedan kraći, nefor-

malni jednored siromaha i prosjaka koji su došli s raznih strana praznih košara. Oni su tako u nizu ispred sebe postavili svoje kotarice, a svi su župljani prolazeći mimo njih darivali ih tko kobasicom, tko jajetom, tko malim uskrsnim kolačem, posebno za njih ispečenim, a netko ih je darivao novcem. Bio je to čin velikog iskaza humanosti i dobrotorne ljubavi prema siromasima. Kad se je došlo kući nastalo je veliko iskušenje, jer se košar s posvećenim *ilom* nije otvarao do uskrsnog doručka. Ali moralo se izdržati...

Lajčo Perušić

OBAVIJEST O SPROVOĐENJU SISTEMATSKE DERATIZACIJE

Dana 30. 3. 2015. *Bio Spin* doo i *Ekozaštita* doo počeli su s izvođenjem SISTEMATSKE DERATIZACIJE na teritoriju Grada Subotice. SISTEMATSKOM DERATIZACIJOM bit će obuhvaćena:

55.294 kućanstva na teritoriju Grada Subotica

Deponija *Aleksandrovačka bara*

Stočna groblja u mjestima Subotica, Bajmak i Čantavir

Usporedo će se u stambenim zgradama obaviti i uklanjanje zaostalih mamaka. Operativni izvršitelji *Bio Spin* doo i *Ekozaštita* doo bit će prepoznatljivo obučeni i obilježeni tijekom rada na terenu. Operativne ekipe će mamak distribuirati po kućanstvima i postavljati mamak na mjestima gdje se utvrdi infestacija glodavaca.

Napominjemo da je SISTEMATSKA DERATIZACIJA u organizaciji Gradske uprave Grada Subotica za građane potpuno besplatna i da građani ne trebaju plaćati izvršenu uslugu. Također, mole se građani da spriječe djecu i domaće životinje da dođu u dodir s preparatom za deratizaciju.

Građani će biti posebno obaviješteni o dinamici sprovođenja sistematske deratizacije po svakoj mjesnoj zajednici.

Zašto? Kako? Molim?

Zašto i kako ukrašavamo jaja?

Svi dobro znate kako za najveći kršćanski blagdan Uskrs, ukrašavamo jaja. Zašto baš jaja? Jaje je od davnina simbol novoga života i tako predstavlja Isusov novi život – Njegovo uskrsnuće. Bojom ukrašeno jaje naziva se pisanica, a ta riječ nastala je od glagola pisati. Običaj bojanja pisanica odvija se u vrijeme prije Uskrsa, a u prošlosti jaja su se bojala prirodnim bojama. Ta tradicija i danas postoji, ali se danas jaja bojaju i ukrašavaju na razne načine i raznim tehnikama. Za bojanje se mogu koristiti jaja bilo koje ptice, no najčešće se koriste kokošija jaja. Prije bojanja, jaje se može i ispuhati te tako ima duži vijek trajanja.

Zanimljivosti

Najveća pisanica na svijetu nalazi se u Kanadi.

Prvo čokoladno jaje osmislili su Europljani tijekom 19. stoljeća.

Najpoznatija pisanica optočena plemenitim metalima i dragim kamenjem je Fabergeova pisanica.

Svake se godine u vrijeme Uskrsa pojede oko 90 milijuna čokoladnih zečića te 90,4 milijuna čokoladnih jaja.

Većina ljudi prvo jede uši na čokoladnim zečevima.

Najveće čokoladno jaje proizvedeno je u Italiji 2011., visoko 10,39 metara, a teško 7200 kg.

Čokoladni uskrsni zeko potekao je iz Njemačke.

Jedno od petero djece razboli se od previše čokolade tijekom uskrsnih praznika.

Dragi čitatelji Hrkovih stranica, svi se radujemo i željno iščekujemo najveći kršćanski blagdan, Uskrs. Ono što će dopuniti radost Uskrsa jeste i činjenica da danas počinje proljetni raspust. Jupiii!

Ovo će biti prekrasan Uskrs, pored svih radosti koje nam donosi sam blagdan, divno je znati da ne morate raditi zadaću, učiti i ići u školu. Još samo da nas vrijeme posluži i da možemo svi skupa uživati u prekrasnom proljeću. S toga i na Hrkovim stranicama donosimo samo ono što vas može opustiti.

I da, dodatan savjet, nemojte pretjerivati s čokoladnim jajima i zečevima! :)

Uskrsna izložba u Sotu

Učenici iz Sota koji pohađaju Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture na početku Velikog tjedna organizirali su malu uskršnju izložbu u svojoj školi. Prošle godine su se priključili školskoj izložbi, a ove godine su napravili vlastitu. Dva tjedna vrijedno su radili kako bi, budući da ih je samo osam, prikupili dovoljno izložbenog materijala. Oslikavali su jaja u dvije tehnike, temperama i tehnikom dekupaž, a bilo je i kombiniranja tehnika. Stariji i vještiji učenici su osim oslikavanja jaja izrađivali držače i korpice za svoje pisanice od raznobojnog hamer papira, dok su mlađi bojili papirna uskršna jaja i zečiće za dodatnu dekoraciju izložbe.

Ova skromna izložba u koju je uloženo mnogo truda i strpljenja trajat će do početka proljetnog raspusta, tako da će njeno zatvaranje biti u četvrtak nakon zadnjeg sata, kada će svatko svoje izložbene eksponate moći ponijeti kući.

Ana Hodak

PETAK 3.4.2015.

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:20 Hanna, slušaj svoje srce
10:05 Sto mjesta koja treba vidjeti: Correze, dokumentarna serija
10:59 Dr. Oz, talk show
12:00 Dnevnik 1
12:22 Boja strasti, telenovela
13:11 Svaki dan dobar dan: U dobru i zlu
13:41 Labirint
14:26 Riječ i život: Muka i smrt vode u život
14:57 Pozitivno
15:23 Skica za portret (R)
15:34 Znanstveni krugovi
16:02 Da, premijeru, humoristična serija
16:35 Hrvatska uživo
17:43 I to je Hrvatska (R)
17:58 Iza ekrana
18:29 Nositi ću te - Veliki Petak u Gdinju i Bogomolju, emisija pučke i predajne kulture (R)

19:00 Dnevnik
20:00 Sve za vjeru i domovinu - Josip Juraj Strossmayer, dokumentarni film
21:03 Skica za portret (R)
21:10 Rim: Križni put iz Colosseuma
22:40 Dnevnik 3
23:11 Strojari, američki film - Filmski maraton (R)
00:49 Lourdes, francusko-austrijsko-njemački film - Filmski maraton
02:24 Da, premijeru, humoristična serija
02:54 Svaki dan dobar dan: U dobru i zlu
03:24 Znanstveni krugovi
03:49 Iza ekrana
04:19 I to je Hrvatska (R)
04:31 Nositi ću te - Veliki Petak u Gdinju i Bogomolju, (R)
05:01 Riječ i život
05:31 Hrvatska uživo
06:36 Boja strasti, telenovela

05:57 Juhuhu
08:53 Divlji Brazil: Preživljavanje suše, dokumentarna serija
09:45 Mowgli, serija (R)
10:08 Puni krug
10:25 Ni da ni ne: Pravo na rad (R)
11:46 Dok vas nije bilo, dokumentarna serija

12:36 Sicilija s Aldom i Enzom, dokumentarna serija
13:02 Povratak Sherlocka Holmesa, serija
13:57 Lourdes, francusko-austrijsko-njemački film
15:36 Draga Genevieve, dokumentarna serija (R)
16:00 Regionalni dnevnik
16:29 Slatki svijet Charlyjevih anđela, dokumentarna serija (R)
16:57 Tea Mamut: Doručak (R)
17:06 Divlji Brazil: Preživljavanje suše, dokumentarna serija (R)
18:00 Kod Sunca u šest
18:57 Tea Mamut: (R)
19:03 Juhuhu
20:00 Dobra žena, serija
20:49 Vrijeme na Drugom
20:57 Don Bosco, mini-serija
00:23 Pat Martino - povratak virtuoza, dok. film
01:48 Garaža: Mel Camino
02:18 Noćni glazbeni program

05:20 RTL Danas, (R)
06:00 Virus attack
06:15 Tenkai vitezovi, animirana serija
06:45 Timon i Pumbaa, animirana serija
07:10 Sve u šest, magazin (R)
07:40 Pet na pet, kviz (R)
08:30 TV prodaja
08:45 Hitna služba, serija (R)
09:45 TV prodaja
10:00 Pomorska ophodnja, akcijska serija
10:55 Pomorska ophodnja, akcijska serija
11:55 TV prodaja
12:10 Hitna služba, serija
13:05 Shopping kraljica, lifestyle emisija (R)
14:05 Vatre ivanjske, serija (R)
15:10 Tri, dva, jedan - kuhaj!, kulinarski show (R)
16:30 RTL Vijesti
17:00 Shopping kraljica, lifestyle emisija
18:00 Sve u šest, magazin
18:30 RTL Danas
19:15 Pet na pet, kviz
20:00 Iz Pariza s ljubavlju, igrani film, akcijski
22:15 Hitman - agent 47, igrani film, akcijski
23:05 Eurojackpot
23:10 Hitman - agent 47, igrani film, akcijski
00:00 Iskonsko zlo, film, horor
01:55 RTL Danas, (R)
02:35 Kraj programa

SUBOTA 4.4.2015.

07:45 Kinoteka - ciklus klasičnog vesterna: Novac, žene i pištolji - američki film
09:05 Normalan život
09:55 Kućni ljubimci
10:30 Subotom ujutro
12:00 Dnevnik 1
12:15 Sport
12:25 Veterani mira
13:10 Duhovni izazovi
13:45 Prizma
14:32 I to je Hrvatska
14:50 Najbolji prijatelj Duke, američki film
16:20 Potrošački kod
16:55 Seoska gozba - Nova Ves Petrijanečka kraj Varaždina, gastroputopis
17:40 Manjinski mozaik: Uskrs djetinjstva mog
18:00 Lijepom našom: Vela Luka
19:00 Dnevnik
20:00 LOTO 7/39
20:05 Uskrsna čestitka kardinala Bozanića u ime HBK
20:15 The Voice - Najljepši glas Hrvatske
22:40 Dnevnik 3
23:00 Vikinzi, 23:53 Bolje ne može, američki film
02:06 Novac, žene i pištolji - američki film - Filmski maraton
03:23 Skica za portret
03:28 Duhovni izazovi
03:58 Veterani mira
04:43 Prizma
05:28 Lijepom našom: Vela Luka

05:45 Generalna špica - zastava, himna
05:50 Biblija
06:00 Juhuhu
09:00 Laboratorij na kraju svemira : Kečap
09:10 Dotaknuti Sunce: Peter i Pompej, australski film za djecu
11:20 Glee, serija
13:35 Lidijina kuhinja, dokumentarna serija
14:01 Svijet vrtlara, dokumentarna serija
14:35 Ratne igre, američki film
16:30 Subotom ujutro
17:45 Dječja usta
18:00 Sportski prijenos ili snimka
20:05 Top Gear
20:55 Vrijeme na Drugom
21:00 Ray Donovan, serija
21:50 Banditi, američki film

23:50 Čovjek bez lica, američki film
01:40 Noćni glazbeni program

05:15 RTL Danas, informativna emisija (R)
06:00 Timon i Pumbaa, animirana serija
06:50 Aladdin, animirana serija
07:15 Tenkai vitezovi, animirana serija
07:40 TV prodaja
07:55 Shopping kraljica, lifestyle emisija (R)
08:55 Shopping kraljica, lifestyle emisija (R)
10:00 TV prodaja
10:15 Shopping kraljica, lifestyle emisija (R)
11:15 TV prodaja
11:30 Cirkus, zabavna emisija
12:45 Isus iz Nazareta, povijesna mini serija
14:35 Isus iz Nazareta, povijesna mini serija
16:30 RTL Vijesti, informativna emisija
16:45 X Factor Adria, glazbeni show (R)
18:30 RTL Danas
19:15 Galileo - nove epizode, zabavna/obrazovna emisija
20:00 Duh Masade, dramska mini serija
00:00 Nebo boje vanilije, film, fantastična drama
02:30 Astro show, emisija uživo
03:30 RTL Danas, informativna emisija (R)
04:10 Kraj programa

NEDJELJA 5.4.2015.

06:32 Klasika mundi: G. Rossini - Mala svečana misa iz Gewandhausa u Leipzigu
08:00 Zlatna kinoteka: Kao da je bilo jučer, američki film
09:50 Biblija
10:00 Split - Uskrs, prijenos mise
11:55 Vatikan: Urbi et Orbi
12:35 Dnevnik 1
13:02 Tri mušketa, američki film
14:54 Mir i dobro
15:22 Bajkovita Hrvatska:
15:28 Dubrovački prorok - Ruđer Bošković, dokumentarni film
16:36 The Voice - Najljepši

glas Hrvatske
19:00 Dnevnik
20:00 LOTO 6/45
20:05 Most na kraju svijeta, hrvatski film
22:05 Vikinzi, serija
23:00 Dnevnik 3
23:20 Damin gambit
00:05 Zlatna kinoteka: Kao da je bilo jučer
02:00 Dubrovački prorok - Ruđer Bošković, dokumentarni film
03:00 Damin gambit
03:40 Mir i dobro
04:05 Reprizni program

05:55 Generalna špica - zastava, himna
06:00 Juhuhu
09:00 Ninin kutak
09:05 Čarobna ploča: Širimo vidike - Barok i rokoko
09:20 Grubzončica, crtani film
09:45 Mjesta ima na metli svima, crtani film
10:15 Dotaknuti Sunce: Princeza Kate, australski film za djecu
12:25 Dobar, bolji, najbolji... britanski slastičar, dokumentarna serija
13:25 Bolje ne može, američki film
15:40 Uskrsnja regata, reportaža
16:00 Magazin LP
16:30 Zagrebačka Biblija, dokumentarni film
17:02 Tomislav Bralić i Klapa Intrade, snimka koncerta
18:30 Pisci i djela: Andrija Kačić Miošić, dokumentarni film

19:00 Juhuhu
20:05 Čudesni siročići iz prirode, dokumentarna serija
21:00 Umri muški 3: Osveta, američki film
23:10 HNL - emisija
00:00 Španjolski engleski, američki film
02:05 Noćni glazbeni

05:15 RTL Danas, (R)
06:00 Timon i Pumbaa, animirana serija (R)
06:25 Aladdin, animirana serija (R)
06:50 Tenkai vitezovi, animirana serija
07:20 TV prodaja
07:35 Shopping kraljica, lifestyle emisija (R)

U tri riječi - SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !

JKP "Суботичке пијаци"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

Uspjeh čine ljudi

Naša polisa...Vaša sigurnost

Tel: +381 (0) 24 555-867 • www.milenijum-osiguranje.rs

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATA

08.35 Shopping kraljica, lifestyle emisija (R)
 09.35 TV prodaja
 09.50 InDizajn s Mirjanom Mikulec - nova sezona, lifestyle emisija
 10.20 TV prodaja
 10.35 Duha Masade, dramska mini serija (R)
 14.25 Isus iz Nazareta, povijesna mini serija
 16.20 Isus iz Nazareta, povijesna mini serija
 16.30 RTL Vijesti, informativna emisija
 16.45 Isus iz Nazareta, povijesna mini serija
 18.30 RTL Danas, informativna emisija
 19.10 RTL Vrijeme, informativna emisija
 19.15 Galileo - nove epizode, zabavna/ obrazovna emisija
 20.00 X Factor Adria, glazbeni show
 21.40 Povratak mumije, igrani film, akcijski
 00.05 CSI: Miami, kriminalistička serija
 01.00 CSI: Miami, kriminalistička serija
 01.55 Astro show, emisija uživo
 02.55 RTL Danas, informativna emisija (R)
 03.40 Kraj programa

PONEDJELJAK 6.4.2015.

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:20 Hanna, slušaj svoje srce - telenovela
 10:10 Sto mjesta koja treba vidjeti: Balagne, dokumentarna serija
 11:05 Dr. Oz, talk show
 12:00 Dnevnik 1
 12:25 Boja strasti, telenovela
 13:10 Rijeka: More
 13:40 Kulturna baština: Đakovačka katedrala
 14:00 Vuzem i kubure, emisija pučke i predajne kulture
 14:35 Četiri mušketira, američki film
 16:20 Da, premijeru, humoristična serija
 16:55 Kraljevstvo izlazećeg mjeseca, američki film
 18:30 Glas naroda, humoristična serija
 19:00 Dnevnik
 20:00 Prateći Majku Tereziju, dokumentarni film
 21:00 Počivali u miru, serija

22:00 Dnevnik 3
 22:30 Kino Milenij - ciklus filmova Claudea Leloucha: Prst sudbine, francusko-kanadski film
 00:25 Počivali u miru, serija
 01:15 Da, premijeru, humoristična serija
 01:45 Društvena mreža - medicina
 02:50 Prateći Majku Tereziju, dokumentarni film
 03:45 Glas domovine
 04:10 Jezik za svakoga
 04:20 Kulturna baština: Đakovačka katedrala
 04:35 Vuzem i kubure, emisija pučke i predajne kulture
 05:05 Dr. Oz, talk show
 05:50 Boja strasti, telenovela

05:55 Generalna špica - zastava, himna
 05:57 Najava
 06:00 Juhuhu
 10:20 Notica: Klarinet
 10:35 Školski sat: Nova svjetska čuda (R)
 11:05 Briljanteen
 11:55 Dok vas nije bilo, dokumentarna serija
 12:44 Sicilija s Aldom i Enzom
 13:11 Povratak Sherlocka Holmesa, serija
 14:09 Čarolija dobre vještice, američki film
 15:35 Draga Genevieve, dokumentarna serija
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:30 Slatki svijet Charlyjevih anđela, dokumentarna serija
 17:00 Skrivena carstva: Pod otvorenim nebom, dokumentarna serija (R)
 18:00 Kod Sunca u šest
 19:00 Juhuhu
 20:05 Dobra žena, serija
 21:00 TV Bingo
 21:40 Kauč surferica, dokumentarno-putopisna serija za mlade
 22:15 Za ljubav nema lijeka, američki film
 00:00 C.S.I., serija
 00:50 Kauč surferica, dokumentarno-putopisna serija za mlade

01:35 Noćni glazbeni program
 05:50 RTL Danas, (R)
 06:35 Virus attack
 06:50 Tenkai vitezovi
 07:15 Timon i Pumbaa,
 07:40 Sve u šest, magazin (R)

08.10 Pet na pet, kviz (R)
 09.05 TV prodaja
 09.20 Hitna služba, serija (R)
 10.15 TV prodaja
 10.30 Pomorska ophodnja, akcijska serija
 11.30 Pomorska ophodnja, akcijska serija
 12.30 TV prodaja
 12.45 Hitna služba, serija
 13.40 Shopping kraljica, lifestyle emisija (R)
 14.40 Pas koji je spasio Uskrs - TV premijera, igrani film, obiteljski
 16.30 RTL Vijesti
 17.00 Shopping kraljica, lifestyle emisija
 18.00 Sve u šest, magazin
 18.30 RTL Danas, informativna emisija
 19.15 Pet na pet, kviz
 20.00 Vatre ivanjske, dramska serija
 21.00 Tri, dva, jedan - kuhaj!, kulinarski show
 22.15 Dr. House, dramska serija
 23.10 RTL Vijesti
 23.25 Kosti, serija
 00.20 Heroji iz strasti, serija
 01.10 Kosti, serija (R)
 02.00 Astro show, (R)
 03.00 RTL Danas
 03.40 Kraj programa

UTORAK 7.4.2015.

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:20 Hanna, slušaj svoje srce - telenovela
 10:10 Sto mjesta koja treba vidjeti: Riquewir - Colmar, dokumentarna serija
 11:05 Dr. Oz, talk show
 12:00 Dnevnik 1
 12:25 Boja strasti, telenovela
 13:10 Svaki dan dobar dan: Pobijediti depresiju
 13:40 Poslovna zona
 14:10 Jezik za svakoga
 14:25 Društvena mreža (obrazovanje)
 15:35 Turistička klasa
 16:00 Da, premijeru, humoristična serija
 16:35 Hrvatska uživo
 17:35 Glas naroda, humoristična serija
 18:10 Potjera
 19:00 Dnevnik
 20:00 Piramida
 21:05 Počivali u miru, serija
 22:00 Dnevnik 3
 22:30 Paralele

23:20 Silver Screen Revolution - New Faces in Hollywood, dokumentarni film
 00:15 Grižula, snimka kazališna predstava
 01:45 Počivali u miru, serija
 02:35 Da, premijeru, humoristična serija
 03:05 Svaki dan dobar dan: Pobijediti depresiju
 03:35 Društvena mreža (obrazovanje)
 04:40 Jezik za svakoga
 04:50 Hrvatska uživo
 05:40 Boja strasti, telenovela

05:55 Generalna špica - zastava, himna
 06:00 Juhuhu
 09:00 Skrivena carstva: Tajne prašume, dokumentarna serija
 09:53 Mowgli, serija za djecu
 10:20 Dječja usta
 10:32 Školski sat: Noćobdije životinjskog svijeta
 11:02 Prijatelji s Kube, španjolski dokumentarni film za djecu
 11:17 Ton i ton: Primijenjena glazba i konceptualna grafika
 11:32 Kokice
 11:55 Dok vas nije bilo, dokumentarna serija
 12:40 Sicilija s Aldom i Enzom, dokumentarna serija
 13:05 Povratak Sherlocka Holmesa, serija
 14:00 Lewis, serija
 15:35 Draga Genevieve, dokumentarna serija
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:30 Slatki svijet Charlyjevih anđela, dokumentarna serija
 17:00 Skrivena carstva: Tajne prašume, dokumentarna serija (R)
 18:00 Kod Sunca u šest
 19:00 Juhuhu
 20:05 Dobra žena, serija
 20:52 Vrijeme na Drugom
 21:00 8. kat
 21:45 Village Folk
 22:00 Rocky Balboa, američki film
 23:45 C.S.I., serija
 00:35 Noćni glazbeni program

05:20 RTL Danas, (R)
 06:00 Virus attack
 06:15 Tenkai vitezovi
 06:45 Timon i Pumbaa,

07.10 Sve u šest, magazin (R)
 07.40 Pet na pet, kviz (R)
 08.30 TV prodaja
 08.45 Hitna služba, serija (R)
 10.00 Pomorska ophodnja, 10.55 Pomorska ophodnja, 11.55 TV prodaja
 12.10 Hitna služba, serija
 13.05 Shopping kraljica, lifestyle emisija (R)
 14.05 Vatre ivanjske, serija (R)
 15.10 Tri, dva, jedan - kuhaj!, kulinarski show (R)
 16.30 RTL Vijesti
 17.00 Shopping kraljica
 18.00 Sve u šest, magazin
 18.30 RTL Danas
 19.15 Pet na pet, kviz
 20.00 Vatre ivanjske, serija
 21.00 Tri, dva, jedan - kuhaj!
 22.15 Dr. House, serija
 23.10 RTL Vijesti
 23.25 Kosti, serija
 00.20 Heroji iz strasti, serija
 01.10 Kosti, serija (R)
 02.00 Astro show
 03.00 RTL Danas, (R)
 03.45 Kraj programa

SRIJEDA 8.4.2015.

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:20 Hanna, slušaj svoje srce
 10:10 Sto mjesta koja treba vidjeti: Baume les Messieurs - Dove
 11:05 Dr. Oz, talk show
 12:00 Dnevnik 1
 12:25 Boja strasti, telenovela
 13:10 Svaki dan dobar dan: Akrobati
 13:40 Potrošački kod
 14:10 Jezik za svakoga
 14:25 Društvena mreža
 15:35 Eko zona
 16:00 Da, premijeru, humoristična serija
 16:35 Hrvatska uživo
 17:35 Glas naroda, humoristična serija
 18:10 Potjera
 19:00 Dnevnik
 19:55 LOTO 7/39
 20:00 Seoska gozba, gastroputopis
 21:00 Domovina, serija
 22:00 Dnevnik 3
 22:30 Otvoreno
 23:20 Kino Europa: Sevdah za Karima, bosanskohercegovački film
 01:00 Svaki dan dobar dan: Akrobati
 01:30 Društvena mreža - društvene teme
 02:35 Eko zona

03:00 Reprizni program
04:55 Jezik za svakoga
05:05 Hrvatska uživo
05:55 Boja strasti, telenovela

05:55 Generalna špica - zastava, himna
09:00 Skrivena carstva: Gradska prašuma, dokumentarna serija
10:00 Mowgli, serija za djecu
10:30 Čarobna ploča - širimo vidike: perspektiva i kompozicija
10:45 Školski sat: Nasilje na internetu
11:15 Boli glava: Plaža na vrhu brda
11:30 Generacija Y:
12:00 Dok vas nije bilo, dokumentarna serija
12:40 Sicilija s Aldom i Enzom
13:05 Priče o Sherlocku Holmesu, serija
14:00 Lewis, serija
15:35 Draga Genevieve
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Slatki svijet Charlyjevih anđela
17:00 Skrivena carstva: Gradska prašuma, dokumentarna serija (R)
18:00 Kod Sunca u šest
19:00 Juhuhu
20:05 Roditelji i djeca, serija
20:52 Vrijeme na Drugom
21:00 Hrvatsko vođeno blago: Lastovsko otočje, dokumentarna serija

22:00 Istinite ispovijesti, američki film
23:55 C.S.I., serija
00:45 Noćni glazbeni program

05.20 RTL Danas, (R)
06.00 Virus attack
06.15 Tenkai vitezovi
06.45 Timon i Pumbaa
07.10 Sve u šest, magazin (R)
07.40 Pet na pet, kviz (R)
08.30 TV prodaja
08.45 Hitna služba, serija (R)
10.00 Pomorska ophodnja, 11.55 TV prodaja
12.10 Hitna služba, serija
13.05 Shopping kraljica, (R)
14.05 Vatre ivanjske, serija (R)
15.10 Tri, dva, jedan - kuhaj!, kulinarski show (R)
16.30 RTL Vijesti
17.00 Shopping kraljica
18.00 Sve u šest, magazin
18.30 RTL Danas
19.15 Pet na pet, kviz
20.00 Vatre ivanjske, serija
21.00 Tri, dva, jedan - kuhaj!
22.15 Dr. House, serija
23.10 RTL Vijesti
23.25 Kost, serija
00.20 Heroji iz strasti, serija
01.10 Kost, serija (R)
02.00 Astro show
03.00 RTL Danas, (R)
03.45 Kraj programa

**ČETVRTAK
9.4.2015.**

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
09:20 Hanna, slušaj svoje srce - telenovela
10:10 Sto mjesta koja treba vidjeti: Collioure - Parts de Mollo la Preste, dokumentarna serija
11:05 Dr. Oz, talk show
12:00 Dnevnik 1
12:25 Boja strasti, telenovela
13:10 Svaki dan dobar dan: Blogerice
13:40 Paralele - europski magazin
14:25 Društvena mreža - znanstveni četvrtak
15:30 Kazališna naiva - šjora File, emisija pučke i predajne kulture
16:00 Da, premijeru, humoristična serija
16:35 Hrvatska uživo
17:35 Glas naroda, humoristična serija
18:10 Potjera
19:00 Dnevnik
20:00 Večer na 8. katu
21:00 Domovina, serija
22:00 Dnevnik 3
22:30 Labirint
23:20 Pola ure kulture
23:55 Svaki dan dobar dan: Blogerice
00:25 Društvena mreža - znanstveni četvrtak
01:30 Pučka i predajna kultura
01:55 Reprizni program
04:55 Jezik za svakoga

05:05 Hrvatska uživo
05:55 Boja strasti, telenovela

05:55 Generalna špica - zastava, himna
06:00 Juhuhu
09:00 Kitovi ubojice - Vrhunski vodič, dokumentarni film
10:00 Mowgli, serija za djecu
10:30 Laboratorij na kraju svemira: kečap
10:37 Navrh jezika: Ohlađeni asfalt
10:47 Školski sat: Otvoreni dan Kemije
11:17 Kokice
11:35 Indeks
12:00 Dok vas nije bilo, dokumentarna serija
12:40 Sicilija s Aldom i Enzom, dok.serija
13:05 Priče o Sherlocku Holmesu, serija
14:00 Lewis, serija
15:35 Draga Genevieve, dokumentarna serija
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Slatki svijet Charlyjevih anđela
17:00 Kitovi ubojice - Vrhunski vodič, dokumentarni film
18:00 Kod Sunca u šest
19:00 Juhuhu
19:31 Lijeni grad, crtana serija
19:53 Juhuhu
20:00 Rukomet, LP (M): Zagreb PPD -, 1. poluvrijeme

20:52 Rukomet, LP (M): Zagreb PPD -, 2. poluvrijeme
21:47 Čovjek iz sjene, britansko-irski film
23:30 C.S.I., serija
00:20 Noćni glazbeni program

05.20 RTL Danas, informativna emisija (R)
06.00 Virus attack
06.15 Tenkai vitezovi
06.45 Timon i Pumbaa
07.10 Sve u šest, magazin (R)
07.40 Pet na pet, kviz (R)
08.45 Hitna služba, serija (R)
09.45 TV prodaja
10.00 Pomorska ophodnja
10.55 Pomorska ophodnja
12.10 Hitna služba, serija
13.05 Shopping kraljica, lifestyle emisija (R)
14.05 Vatre ivanjske, serija (R)
15.10 Tri, dva, jedan - kuhaj!, kulinarski show (R)
16.30 RTL Vijesti
17.00 Shopping kraljica, lifestyle emisija
18.00 Sve u šest, magazin
18.30 RTL Danas
19.15 Pet na pet, kviz
20.00 Vatre ivanjske, serija
21.00 Tri, dva, jedan - kuhaj!
22.15 Dr. House, serija
23.10 RTL Vijesti
23.25 Kost, serija
00.20 Heroji iz strasti, serija
01.10 Kost, serija (R)
02.00 Astro show
03.00 RTL Danas

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku *Dnevnik* emitira se od poneđjeljka do subote u terminu od 17.45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija *Izravno* - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture *Svijetnik* nedjeljom od 16.30 sati.

Polusatna emisija na hrvatskom jeziku emitira se subotom s početkom u 21 sat na Radio Novom Sadu.

GLAS HRVATA

Radijska emisija *Glas Hrvata* u produkciji HKUD Vladimir Nazor iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 19 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku *Zvuci bačke ravnice* emitira se četvrtkom u 18 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom *Glas domovine*, emitira se na HRT1 ponedjeljkom od 15.35 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18.00 - 19.00
Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog *Bolja Srbija* • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodio se na današnji dan • Jezični savjetnik *Govorimo hrvatski*

19.00 - 19.30

• Poetski predah • Popularne melodije - zabavna glazba (ponedjeljkom) • Na valovima hrvatske glazbene tradicije - narodna glazba (utorkom) • Veliki majstori glazbe - ozbiljna glazba (srijedom) • Rock vremeplov (četvrtkom) • Minute za jazz (petkom)

19.30 - 20.00

• Europski magazin - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • Kulturna povijest (utorkom) • Znanjem do zdravlja (srijedom) • Razmišljanje dopušteno (četvrtkom) • Tjedni vodič (petkom)

20.00 - 20.30

• U pauzi o poslu (ponedjeljkom) • Aktualije (utorkom) • Otvoreni studio (srijedom) • Kultur café - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • Vodič za moderna vremena - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20.30 - 21.00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
• 18.15 Vojvodanski tjedan
• 18.30 Kronologija - Dogodio se na današnji dan
• 19.00 Vjerska emisija, duhovna glazba
• 20.00 Divni novi svijet
• 20.55 Odjava programa

Nedjelja

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana
• 18.10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
• 18.30 Kronologija - Dogodio se na današnji dan
• 19.30 Putnici kroz vrijeme emisija za djecu Hrvatskoga radija
• 20.00 Hrvatima izvan domovine - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
• 20.55 Odjava programa

104, 4 Mhz

Novi Put križa za crkvu u Maloj Bosni

U crkvi Presvetog Trojstva u Maloj Bosni postavljene su nove postaje Puta križa, čiju izradu je organizirao i producirao neformalni pokret *Bunjevački Put križa* u dogovoru s vlč. **Draganom Muharemom**. Autor idejnog koncepta ovoga Puta križa je profesor s novosadske Akademije umjetnosti **Darko Vuković** iz Petrovaradina, a likovna izrada postaja djelo je akademske slikarice **Vladislave Dudvarski**, također iz Petrovaradina. Postaje su urađene zlatnim kolažima na staklu, čiji efekt se povećao s dodatnim osvjetljenjem postaja.

J. D. B.

GRAD SUBOTICA OBAVJEŠTAVA ZAINTERESIRANU JAVNOST DA JE RASPISAN

NATJEČAJ

za financiranje ili sufinanciranje projektnih aktivnosti udruženja građana na teritoriju Grada Subotice iz oblasti zaštite životnog okoliša u 2015. godini.

Natječajem se dodjeljuju sredstva udruženjima građana za realiziranje projektnih aktivnosti iz oblasti zaštite životnog okoliša na teritoriju Grada Subotice, u ukupnom iznosu od 3.000.000,00 dinara.

Pravo sudjelovanja na Natječaju imaju udruženja građana koja su upisana u registar udruženja i kojima je osnivačkim aktom i/ili statutom zaštita životnog okoliša definirana kao oblast ostvarivanja ciljeva, a koja su registrirana na teritoriju Grada Subotice, odnosno imaju sjedište ili ogranak na teritoriju Grada Subotice i djeluju na tom području.

Sredstva se dodjeljuju za financiranje ili sufinanciranje projektnih aktivnosti udruženja građana iz sljedećih oblasti:

A – Aktivnosti na unapređenju ekološkog stanja Paličkog jezera i njegove okoline, s posebnim akcentom na promotivne i obrazovne aktivnosti, u skladu s prioritetnim smjernicama iz Poglavlja IV, Plana za unapređenje ekološkog stanja Paličkog jezera i njegove okoline (Odluka o donošenju plana za unapređenje ekološkog stanja Paličkog jezera i njegove okoline, *Sl. list Grada Subotice*, br. 24/14);

B – Aktivnosti na unapređenju selektivnog sakupljanja otpada, s akcentom na smanjenje udjela organskog otpada iz kućanstava (edukacija stanovništva kojom će se podstaći kompostiranje u naseljima s individualnim stambenim objektima);

C – Aktivnosti na promoviranju korištenja georeferenciranih podataka u oblasti zaštite životnog okoliša (edukacija i obuka subjekata sustava zaštite životnog okoliša za rad s georeferenciranim podacima i korišćenje GIS portala Grada Subotice, s ciljem dokumentiranja i obrade podataka od značaja za zaštitu životnog okoliša);

D – Ostale aktivnosti na jačanju svijesti iz oblasti zaštite životnog okoliša (obilježavanje značajnih datuma, organizacija manifestacija, organiziranje kratkoročnih i jednokratnih akcija i sl.).

Maksimalni iznos koji će se dodjeljivati po udruženju je 200.000,00 din za tematske oblasti A, B i C, odnosno 50.000,00 dinara za tematsku oblast D. Udruženje, kao nositelj, može konkurirati s najviše jednim projektom.

Rok za predaju natječajne dokumentacije je 11. 5. 2015. godine. Prijedlog za raspodjelu sredstava s listom vrednovanja i rangiranja objavljuje se na zvaničnoj Internet stranici Grada Subotice najkasnije do 27. 5. 2015. godine, nakon čega udruženja imaju pravo prigovora i uvida u natječajnu dokumentaciju u roku od tri dana, a najkasnije do 1. 6. 2015. Svečano potpisivanje ugovora bit će organizirano 5. 6. 2015. Rok za realiziranje projektnih aktivnosti je do 5. 6. 2016. godine. Rok za podnošenje izvješća je najkasnije do 20. 6. 2016. godine.

Obrazac za prijavu (UG-2015) i kompletan tekst Natječaja, sa spiskom natječajne dokumentacije, bližim kriterijumima za ocjenjivanje prispjelih prijava, kao i uputstva i dodatne materijale možete preuzeti na Internet stranici www.subotica.rs, odjeljak Natječaji i oglasi, ili direktno na:

<http://www.subotica.rs/index/page/id/8926/lg/sr/pr/1>

Pozivamo predstavnike udruženja građana zainteresirane za sudjelovanje na Natječaju da nazoče preliminarom informativno-radnom sastanku koji će se održati u 8. 4. 2015. u Plavoj dvorani Gradske kuće s početkom u 12 sati.

USKRSNI OBIČAJI

Šaranje jaja

Tradicija oslikavanja uskrasnih jaja u Sonti je veoma duga. Zapravo, ne postoje pisani podaci o tome. Jaja su se ukrašavala tijekom Velikog tjedna. Naročito su bile omiljene dvije tehnike.

Lakša i jednostavnija tehnika, koja se i danas još uvijek koristi, je ukrašavanje s listićima biljaka i bojenje u *lukovini*, ljuskama od crnoga luka.

Mnogo teža i kompliciranija tehnika je ukrašavanje jaja otopljenim pčelinjim voskom i farbanjem u tri boje. Takvom tehnikom su se bavile pojedine žene u selu. Tijekom Velikog tjedna, šaranje uskrasnih jaja je postajala »profesija«. Naime mnoštvo žena je donosilo kod »umjetnika« jaja, a one bi to radile 50 posto u svoju korist. Polovica jaja bi ostajala njima, a polovica ofarbanih se vraćala donositeljima. Ranije se bojilo prirodnim bojama. To su bili biljni sokovi. Žuta od cvijeta maslačka, crvena od mrkve, crvenog luka i *skalja*, ljubičasta od cikle, zelena od oraha... Izbor boja je zavisio od dovitljivosti i umještosti onoga koji boji jaja.

NAČIN UKRAŠAVANJA

Tijek ukrašavanja jaja s otopljenim pčelinjim voskom i tri boje se može podijeliti u 4 koraka.

1. korak – Jaja se skuhamo i oboje u žutu boju. Ohlade se i

na njih se crta otopljenim pčelinjim voskom sve ono što treba u konačnici biti žuto, npr. mjesec, zvijezde, cvijeće...

2. korak – Pripremi se crvena boja i ohladi toliko da se crtež s jaja ne otopi. Sva jaja se sada stavljaju u crvenu boju. Kada se oboje, vade se iz boje i prosuše. Sada se dobije crvena površina i žuti crteži pod voskom. Na crvenoj površini se crta s otopljenim voskom sve ono što želimo da u konačnici bude crveno, npr. srce, križ, sidro, krovovi kuća, cvjetići...

3. korak – Jaja sada imaju žute crteže i crvenu površinu s crtežima. Pripremi se treća boja. To može biti bilo koja, npr. plava,

zelena, ljubičasta, crna... Ohladi se. Jaja se stave u boju koja se pripremila. Sada se dobija vrlo tamna površina plave, zelene, ljubičaste ili crne boje, već prema tome koja je pripremljena i žuti i crveni crteži.

4. korak – Nakon završenog ukrašavanja, skida se vosak, najbolje pomoću staroga filma. Prije se to radilo noktom s palca, da se ne ošteti boja, gurajući palac prema naprijed. Na koncu se jaja premažu slaninom da dobiju lijepi sjaj i izražajnost boje i crteža.

ZANIMLJIVOSTI IZ SONTE

U Sonti su se radile samo, tri boje, žuta, crvena i treća po izbo-

ru. Na jajima se najčešće crtao križ, srce, sidro, kao simboli vjere, ljubavi i ufanja (nade). S obzirom na to da je Sonta seoska sredina, crtale su se i alatke, ašov, motika i grabulje, jer se bližilo proljetno vrijeme radova na zemlji. Crtale su se kuće, ograde i krupne točke, narodne šare i stilizirani križ. Na jajetu su se pisali i stiho-vi. Naime, u Sonti je bio običaj da momci na kirbaj, 10. kolovoza, na sv. Lovru, poklanjaju djevojkama licitarsko srce (što veće) sa zrcalom, a djevojke su momcima na Uskrs darivale uskrasno jaje s pjesmicom. Primjerice: »Ivo, ti ne gledaj ovo jaje, već ti gledaj tko ti daje!« Crteži su se radili umakanjem kičice u topli vosak. Kičica je ručno napravljena od komada drveta u obliku olovke, koji je imao limeni nastavak u obliku lijevka ili pera, koji se umakao u otopljeni vosak. Kako se prije teško dolazilo i do odgovarajućeg mekog lima, također je to postao i naziv za komad suhe loze veličine 10-15 cm koji na kraju ima mali, također suhi izbojak. Izbojak se rezao na veličinu pera. Taj izbojak se umakao u topli vosak i s njime se crtalo po jajetu.

Danas se u Sonti može izbrazati na prste jedne ruke tko se još bavi ovim umijećem. To su samo rijetki zaljubljenici tradicije.

Ruža Siladev

Privatna stomatološka ordinacija

Opće stomatološke i specijalističke ortodontske usluge

dr. Robert Horvát

www.puslevnabaza.com/drhorvatrobert

24000 SUBOTICA Dure Đakovića 7/a Tel.: 024/554-136

Tooth optika

SUBOTICA
024/ 551 045

Proljetna akcija!

-50%

NA SVE dioptrijske okvire i sunčane naočale!

-20%

SEZONSKOG POPUSTA na pojedina multifokalna leća!

od 01.03.2015. do 31.05.2015.

POGLED S TRIBINA

(Ne)zadovoljstvo

»Nisam zadovoljan, takvu reprezentaciju ne želim više vidjeti«, ovo su riječi **Nike Kovača**, izbornika Hrvatske nogometne reprezentacije nakon subotnjeg kvalifikacijskog susreta protiv Norveške. Za one koji još uvijek ne znaju rezultat (ako takovih uopće ima), Hrvatska je zabilježila uvjerljivu pobjedu od 5:1. A izbornik je bio očividno nezadovoljan.

»Što se tiče rezultata, tu sam zadovoljan, lijepo je zabiti pet golova. Međutim, igrom nisam zadovoljan. Cijela utakmica s naše strane bila je slaba, nismo se držali onoga što smo rekli, nismo bili agresivni i sve ono iz Italije smo danas zaboravili«,

dopunio je sebe Kovač, jasno aludirajući kako unatoč uvjerljivoj pobjedi mnogo toga nije štimalo u njegovom sastavu.

I bio je u pravu. Norveška nije protivnik iz prve reprezentativne euro lige, golovi su padali isključivo nakon individualnih akcija i nisu bili dio izrađenih akcija.

Želi li Hrvatska biti ozbiljniji takmac svojim rivalima na Europskom prvenstvu u Francuskoj 2016. godine (objektivno, plasman je već praktično izbornen), onda se i njena igra mora posve drukčije koncipirati i organizirati.

Jer, ne zaboravimo naglasiti kako su strijelci hrvatske petice bili dva braniča **Schildenfeld** i **Pranjić**, dva veznjaka **Brozović** i **Perišić** te jedini ofenzivac **Olić**. I da je jedan od junaka susreta u velikoj pobjedi bio vratar **Subašić**. A to mnogo govori o brojnim propustima u obrambenim linijama.

Sve u svemu, kada se malo bolje pogleda i analizira zbilja je izbornik Kovač bio u pravu. Iako su mnogi u prvi tren vrtjeli glavama nakon njegovog nezadovoljstva.

Ima još vremena do Eura u Francuskoj, ima još kvalifikacijskih susreta i prostora za unapređenje igre.

Ali ono što je ipak najvažnije unatoč njegovom nezadovoljstvu je zadovoljstvo zbog nova tri boda i vjerojatne potvrde osvajanje jednog od prva dva mjesta (uz kiks Italije protiv Bugarske 2:2) u skupini H koja vode na završni turnir najboljih europskih reprezentacija.

D. P.

NOGOMET

Hrvatska – Norveška 5:1

Pet golova je završilo u mreži norveškog vratara **Nylanda** u subotu na Maksimiru, a Hrvatska je s uvjerljivom pobjedom osvojila nove bodove i samostalno preuzela vodstvo na ljestvici kvalifikacijske skupine H. Strijelci za Vatrene bili su: **Brozović**, **Olić**, **Perišić**, **Schildenfeld** i **Pranjić**, a počasni pogodak za goste postigao je **Tetty**.

KOŠARKA

Počela Liga za prvaka

Pobjedom *Cedevite* nad *Kvarnerom* 87:75 započelo je natjecanje u A1 Ligi za prvaka Hrvatske u košarci za muškarce. U najjačem hrvatskom klupskom natjecanju sudjeluje osam momčadi: *Cedevita*, *Cibona*, *Zadar*, *Šibenik*, *Alkar*, *Zabok*, *Kvarner 2010* i *Zagreb*. Nakon prvenstvenog dijela prve četiri momčadi izborit će plasman u doigravanje za prvaka.

RUKOMET

PPD Zagreb treći u SEHA ligi

Pobjedom protiv *Vardara* 26:23 u malom finalu rukometaši hrvatskog prvaka *PPD Zagreba* osvojili su treće mjesto na završnom turniru četiri najbolje momčadi Regionalne SEHA lige. U polufinalnom susretu izabranici trenera **Vujovića** poraženi su od kasnijeg prvaka mađarskog *Veszprema*, s minimalnih 24:25

TENIS

Čilić 10, Karlović 22

Hrvatski tenis i dalje odlično kotira na ATP ljestvici najboljih svjetskih tenisača. **Marin Čilić** je i dalje broj 10, **Ivo Karlović** je 22., **Borna Ćorić** je 59, dok je posljednji stanovnik TOP 100 **Ivan Dodig** na 93. mjestu.

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađorđev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na
Internetu: www.funero.co.rs
e-mail: funero@funero.co.rs
Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Prodajem kuću u Keru, 385a površine, 4 sobe, 2 kuhinje, 2 kupatila. Tel.: 528-994.

Poklanja se veći crni pas, kratkodlaki, a prodaju: »IMT« jednobrazi plug. tel.: 528 682 i kukuruz u klipu. tel.: 532 570.

Tražim mladu ženu, oko 40 godina, radi tjednog ili po dogovoru spremanja. Tel.: 024 520 764, zvati oko 14 sati.

Poklanjam bijele i šarene mace po izboru i prodajem trajnožareći štednjak, veći i manji. Tel.: 024 528 682.

Prodajem soju (može i sjeme). Tel.: 024 532 570.

Prodaje se plac na obali jezera Palić, 2 motike. Informacije na telefon: 069 2887213.

Makarska – iznajmljujem sobe sa kupatilom, frižiderom, upotrebom kuhinje i parkingom za sezonu 2014. godine. Telefon za Srbiju: 060-6331910, telefon za Hrvatsku: 00385-21617909.

Zagreb, uži centar Čeromerec, trosoban stan 60 m² zamjena za odgovarajuću nekretninu u Subotici, uz odgovarajuću doplatu – 62 000 eura. Tel.: 063/740-1895.

IZDAJEM dvo i četverokrevetne APARTMANE i SOBE u Lumbardi na otoku Korčuli. Svaki apartman i soba ima svoju TERASU i poseban ULAZ. Mogućnost ljetovanja VEĆIH GRUPA. Gostima je na raspolaganju veliki ROŠTILJ. Svi gosti imaju osiguran PARKING za automobile i plovila. Udaljenost od mora 150 m. Sve detalje možete vidjeti na www.apartmanikorcula.com. email: marko.gusak@apartmanikorcula.com Kontakt osoba: Marko Gusak, prof. 091/6012021 098/9622059.

Prodajem garažu od 18 m² u ulici Bore Stankovića 5. Prva s lijeve strane. Tel.: 064 1759512.

Prodaje se roljka za glačanje veša i drvena vaga s tegovima (mjeri do 500 kg). Tel.: 064 3910112

Izdaje se jednosoban namješten stan na Radijalcu. Tel.: 069 2887213.

Tročlana obitelj prima stare osobe na dvorbu za nekretninu ili penziju. Tel. 062 1941729.

Kupujem njivu – poljoprivredno zemljište u jednom komadu većem od 5 ha. Tel.: 064 1759512

Subotica, prodaje se solidna kuća sa zasebnom garažom i prostranim dvorištem. Infrastruktura. Legalizovano. Cena po dogovoru. Vlasnik. Tel.: 065-5053962.

Izdajemo apartmane u Novom Vinodolskom. www.apartmani-karasic.com.

Sombor – prodajem kompletno završenu termoizoliranu veću katnicu sa suteronom, garažom, ljetnom kuhinjom, svim komunalijama i CG u centru grada. Tel.: 025 5449220; 064 2808432.

Zagreb, u Srednjacima izdajem jednosobni stan, soba, kuhinja, kupatilo. gr. grijanje, telefon, renoviran, nov namještaj. Tel.: 024 547 204.

Prodaje se kuća u Petrovaradinu, Marina Držića 2a. Površina zemljišta je 100 m², stambena površina je 40 m². Tel.: 064 0125719.

Poklanjam crno-žute kratkodlake štence niskog rasta. Tel.: 024 528682 i 024 532570.

Prodajemo obiteljsku katnu kuću 210 m² na placu od 670m² – garaža, kotlarnica, ljetna kuhinja i vinska komora sve opeka, plin, etažno grijanje, telefon, interfon, do autobusa 5 minuta. Subotica. Tel.: 024 546 061 ili 064 468788.

Prodajem Tv Samsung ekran ravan 82 cm, daljinski, namještaj visoki sjaj – regal 3,8, klupski stol, škrinja za jastuke i regal 2,v /2š. Tel.: 064 4681788.

Prodajem noviju trosobnu kuću na uglu, s placem od 524 m² u Novom naselju – Aleksandrovo. Tel.: 063-553-447.

Poklanja se žuta kera kratkodlaka, nižeg rasta i štene, može i odvojeno jer je već samostalno. Prodaje se njem. prikolica Gobell 10 t nosivosti. Tel.: 024 532-570.

Subotica centar – izdaje se uredski poslovni prostor, 4 prostorije, 130 m², tri telefonske linije, internet, parking prostor. Cijena po dogovoru. Tel.: 024/529-745, 063/518-218.

Hrvat, 25 godina, zaposlen, vlasnik velike kuće u turističkom gradu Slavenska Orahovica kod Osijeka, traži djevojku zanatliju (frizerku) za dopisivanje – brak. Uz pismo poslati fotografiju. Ivan Peček, Stjepana Radića 10, HR 33515 Orahovica Slavenska, Hrvatska.

Prodaju se koturaljke, stolovi, stolice, tepisi, trajnožareći štednjak, bunjevačka ruva, marame na vrat, muško odijelo, šubara, čizme, leandri u boji, limun, nova el. kosilica. Tel.: 024 528 682.

Izdajem novu garsonjeru – soba, kuhinja, kupaoonica. Centar Subotice, kod katedrale. Slobodno iza 1. svibnja, kompletno namještenu stvarima i priključcima. Cijena 80€ + depozit. Tel.: 024 754 650 ili 064 2015689.

Izdajem u najam 20 ari placa u progonu u centru Tavankuta, pogodno za platenik ili organsku proizvodnju – ima bunar. Tel.: 064 5259245.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz Hrvatske riječi VAŽI DO 10. 4. 2015.

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, i dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju Hrvatske riječi.

Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Hrvatska likovna udruga **CroArt** prodaje umjetničke slike, djela članova udruge. Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge. Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218; e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

HKC Bunjevačko kolo, Likovni odjel, vrši prodaju slika svojih članova. Slike se mogu vidjeti u prostorijama Centra, ul. Preradovićeve 4. radnim danom od 8 do 14 sati. Tel: 024/556-898 ili 555-589.

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
Hrvatska riječ, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Ivan Gregurić, Mato Groznica,
Slavica Mamužić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Thomas Šujić,
Vesna Zelenika, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA:

dr. sc. Jasminka Dulić (hurednik@tippnet.rs)

POMOĆNIK I ZAMJENIK

GLAVNE I ODGOVORNE UREDNICE:

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Davor Bašić Palković
(urednik rubrike kultura i urednik *Kužiša*)
Slavica Mamužić (novinarka)
Dražen Prčić
(urednik rubrike sport i zabava)
Željka Vukov
(urednica društvene rubrike i urednica *Hrčka*)
Zlata Vasiljević (novinarka dopisništva Sombor)
Suzana Darabašić (novinarka dopisništva Srijem)

ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:

Mirko Kopunović (mkopunovic@hrvatskarijec.rs)

TEHNIČKA REDAKCIJA:

Thomas Šujić (tehnički urednik) (tsujic@hrvatskarijec.rs)
Jelena Ademi (grafička urednica) (jademi@hrvatskarijec.rs)

FOTOGRAFIJE:

Nada Sudarević (nsudarevic@hrvatskarijec.rs)

UREDNIK WEB IZDANJA:

Dražen Prčić

ADMINISTRACIJA:

Branimir Kuntić (pravnik@hrvatskarijec.rs)

Ljubica Vujković-Lamić (tajnice@hrvatskarijec.rs)
Zdenka Sudarević (distribucija@hrvatskarijec.rs)

KOMERCIJALISTICA:

Mirjana Dropulja (komercijala@hrvatskarijec.rs)

TELEFON: ++381 24/55-33-55; ++381 24/55-15-78;
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs

WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: Rotografika
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизација
у публикацији Библиотека
Матице српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

ČESTITAMO ROĐENJE ANNE THERESE STADELHOFFER

Dobro došla na svijet

Obitelj **Marine** (Tikvicki) i **Eduarda Stadenhofera** postala je bogatija za još jednog člana. Na blagdan Svetog Josipa, 19. ožujka, u 14.03 rodila se **Anna Theresa**. Pored roditelja koji su željno iščekivali svoju malu princezu, ovome daru od Boga najviše se radovao »veliki« brat **Philipp** koji ima šest i pol godina. Marina i Eduard rođeni su u Subotici i oboje su odgajani u duhu tradicije i običaja bačkih Hrvata, te su i sami rado sudjelovali u brojnim tradicijskim manifestacijama. Eduard je u Njemačku otišao 1997. godine i po zanimanju je radiološki tehničar i radi u terapiji zračenja. Građanski su se vjenčali 9. prosinca 2006. godine u Dortmundu,

a vjernost su jedno drugome obećali 19. svibnja 2007. u Subotici. Marina je po zanimanju farmaceutska tehničarka i radi u ljekarni.

Kako nam je ispričala mama Marina, Philipp je u početku želio brata. »Kako se rođenje Anne Therese bližilo, želju za bratom nije više spominjao. Bio je jako nestrpljiv u iščekivanju male Anne. Uvijek je pitao kad će njegova mala seka izaći iz stomaka. Od kada je Anna rođena, Philipp stalno želi biti u njevoj blizini i mislim da je presretan jer konačno nije sam. Jako voli svoju seku i dobro je prihvatio«. Za Annu Theresu, mama kaže da je dobra beba, da spava, jede i liči na tatu i brata, te da se već sada vidi da će biti tatina mezimica. Krštenje male Anne bit će 3. svibnja u crkvi sv. Apostola u hrvatskoj katoličkoj misiji u Dortmundu.

Prvih dana po izlasku iz bolnice u pomoć su priskočile baka **Margica** koja živi također u Njemačkoj i majka **Gabrijela** iz Subotice. »Baka i majka su nam velika pomoć. Moje je da dojim i presvlačim Annu, a drugo mi je, kako kažu baka i majka, za sada, zabranjeno raditi«, kazala je mama Marina, koja kao i svaka mama s radošću u srcu i s osmjehom na licu uživa u svojim najmilijima.

Ž. V.

IZ IVKOVIĆ ŠORA

Pojačano ličenje...

Piše: Branko Ivković

Faljni čeljadi moja, jevo baš čekam da ova moja dva pajdaša dođu pa da počmemo ograđivati avliju, nisul mi vaše skroz izbušile drot pa sad kugod da ni nemam ograde. E da sam samo malkoc mlađi bome bi se ja latijo pa nacipo dračovi tačaka i uplevo

u dva reda drotom, ni muva ne bi mogla proć, a ne ovi njevi drotovi. Samo to nema više ko radit, niki dan sam čuo da je čovik nudijo na Čikeriji šumu za vadit na pole i niko se nije tijo primit. Jednima je daleko, drugima mrzi... Bome smo mi bogat svit, neg kaže ko šta oće. Ta kad smo bili dica trčali za prcovom i kupili čukanjice da se imade s čim ugrijat katlanka, a sad ni ne znadu šta je prcov. Niki dan me jedan pito jel je čukanjica panj od kuruza. Dobro, bar je trevijo. Čeljadi moja, šta vi velite na ovu vitrinu? Niki dan sam kopo jame za nike vočke pa skroz suvo s jednog ašova. Ove godine bome kandar neće bit kugod lani, a meni se čini da već fali žitu vlage. Kako i ne bi kad stalno srdimo Boga. Toliko smo skrivili da mu fala i što nas drži. Slušam radijon, a stalno niko ratovanje – te ovi su kazli ovo te oni ono... Ko dica kad se sigradu pa ne možeđu jedan drugog privarit. Jel je ovaj svit skroz skrenijo s pameti, jel šta mu se trvlja nemožem znat. Jedni ležidu na novcima, a drugi se moradu dobro namučit za komad kruva. Meni bome to nije pravo pa nek kaže ko šta oće! Neg evo vidim ovu dvojicu pa idem malo nalit rakije, ako iznesem cilu bocu od posla neće bit ništa a i korizma je. Znam da bi mi Pere sad kazo da rakija nije masna, al nek malkoc duže potrva, manje je boca neg nedilja. Joso mi više još s Ivković šora: »Jesil ti čuo moj rođo kako se ono trevilo u Jevropi, skečio deranac avijon i ubijo toliki svit. Novine i radijon kažu da se to potrevalo nika bola zbog cure. Av, pa neće čovik bit ciguran ni avijonom letit.« Gledim u nj pa se podsmijuckavam, mislim vidi ti mog Jose kako on brine svitsku brigu. Ta idi ti rođo u peršin, žao je svita kako nije, al di si se ti uspanito s tim kad nisi vridan kupit biletu ni do Sombora ko ni ja sam. Ne dotiče, a ne za avijon, neg ajte vas dvojica pa pijucnite koju kap pa da se mi latimo s ovim bodljivim drotom da ispletemo te jame da mi lisica ne nosi piliće.

Neg, jel se vi spremate za Uskrs čeljadi moja? Sad će, samo što nije. Već jedva čekam, dosadila mi i ova post, sparadičkom čorbe neću ist barem tri miseca koliko sam je pojo. Kako na podne povirim u zdilu ono sparadičkom čorba. Probo sam ja i kibicovat, al ne pomaže, al eto svemu dugačkom izađe kraj pa i korizmi. Sad kad navalimo na šunku i jagnječiju pečenicu bit će bome visokog pritiska i ličenja. No, niki dan divanidu da će i penzionerima pristat post, vratit ćedu na staro. Ja se niki mislim da to mož ispast glasanje kad tako nude, al više bi volijo vidit ko će me natantat da vokšujem. Dosta je bilo, idemo radit jel ćedu mi se poduzbit ova dvojica.

Srićan vam Uskrs čeljadi, a valjda će i meni svratit zec. Zbogom.

BAĆ IVIN ŠTODIR

Ko bi to razumijo

Bač Ive i njegove bili posestrica i šogor. Stoju priko, čak na moru. Dojdu više put na godinu u njevo selo, a ka dojdu, otidu ko njegovi, pa onda ko njezni. Potli obilazu druge rodove, a bač Iva i njegova jim ništa uvijek međ prvima koje obidu. Ka dojdu, pristavi gra u kotlić, to najviše volju. On i šogor oko kotlića, pa kojugod gucnu, a i divanu nikad kraja. Kadgoda su zajedno išli u škulu, a bome i momkovali. Bilo mu jako drago i ka mu je šogor oženijo posestricu. Lipo su se pazili, al život je život. Došo rat, oni morali otit. Bijo je viđeniji međ ljudma, bijo je i međ prvima u njeve partije, oma šćim je stvorita, pa mu svakaki pritili. Pobratića mu već odveli, znade se ko, al niko ni do dan danas ne zna kud. Jako se bojo da i on ni na redu za tako štogoda, a žena mlada, dica mala. Ne bi bijo rad da ostanu siročad. Uto naišo nikaki isprika, iz varošice na moru, njega ope tamo čačkali, ponudijo mu da se prominju za kuće. On i njegova se za dram sporazumili, popakovali dite i curu i priselili se. Al i dan danas velu da jim je srce ostalo u rodnomu selu. Zoto i ka dojdu malo u goste, gledu kako će što dužje ostat. Al eto ti šta je život, znade baš svakako udesit. Cura stala sve više vrimenta provadat ko bake, pa se tude i zagledala u jednoga momka i rano se udala. Sa već i ona ima curu i dite. Dite jim, ope, izraslo u naočitoga momka. Nikaki je majstor, pa tamo i ujavit za privatno radit. Posla imade puno, zarađiva dobro, ne može se požalit. Eto i š njim život udesijo nako kako se niko ni nado. Ko nji se priko lita ne smije majstorisat naveliko, pa onda o želje i on dojde ko bake. Al ni on toliko ni ko bake, zadrtri je pecaroš i jako volji Dunov, pa je vazdan napolju. E, al život udesijo i još ništa. Zagledo se i on vode u jednu zgođušnu curu, a kanda i ona u njega. Lita mu postala kratka, pa je sto prikidat majstoršag i ka drugi ne prikidu. Sto sve češće dolazit vamo i sve dužje ostajat. I tako, mic po mic, došlo do ozbiljnoga. Vaj put posestrica i šogor ji iznenadili. Nisu tili ni javit da će dojt, za gra nemu vrimenta. Došli jim javit da će ko nji bit svatova, pa da se skoro nadu i bukliašu. Žurili se dalje, jedino su popili kafu, a on i šogor po bukaricu katarke. Ka su ji ispratili, oma se latili telefona, pa javili za svatove curama. Obadve se jako obradovale. Već su se zaželjile it malo iskerit, volju to obadve, al niko već da zove. Istina, nikoliko nji o bliske rodbine se ženilo i udavalo, al vada ji zaboravili zvati. Curama bilo jako žo. »Eto, saće se baram izdovoljit. Joj, vada će mi srce iskočit iz prsa ka se udesu!« veli njegova ka su sili u gank. On se zagledo u komšijcki zid i jako zaštodiro. »Eto, ko bi to razumijo, šogor mi veli da sad pod stare dane ne bi marili ni zauvik dojt natrag, a dite i snaja nek ostanu, njima, ope, lipše tamo«, veli i izdune bukaricu.

Piše: Ivan Andrašić

MISLI POZNATIH

- **Camus:** A zašto bi čovjek morao voljeti rijetko da bi mnogo volio.
- **Puškin:** Teško je voljeti, još teže ne voljeti, a najteže je naći voljenog koji te voli.
- **Spinoza:** Duša se ne pobjeđuje oružjem, nego ljubavlju i blagorodnošću.

KVIZ

Sveti Leopold Mandić

Koje godine i gdje se rodio hrvatski svetac Leopold Mandić?

Gdje se obrazovao?

A gdje je djelovao kao svećenik?

Što je bila njegova izvanredna sposobnost?

Po kojem je proreknuću ostao zauvijek upamćen?

Gdje je umro otac Leopold Mandić?

Kada ga je Ivan Pavao II. proglasio svetim?

Koliko je bio visok?

Rodio se 12. svibnja 1866. godine u Hercegovini. U Udinama (Italija). U Padovi sve do I. svjetskog rata. Razumijevanje i pomaganje onih koji su tražili njegovu pomoć. Da će kapucinski samostan u Padovi biti razrušen od bombi. Umro je 30. srpnja 1942. godine u Padovi. 16. listopada 1983. godine. Svega 135 cm.

FOTO KUTAK

VICEVI

Preljepa studentica u miniću polaže ispit. Svjesna je svoje ljepote pa kaže profesoru:

- Professore, ja sam spremna sve učiniti kako bih položila.
- Baš sve?
- Baš sve!
- Jesi li potpuno sigurna?
- Jesam, profesore, moram položiti ispit! Samo recite što želite i uradit ću.
- Dobro, onda, reci mi što radiš u petak navečer?
- Ništa posebno, profesore!
- E, onda bi mogla malo učiti!

Nogometni klub *Palić*

Nogometni klub *Palić* osnovan je 10. lipnja 1954. godine, na inicijativu nogometašnih radnika **Jožefa Balaža, Dežea Šefera, Vlade Đorđevića, Janka Pejanovića i Milorada Ičića**. Klub se od osnivanja natjecao u općinskoj, međuopćinskoj i Vojvođanskoj ligi. Najveći uspjeh postignut je 1977. godine osvajanjem prvog mjesta u Područnoj ligi Subotice i putem kvalifikacija ulazak u Vojvođansku ligu, kao i prvo mjesto u Bačkoj ligi 1983./84. godine.

NK Palić se u sezoni 2014/15 natječe u Područnoj nogometnoj ligi Subotice, a nakon 17. odigranih kola nalazi se na pretposljednem 14. mjestu s 8 osvojenih bodova.

Predsjednici kluba: **Miloš Ćosić, Ilija Šakić, Janko Pejanović, Marko Krnjajski, Simo Vukša, dr Imre Biro, Petar Blagotić, Karlo Vitez, Nikola Radulović, Veso Avdalović i Petar Đorđević**. Treneri u klubu: **Demeter Deže, Blaško Milunović, Ivan Bogešić, Ilija Vorgučin, Stipan Kopilović, Aleksandar Gaborović, Jožef Sabo Rac, Mihalj Bleskanj, Josip Zemko, Antun Čikić, Marinko Poljaković, Svetozar Mirolović, Miloš Zakić i Dejan Vrana**. Kapetani tima: **Karlo Tikvicki i Šandor Muči**. Najbolji strijelci: **Mirko Bašić i Bela Tikvicki**. Najpoznatiji igrači: **Karlo Tikvicki, Bela Milodanović, Šandor Muči, Rudolf Rafai i Zoltan Horvat**. Najbolji sastav (od igrača svih generacija): **Zaklanović (Katrinka), Rafai, Crnogorac, Milodanović, Gubić, Tikvicki, Muči, Azucki, Horvat, Ilić i Milenković**.

NOGOMET

Bod za Bačku 1901

ŠID – Nogometaši najstarijeg kluba u državi nastavili su s dobrim igrama u nastavku prvenstva Srpske lige skupina Vojvodina, odigraivši neriješeno na gostovanju kod Radničkog u Šidu (1:1). U subotu 4. travnja od 15.30 minuta na stadionu kod Somborske kapije gostuje *Cement* iz Beočina.

Derbi bez pobjednika

TAVANKUT – Po jedan pogodak na obje strane i lokalni derbi između *Tavankuta* i *Bačke* iz Pačira ostao je bez pobjednika (1:1). Sljedeći prvenstveni ogled Tavankučani imat će u subotu 4. travnja protiv *Poleta* u Sivcu.

Preokretom do tri boda

MONOŠTOR – U borbi za opstanak u Područnoj ligi Sombor nogometaši *Dunava* su na svojem travnjaku drastičnim preokretom došli do pobjede od 4:3 protiv uvijek neugodnog *Graničara* iz Gakova. Utakmica je počela jako loše po domaćine. Nakon točno pola sata igre gosti su bili u prednosti od 3:0, a do poluvremena *Dunav* se zgodićima **Željka Balaža** uspijeva primaknuti na 2:3. U nastavku se igralo vrlo

žestoko, od strane gostujućih igrača i grubo. Domaći poravnavaju u 50. minuti pogotkom **Jasmina Baloga**, a u 75. minuti Balaž postiže svoj treći zgoditak na utakmici za konačnih 4:3.

I. A.

ODBOJKA

Somborke na turniru

TENJA – Na prvom Međunarodnom turniru gradskih selekcija u odbojci *Tenja 2015* sudjelovao je i Ženski odbojkaški klub CVS Sombor. Izuzev somborskih, na turniru su bile četiri ekipe, *ŽOK Osijek 06* iz Osijeka, *OK Tuzafarm* iz Tuzle i domaćin *OK Tenja*. Turnir je održan 28. ožujka u Tenji (Hrvatska).

Z.V.

ATLETIKA

Novi uspjeh majora

NEW YORK – Član ARK *Somaraton* iz Sombora **Josip Major** osvojio je deveto mjesto u generalnom plasmanu, a treće u svojoj kategoriji na polumaratonu u New Yorku. Utrka je održana u njujorškoj četvrti Queens, 21. ožujka. Sudjelovalo je oko tisuću maratonaca.

Z. V.

SPORTSKA VEČER U HKUD-U VLADIMIR NAZOR U SOMBORU

Aktivni sportaši

Drago Kurčubić pobjednik je 24. Memorijalnog šahovskog turnira *Profesor Franja Matarić* koji organizira Sportska sekcija Hrvatskog kulturno umjetničkog društva *Vladimir Nazor*. Turnir je otvorenog tipa i osim članova *Nazora* sudjeluju i drugi šahisti iz Sombora i okolice.

Memorijal *Profesor Franja Matarić* igran je po švicarskom sustavu u devet kola, a sudjelovala su 22 šahista. Iznenadjenja nije bilo i favoriti Drago Kurčubić i **Branislav Gutović** osvojili su prvo i drugo mjesto. Prvoplasirani Kurčubić pobjedio je s makimalnih devet poena. Gutović je osvojio sedam, a treće plasirani je **Ilija Vlaisavljević** s 5,5 poena.

TREĆI PUT POBJEDNIK

Kurčubiću je ovo treći put kako sudjeluje na turniru u Hrvatskom domu i treći puta je pobjednik. »Po rejtingu objektivno smo Gutović i ja bili favoriti. Odlučujuća partija bila je naš međusobni meč, ali je na kraju možda i neka sreća odlučila u moju korist. Primjetan je napredak u kvaliteti turnira i mislim da bi za naredne godine trebalo uključiti više mladih igrača, što bi donijelo dodatnu kvalitetu ovom turniru«, kazao je Kurčubić. »Profesor **Franja Matarić** bio bi ponosan na sve nas. Zaslužio je da mu se odužimo ovakvim turnirom«, kazao je predsjednik HKUD-a *Vladimir Nazor* **Mata Matarić** koji je najboljim šahistima uručio priznanja na sportskoj večeri koja je organizirana u četvrtak, 26. ožujka.

U SUSRET JUBILEJU

»Ovaj memorijal je po snazi igrača bio kvalitetniji od proš-

Fide majstor Josip Dekić odigrao je simultanku na 16 ploča

logodišnjeg. Privukao je pažnju javnosti, a rezultate je objavljivao i Šahovski savez Vojvodine. Sljedeće godine je jubilar, 25. turnir i u susret toj obljetnici predlažem organizatorima da okupe najkvalitetnije igrače te da pozovemo goste iz Mađarske i Hrvatske i da se možda turnir i rejtinguje«, kazao je glavni sudac **Radomir Kovačić**. Prilikom igrati s profesorom Matarićem imao je **Josip Dekić**, FIDE majstor i šahovski trener. »Sjećam se bio je to početak 70-tih kada sam počinjao kao šahist u Beregu i tada su organizirani šahovski susreti između *Nazora* i Berega. Na prvim memorijalnim turnirima, organiziranim u čast profesora Matarića sudjelovali su samo članovi društva, a sada su među sudionicima i šahisti Somborskog šahovskog kluba. Drago mi je je što je turnir sve kvalitetniji i što je s amaterske razine ipak otišao stepenicu više«, kazao je Dekić. On ne

sudjeluje na memorijalu, ali na kraju svakog memorijala odigra simultanku. Ove godine igrana je simultanka na 16 ploča, a rezultat je bio 13,5 naspram 2,5.

Memorijalni turnir igra se u čast profesora Franje Matarića dugogodišnjeg aktivnog člana HKUD-a *Vladimir Nazor* i taj turnir sada je šahovski turnir s najdužom tradicijom u Somboru.

ŠAH, STOLNI TENIS, VESLANJE

Sportska večer bila je prigoda da se čuju i imena pobjednika Božićnog šahovskog turnira, a to su **Branko Malbaša**, **Zoran Čota** i **Zlatibor Stanković**. Progllašeni su i pobjednici stolnoteniskog turnira, a prva tri mjesta osvoji su stolnotenisači iz obitelji **Vuković**: **Davor**, **Tomislav** i **Vladimir**. Veslačku ekipu tek čeka ovogodišnji maraton lađa na Neretvi, ali su zahvalnice za

prošlogodišnje sudjelovanje dobili kapetan ekipe **Gašpar Matarić** i **Nemanja Delić**, koji je prije dvije godine ekipu pratio kao gradonačelnik Sombora, a prošle godine kao veslač. »Sekcija je proteklih pet godina aktivno radila, a šahisti su najaktivniji i najistrajniji dio ove sekcije. Sva-ke godine organiziramo dva turnira: Božićni turnir i ponos ovog društva Memorijal *Profesor Franja Matarić*. Organiziramo i dva stolnoteniska turnira, sada i treći, ali je stolnotenisača svake godine, nažalost, sve manje. Rekao bih naša dika i ponos su veslači *Salašari somborski*. Za pet godina koliko postoje natjecateljski su preveslali 120 kilometara na Neretvi, 100 kilometara na Dunavu. Do maratona u Metkoviću ima još četiri mjeseca i pripreme su počele, a cilj nam je ostvariti što bolji rezultat«, kaže pročelnik sportske sekcije **Pavle Matarić**.

Zlata Vasiljević

*Svim Subotičanima koji slave Uskrs
želimo da ovaj najveći blagdan kršćanstva
provedu u miru i slozi, okruženi obitelji i prijateljima.*

*Neka Uskrs bude blagdan preporoda,
nade, povjerenja i ljubavi, i neka nas njegova poruka
podsjeti na istinu koja u sebi nosi vjeru u budućnost,
i upozori na značaj međusobnoga poštovanja i uvažavanja.*

Sretan Uskrs!

predsjednik Skupštine grada
Ilija Maravić

građonačelnik
Jenő Maglai

